ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

ВРОЖАЙ-2003

Фото Віктора КОШМАЛА (Укрінформ).

У ТОВ «Брусилівське», що на Чернігівщині, піщані землі дають до 15 центнерів ячменю з гектара.
На знімку: хлібороби з діда-прадіда брати Петро та Михайло Любеки.

Й на чорноземах не вродило

Навіть багаті чорноземи Вінниччини не порадували нинішнього року хліборобів високим урожаєм ранніх зернових. У середньому на круг виходить лише 15,5 центнера зерна. Схоже, цей показник таким і залишиться до кінця жнив: механізатори закінчують обмолот зернових на останніх гектарах.

Фахівці стверджують, що вперше зіткнулися з тим, що і на полях з високою кадастровою оцінкою землі (вони є в більшості районах), і на збіднених грунтах урожайність майже однакова. В окремих районах зерна намолотили приблизно у три рази менше, ніж минулого року. Не допомогли ні чорноземи, ні ресурси інвесторів.

(Закінчення на 4-й стор.).

До 19 серпня українські агрогосподарства обмолотили ранні зернові на 7,8 млн. гектарів, що становить 85 відсотків планованих до збирання площ, одержавши врожай 12,02 млн. тонн. А середня врожайність становить 15,8 ц/га.

АКТУАЛЬНО

Ірак без ілюзій

Президент України Леонід Кучма надіслав телеграму-співчуття Генеральному секретареві ООН Кофі Аннану у зв'язку з вибухом у представництві ООН у Багдаді. Глава держави рішуче засудив цей терористичний акт, що призвів до численних людських жертв, повідомила прес-служба Президента. Зі спеціальною заявою виступило і МЗС України. Зокрема, у ній ідеться: «Скоєний терористичний акт не можна розглядати інакше, ніж свідомий крок, спрямований на зрив процесів політичної та економічної стабілізації в Іраку, в яких життєво важливу роль відіграє ООН».

(Закінчення на 7-й стор.).

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Ордери й ключі на щастя

З новосіллям привітали в Сімферополі 66 сімей учасників війни, військовослужбовців Сімферопольського гарнізону і ВМС України, співробітників МВС і СБУ, які отримали ключі від квартир у новому десятиповерховому 140-квартирному будинку.

Уже днями в цьому мікрорайоні розпочне спорудження ще двох багатоквартирних будинків будівельна фірма «Консоль», яка у дні святкування 2500-ліття Євпаторії здала 50 квартир військовослужбовцям окремої бригади ППО, а за останні 10 років звела для силових відомств 95 тис. кв. м житла, з яких 88 тисяч припадає на Крим.

Великі надії 50 тисяч безквартирних військовослужбовців держави покладають на Комплексну програму забезпечення житлом військовослужбовців і їх сімей, під час реалізації якої планується поступово розв'язати житлову проблему в Збройних Силах України, зокрема, за рахунок роботи з інвесторами і тісного співробітництва з місцевими органами влади, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

СЕНСАЦІЯ, ЩО НЕ ВІДБУЛАСЯ

Колаж Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Подобається це нам чи ні, але сенсації не вийшло. Аси «Люфтваффе», схоже, не замірялися на повітряний простір нашої країни. Перші повідомлення про посадку німецького літака в центрі нашої авіакосмічної промисловості, що грунтуються на інформації прес-служби СБУ, викликають асоціацію із сумно відомим польотом Матіаса Руста. Але не дають чіткого уявлення про те, що відбулося насправді.

(Закінчення на 4-й стор.).

У НОМЕР

Ціни будуть під контролем

Державна адміністрація Києва вирішила створити міську робочу групу для контролю за ситуацією на продовольчому ринку столиці з метою оперативного реагування в разі цінових коливань на продукти харчування, **повідомила прес-служба міськдержадміністрації.**

Відповідні робочі групи з контролю за ситуацією на продовольчому ринку створено в усіх районах Києва.

Як відомо, через кризу на ринку продовольства наприкінці червня усі регіони ввели державне регулювання цін на основні продукти харчування. Кабінет Міністрів зажадав від Міністерства аграрної політики та місцевої влади забезпечити зниження рівня цін на продовольство до 30 серпня до рівня, на якому вони були 1 травня.

1000 нових таксофонів

Успішно реалізує програму заміни міських та міжнародних таксофонів універсальними Одеська дирекція ВАТ «Укртелеком». На вулицях і площах обласного центру встановлено 1000 нових апаратів. Здійснюваний проект недешевий — тільки вартість кожної кабіни для таксофона сягає 450 умовних одиниць.

Зате нововведення припало до душі людям, передусім гостям міста, адже з універсального таксофона зручно зв'язатися з абонентом і в місті, і далеко за його межами, в інших країнах. Саме з урахуванням того, що туристів в Одесі дедалі більшає, й оновлюється мережа таксофонів, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

Журналістів били «чисто по-людськи»

Напади на трьох донецьких журналістів, вчинені минулого тижня, залишаються в центрі уваги городян. І голова обласної державної адміністрації Анатолій Близнюк, і міський голова Олександр Лук'янченко заявили, що беруть справу під особистий контроль. На прес-конференції у вівторок начальник міського управління УМВС України в Донецькій області Анатолій Волощук визнав, що випадки, які сталися з Едуардом Малиновським (інтернет-видання «Острів» і «Громадське радіо»), Сергієм Кузіним (газета «Акцент») та Василем Васютіним (журнал «Золотий скіф»), «не прикрашають те становище, яке у нас склалося». Однак заявив, що напади на журналістів не пов'язані із їхньою професійною діяльністю.

(Закінчення на 3-й стор.).

ЮВІЛЕЙ

Подвійне свято

Рівне відзначає 720-річчя. Дата подвійно урочиста, адже збігається з Днем незалежності. Святкові заходи розпочнуться сьогодні IV Міжнародним молодіжним фестивалем традиційної народної культури «Древлянські джерела». Разом з українськими творчими колективами виступатимуть гості з Болгарії, Індії, Росії, Данії, Молдови, Словенії, Польщі, Італії, Македонії.

Урочистості триватимуть до неділі. Буде оголошено результати рейтингу популярності «Гордість міста» у тридцяти номінаціях. Центральною вулицею пройдуть почесні громадяни, орденоносці, ветерани війни та праці.

— Відчутною подією стане відкриття в центрі міста колони із зображенням Божої Матері, — розповідає заступник міського голови Світлана Богатирчук-Кривко. — Реліквію городяни встановили в 1770 році, коли Рівне потерпало від епідемії чуми та віспи, і вважали її оберегом. Колону знесено за тоталітарного режиму у Великодню ніч 1952 року, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

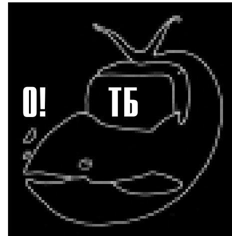
«Ліквідатори» з необмеженою... безвідповідальністю

8

10, 15

Сьогодні у номері програма телепередач

11—14

За добу під час спроби нелегально перетнути кордон України затримано 19 осіб

ПОЛІТИКА

Дійти істини у трагічній сторінці історії

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин звернувся до учасників круглого столу «Час говорити правду», приуроченого до 70-річчя голодомору 1932—1933 рр. в Україні. Захід ініційовано представництвом Українського конгресового комітету Америки спільно з Науково-дослідним інститутом україназнавства Міністерства освіти і науки України. «Прагнення дійти істини у трагічній сторінці історії України піднесено на державний рівень парламентськими слуханнями, спеціальним засіданням Верховної Ради України щодо вшанування пам'яті жертв голодомору та прийняттям «Звернення до українського народу». Ці заходи були пройняті думкою: люди неспроможні змінити минуле, але вони здатні дати йому всебічну, чесну оцінку, а ще важливіше — винести необхідні уроки, запобігти повторенню гірких, драматичних потрясінь. Надзвичайно важливо, що всеукраїнська розмова про пережите набуває міжнародних масштабів, незаперечним доказом чого є і ваш «круглий стіл». Він сприятиме визнанню світовою спільнотою українського голодомору як однієї з гуманітарних катастроф людства. А це, безумовно, повніше відкриє нам міжнародний досвід уникнення таких лихоліть. Тоді Україна швидше долатиме наслідки тоталітаризму, впевненіше розбудовуватиме свою демократично-правову державність сьогодні і в майбутньому», — йдеться у зверненні.

Голова Верховної Ради України В. Литвин побажав учасникам зібрання успіхів у роботі.

В українських лісах — грудень 41-го

А газети не помічають цього й пишуть дурниці

У КОМІТЕТАХ ВР

Останнім часом дедалі частіше й гучніше лунали закиди лісникам: «Ви не вмієте господарювати. Більше рубаєте й вирізаєте дерев, ніж саджаєте. Ліси потрібно передати у приватні руки». Причому такі крикуни бажають привласнити ділянки не з молодими саджанцями, а зі стиглими деревами, готовими для будь-якого використання. Лісівники, у свою чергу, обурюються: «Як же так? Ми, наші попередники саджали, вирощували, доглядали, а тепер віддати комусь?»

І хоч як дивно, але таке загарбницьке дійство передбачене навіть одним із чотирьох законопроектів стосовно поліпшення ведення лісового господарства, які нині перебувають у Верховній Раді. А поки вони варяться в парламентській кухні, на місцях не чекають його, діють. По-різному. Нахабно й хитрувато-підступно. Хто на що здатен. І в кого які можливості.

Довідка Держкомлісгоспу України. **Протягом лише трьох останніх років обсяги посадки лісу щорічно зростають на 10 відсотків, а вирубується майже на 50 відсотків менше від приросту. Тобто, кожного року в лісі виростає додатково 2,7, вирубується лише 1,34 млн. кубометрів деревини.**

Опоненти не погоджуються з цим. Приміром, народний депутат Іван Заєць на спільному виїзному засіданні Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики та природокористування і колегії Держкомлісгоспу України, що відбулося нещодавно в Малинському держлісгоспі Житомирської області, твердив: він володіє інформацією про численні випадки хижацького ставлення до лісового фонду.

Так, вони є. Місяців два тому в «Голосі України» було надруковано інформацію нашого власкора у Криму про те, що там з 20 тисяч гектарів лісосмуг за кілька останніх років вирубано половину. Рубали ті лісосмуги люди, щоб зігрітися взимку й на будівництво житла. Рубали колишні колгоспні й радгоспні, а тепер нічийні лісосмуги.

Справді, після реформування нашого рідного села жертвами людей з пилками й сокирами стали і лісосмуги, кинуті напризволяще у більшості областей.

Стурбований долею всіх лісосмуг особливо Державний комітет лісового господарства України. Та його потуги залишаються марними. Бо передати ті насадження дбайливим господарям можна буде лише після прийняття нового Лісового кодексу, а також внесення змін до чинного Земельного.

А час плине невпинно. І доки все буде законодавчо врегульоване, тривають самовільні рубки, то тут то там виникають спроби прихопити готовий урожай — вирощуваний десятиліттями ліс. Цього не приховував на згаданому виїзному засіданні голова Держкомлісгоспу Микола Колісниченко. Він, зокрема, зауважив: багаті держави нині, навпаки, викуплюють ліс у приватників. Щоб була єдина державна лісова політика. Адже лише держава здатна забезпечити розширене лісовідтворення, уберегти ліс від численних зазіхальників-загарбників.

Ліс має залишитися під державною опікою, а лісонасадження не повинні перейти у приватні руки. Навпаки, є сенс здійснити повну націоналізацію тих же забутих владою лісосмуг, підпорядкувати відомчі ліси державному спеціалізованому комітетові.

— Ви погляньте уважно. Нині в українських лісах — грудень 41-го! — наголошував на засіданні народний депутат України Валерій Самоплавський. — Тобто відступати, як у ті воєнні роки, далі нікуди. Здавання позицій — безповоротний програш і великі втрати.

З тривогою говорили учасники засідання про те, що в деяких областях, зокрема в Кіровоградській, наступає степ.

Для розширення лісовідтворення вносилися пропозиції створювати страхові фонди, окремо фінансувати покинуті ліси, налагоджувати в них господарчу діяльність. Брати більшу плату за рубку лісу. За прикладом Івано-Франківської області, повсюдно запровадити сертифікати, які б свідчили, хто де взяв деревину. Назріла необхідність створити обласні управління лісового господарства, а при них — лісові інспекції.

І хоча для всіх учасників засідання переконливими були наочні приклади турботи про відтворення лісів у Житомирській області, Іван Заєць стояв на своєму: на картах є ліси, а насправді їх немає. Треба перевіряти.

Не раз згадувалося Закарпаття, де буцімто через самовільну, хижацьку вирубку лісу сталися відомі дві великі лихоносні повені. І що в лісах цього краю повне безладдя, рубають деревини скільки хто вивезе й винесе, а лісівники на цьому наживаються.

Генеральний директор виробничого об'єднання «Укрдержліспроект» заперечував: ліси всюди в Україні вирубуються згідно з розрахунковими нормами. А засоби масової інформації, зокрема декотрі газети, пишуть неправду про масові самовільні рубки лісу.

Голова Держкомлісгоспу України Микола Колісниченко також доводив:

— Норми рубки розроблені на 10 років наперед. А фонди рубки розподіляють спеціальні комісії на місцях. У нас розширене відтворення лісів. Якщо раніше рубали 700-750 тисяч кубометрів за рік, то нині 500.

Підсумовуючи засідання, голова профільного комітету Верховної Ради Геннадій Руденко шкодував, що в ньому не взяли участь ті народні депутати, які найбільше підтримують різні повідомлення про загальний незадовільний стан у лісах.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Цар–гармата піде з молотка?

Про наміри продати копію Цар-гармати, подарованої шахтарській столиці урядом Москви, заявив благодійний фонд сприяння розвитку і популяризації Донбасу «Золотий скіф». Таке рішення начебто продиктоване фінансовими труднощами. Цар-гармату, тобто її копію, було встановлено три роки тому перед Донецьким міськвиконкомом.

У благодійному фонді уточнили, що подарунок москвичів перебуває у майновій заставі у ТОВ «Фірма «Кардинал». Цікаво, що виконавчий директор «Золотого скіфа» і керівник названої фірми — одна особа: Костянтин Воробйов. Тобто пам'ятник перейде у ті самі, але вже приватні руки.

Чергову спробою привернути до себе увагу назвав заяву керівництва «Золотого скіфа» міський голова Олександр Лук'янченко. «Пам'ятки архітектури і подарунки не можуть бути предметом торгівлі. Гармата як стояла, так і стоятиме», — запевнив міський голова.

Ліна КУЩ.

На знімку: Цар-гармата поки що власність міста.

СЛУЖБА 01

Пожежа в будинку судді

У ніч на четвер у Мукачевому зайнявся приватний будинок голови міського суду Павла Щербана.

У прес-службі блоку «Наша Україна» стверджують, що мав місце вибух і умисний підпал, оскільки саме суд, очолюваний П. Щербаном, затвердив на посаді міського голови Мукачевого Василя Петьовку, якого на виборах підтримали «нашоукраїнці».

У черговій частині Мукачівського міськвідділу міліції підтвердили факт пожежі в приватному будинку П. Щербана. При цьому співробітники мукачівської міліції категорично спростували інформацію про вибух.

Як повідомлялося раніше, відповідно до першого рішення мукачівського міськвиборчкому, на виборах голови Мукачевого 20 червня переміг кандидат від блоку «Наша Україна» Василь Петьовка, за якого проголосували 49,9% виборців. Його найближчий суперник — підтримуваний СДПУ(о) Ернест Нусер, що набрав 41,5% голосів, заявив про порушення законодавства і зажадав визнати вибори недійсними або скасувати їх результати на 15 дільницях. Сихівський місцевий суд Львова двічі скасовував рішення про обрання В. Петьовки мером, однак двічі міськвиборчком підтверджував своє рішення про перемогу цього кандидата.

Народний депутат Віктор Балога, коментуючи цей інцидент, заявив, що розцінює його як «провокацію міліції і обласної влади, виклик громаді міста й усього Закарпаття».

Він наголосив, що «обласна влада продовжує крізь пальці спостерігати за бандитськими нападами, що відбуваються в області після виборів міського голови Мукачевого».

У свою чергу, блок партій «Наша Україна» вимагає «негайної відставки голови Закарпатської облдержадміністрації Івана Різака, що продемонстрував нездатність керувати областю», і порушує питання перед Генеральним прокурором Святославом Піскуном про взяття під контроль розслідування пожежі в будинку голови міського суду Мукачевого Павла Щербана, **повідомляють «Інтерфакс-Україна» та інші агентства**.

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Жучки можуть узаконити

Служба безпеки України пропонує створити спеціальну систему моніторингу телекомунікацій для негласного знімання інформації під час проведення оперативно-слідчої, контррозвідувальної та розвідувальної діяльності. Відповідний законопроект «Про моніторинг телекомунікацій», розроблений СБУ, подав на розгляд парламенту Кабінет Міністрів України.

Систему моніторингу відповідно до законопроекту повинна створити й обслуговувати в майбутньому Служба безпеки України. Скористатися моніторингом зможуть органи, що мають на підставі відповідних законів право на негласне знімання інформації з каналів зв'язку.

Дія системи моніторингу не поширюється на спеціальні системи телекомунікацій, що забезпечують передачу і приймання інформації з обмеженим доступом для органів державної влади.

Для введення в дію системи моніторингу всім операторам телекомунікацій потрібно буде за свій рахунок придбати устаткування, необхідне для проведення моніторингу, і встановити його на своїй території. Також за кошти оператора проводитиметься в подальшому її технічне обслуговування. Механізм керування системою моніторингу буде розміщено на площах СБУ.

За прогнозами фахівців, які розробили законопроект, після його прийняття можливе незначне підвищення тарифів на надання телекомунікаційних послуг.

ФОТОФАКТ

Річниці незалежності України було присвячено виставку-продаж продукції вітчизняних товаровиробників, що пройшла в Севастополі.

На знімку: обновки радують.

Фото Світлани КАЛИНОВСЬКОЇ.

Фракція «Наша Україна» у Верховній Раді України висловлює щирі співчуття своїй колезі, народному депутату України Білозір Оксані Володимирівні у зв'язку із тяжкою втратою — смертю матері **Ніни Василівни**.

Гірко розлучатися назавжди. Та не може згаснути вогник великої материнської любові. Часточка її теплого, щедрого серця залишиться назавжди з вами та буде передана вашим дітям.

Чудова Мати пішла з життя. Нехай спочинуть її натруджені руки!

Хай земля їй буде пухом!

Віктор ЮЩЕНКО, Віктор ПИНЗЕНИК, Борис ТАРАСЮК, Юрій КОСТЕНКО, Петро ПОРОШЕНКО, Микола МАРТИНЕНКО, Роман БЕЗСМЕРТНИЙ, Олег РИБАЧУК.

Вдруге згоріло авто депутата

В Алушті вибухнув автомобіль депутата місцевої міськради Володимира Красненкова. Це друге займання його машини, яке обійшлося без трагедії.

Підпали депутат пов`язує не з особистою комерційною діяльністю, а з уходженням до опозиції, яка створила комісію з боротьби з корупцією. «Опозиціонери» закидали алуштинському міському голові Олексію Нечаєву незаконний продаж землі й деяких об'єктів. Нечаєв звинувачення відкидав і збирався подати на депутатів до суду.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Хто збере всю радіацію докупи,

або Як наукові суперечності гальмують розвиток чорнобильського законодавства

17 квітня 2003 року у Верховній Раді України відбулися парламентські слухання «17-та річниця Чорнобильської катастрофи. Досвід подолання». За результатами цих слухань прийняли рекомендації, в яких записали таке доручення Кабінету Міністрів України: «Розробити загальну концепцію радіаційного захисту населення України». Що це таке і чому виникла така проблема?

Суть проблеми полягає в тому, що в сучасній науці не все гаразд з оцінкою наслідків Чорнобиля. У радіобіології є серйозна криза — це загальновідомо. Йде жорстка, на межі фолу, часом навіть без правил, боротьба двох непримиренних наукових напрямів: з одного боку, гіпотези про шкідливу дію навіть малих доз радіації, що перемогла й панує з 1990 року і, з другого — теорії, що опонує їй, радіаційного гормезису, тобто позитивної дії малих доз радіації. Остання відома, між іншим, ще з 1980 року. Заручником цієї перманентної кризи стала медична радіологія й практика радіаційного захисту населення у трьох незалежних державах, які найбільш постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС у 1986 році.

Боротьба на знищення? Це вкрай тривожно. Мало того, це стає проблемою номер один у розробці науково обґрунтованої стратегії і подальшого подолання наслідків Чорнобильської катастрофи й удосконалення чорнобильського законодавства, і використання атомної енергії в мирних цілях загалом. Ціна істини надзвичайно висока.

Основи радіаційного захисту населення, що постраждало внаслідок аварії на ЧАЕС, базуються на відомій в наукових колах публікації Міжнародної комісії радіаційного захисту і схвалених на її основі Верховною Радою України 27 лютого 1991 року основних законодавчих актах, насамперед «Концепції проживання населення на територіях Української РСР із підвищеними рівнями радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи». Саме з прийняттям цієї концепції на законодавчому рівні закріпили сумнівну в науковому відношенні перемогу прихильників лінійної безпорогової гіпотези шкідливої дії навіть малих доз радіації.

Минуло 12 років застосування згаданої концепції і основаних на ній двох чорнобильських законів. Час показав не лише наявність внутрішньої невідповідності деяких положень зазначеної концепції і заснованих на ній законів, а й цілковите нерозуміння її сутності з боку громадськості і певної частини тих, хто вважає себе великим «профі» у цих питаннях. Про що йдеться? Хочу навести два очевидні приклади.

Перший приклад — з дозами, що були «до того». Цитуємо деякі документи:

«Базовий принцип концепції полягає в тому, що для критичної групи населення (діти 1986 року народження) величина ефективної еквівалентної дози **ДОДАТКОВОГО** опромінення, пов'язаного з Чорнобильською катастрофою, не повинна перевищувати 1,0 мЗв (0,1 бер) за рік і 70,0 мЗв (7 бер) за життя понад дозу, що одержувало населення **в доаварійний період у конкретних природних умовах»**.

Проте ані в концепції, ані в пов'язаних з нею двох чорнобильських законах навіть згадування немає про те, а **яку ж дозу одержувало населення України до Чорнобиля?** До яких доаварійних природних доз додають додаткові чорнобильські дози? Яке між ними співвідношення? Саме тут наші попередники у 1991 році не сказали всю правду, замовчали її, тобто сказали напівправду, що іноді гірше за відверту брехню.

Тим часом відповідь на викладене вище питання про те, **якими були дози «до того»,** — науковцям, дослідникам і фахівцям давно і дуже добре відома. Але водночас вона стала певним **національним ТАБУ** і замовчується. Саме тут чорнобильські «профі» чинять опір, коли пропонується сказати всю правду про дози. Відкриємо цю таємницю, що старанно оберігають більше, аніж прославлені цілком секретні протоколи Політбюро ЦК КПРС з окремої папки.

За даними сучасної вітчизняної медичної науки (Науковий центр радіаційної медицини Академії медичних наук України), доаварійна середня ефективна доза опромінення населення України від нечорнобильських джерел природного походження становить понад 5,3 (до 6.0) мЗв за рік, у тому числі до 70% від природного радіоактивного газу радону у житлових приміщеннях, що за 70 років життя становить понад 37 (до 42) берів. Такі дози обумовлені тим, що Україна є всесвітньо відомим для фахівців унікальним радіогеохімічним регіоном. За даними 1990 року, ця цифра практично відповідала середнім даним по СРСР.

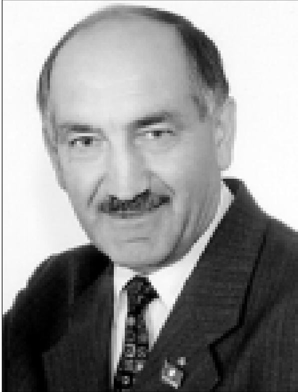
А що в середньому у світі? Доповідь НКДАР (Наукового комітету з дії атомної радіації) ООН за 2000 рік дає відповідь на це запитання: 2,3 мЗв за рік, що становить за 70 років життя більш ніж 16 бер.

Тобто дочорнобильські дози в Україні були і продовжують залишатися вдвічі більшими, аніж у середньому в світі. Цю специфіку треба не тільки знати, а й враховувати в реальній практиці радіаційного захисту населення.

Мало того, саме на цьому тлі ми маємо запобігати **ДОДАТКОВОМУ** опроміненню, пов'язаному з Чорнобильською катастрофою, що не повинно перевищувати 1,0 мЗв (0,1 бер) за рік і 70,0 мЗв (7 бер) за 70 років життя, тобто не допустити перевищення у 20% від доаварійних доз природного походження.

Отже, пересічний українець «хапає» за все життя (70 років) майже 50 берів (37—42 бери доаварійних природних і не більш як 7 бер аварійних чорнобильських).

А що насправді? Фактично більш як 7 бер за 70 років життя за рахунок

Чорнобиля, за офіційними даними, освяченими підписами і печатками Міністерства охорони здоров'я, Національної комісії радіаційного захисту, МНС України, — одержать жителі тільки 34 населених пунктів Житомирської і Рівненської областей і одного населеного пункту в Чернігівській області. Ці дані також стали національним **ТАБУ!**

Другий приклад — з дозами за рахунок радіоактивного газу радону. З урахуванням вищевикладених даних, за дорученням колишнього Держкомчорнобиля (Мінчорнобиля) України в 1991—1998 роках на забруднених внаслідок аварії на ЧАЕС територіях Науковим центром радіаційної медицини Академії медичних наук України (НЦРМ АМН) була здійснена дослідницька науково-практична програма «Радон» (керівник — професор, доктор біологічних наук І. Лось), яка засвідчила гостру актуальність питання про необхідність обліку природних доз, зокрема за рахунок радону, на уражених Чорнобилем територіях, а також під час переселення людей на чисті території.

Було встановлено, що майже в половині сіл, що були переселені на нові, чисті від Чорнобиля території, але без обліку геологічної будови і радіогеохімічної спеціалізації місцевих гірських порід, сукупні дозові навантаження, насамперед за рахунок радону, — перевищують сукупні дозові (разом з чорнобильською дозою) навантаження в місцях відселення. Так шляхом насильницького переселення наші чорнобильські «профі» начебто рятували потерпілих. Така ціна недостатнього професіоналізму, чиновницької самовпевненості і некомпетентності під час прийняття управлінських рішень.

Мало того, на значній частині територій **Київської і Житомирської областей**, що відносяться до зон радіоактивного забруднення, сучасні дози за рахунок радону в десятки разів більші залишків чорнобильської дози. Для радону продовжує де-факто діяти 35-берна концепція. Але цього ніхто не помічає. На запобіганні доз за рахунок радону політичну, наукову і чиновницьку кар'єру собі не зробиш. Та й гроші тут не «крутяться»... Саме в цьому і полягає найбільша і неприємна для чорнобильських «профі» таємниця, що вони ретельно, вже 12 років, ховають. А програму «Радон» чиновники з МНС України припинили як нібито «непрофільну» для цього відомства. За мовчазної згоди Міністерства охорони здоров'я України і всього наукового чорнобильського ареопагу.

На відміну від нас, уряд нашої північної сусідки Росії схвалює загальнодержавну програму «Радон». А в Північній Америці та Європі такі програми схвалили і реалізували практично ще до Чорнобиля. Принаймні до 1990 року, коли МКРЗ схвалила відому публікацію №60, на підставі якої некритично і непрофесійно схвалили на пострадянському просторі обмеження на додаткове аварійне опромінення населення на рівні 1 мЗв за рік.

Викладене свідчить про те, що суперечлива ситуація, що склалася навколо однобокого застосування наявної чорнобильської 7-берної концепції, вимагає термінового науково зваженого законодавчого врегулювання. Тим паче що на рівні практичної реалізації чинного чорнобильського законодавства в нас діє не 7-берна, а навіть 1-берна концепція. Але наші «профі» і про це замовчують.

Висновок такий: під час розв'язання проблем радіаційного захисту населення не можна розтягувати радіацію по окремих відомствах, коли кожне опікується лише «своєю» частиною радіації, а розробити і схвалити загальну концепцію радіаційного захисту населення, що визначала б **загальний ліміт дози від усіх джерел радіоактивного випромінювання різного походження, у тому числі поставарійного.**

Саме навколо цього сьогодні вирують пристрасті світової радіологічної думки. Саме у випадку такого підходу можна буде виваженіше враховувати сукупну дію навіть **малих доз радіації різного походження** (і не тільки чорнобильського, як це тепер відбувається). Знайдеться тут місце і для вимогів ідей теорії **СІНЕРГИЗМУ,** і для теорії **РАДІАЦІЙНОГО ГОРМЕЗИСУ.** Саме в їхній діалектичній взаємодії наука, а разом з нею і суспільство, мають відшукати правду.

На мою думку, це саме завдання номер один для вітчизняної радіаційної гігієни і медичної радіології загалом. І не тільки вітчизняної. Це справа честі для вчених, дослідників і фахівців усіх трьох незалежних братніх держав — Білорусі, Росії й України, потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи. Це справа честі усієї світової науки.

І Україна має всі підстави сказати своє вирішальне слово з цього приводу. Чи вистачить для цього мужності й відповідальності вченим, фахівцям і державним діячам не тільки нашим, а й усіх потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС країн і народів?

Юрій СОЛОМАТІН,
народний депутат України, секретар Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування і ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Від редакції:
Запрошуємо до обговорення питання, порушеного Ю. Соломатіним, іншими народних депутатів України, науковців, фахівців усіх відомств, яким знайома тема радіації.

У НОМЕР

Журналістів били «чисто по-людськи»

(Початок на 1-й стор.).

Потерпілим, яких, виявляється, били, як звичайних перехожих, а не як «акул пера», від цього не легше. Центр міста перестає бути безпечним місцем для вечірніх прогулянок. У правоохоронних органів є пояснення цього. До благополучного обласного центру з'їжджаються злочинці з усієї області. Із 73 осіб, за сім місяців затриманих за крадіжки і пограбування на території Ворошиловського району міста, лише один мешканець цього центрального району. Кількість пограбувань в обласному центрі зросло на 28 відсотків, і це аж ніяк не найгірший в області показник. Водночас міліція скаржиться на некомплект кадрів для патрульно-постової служби.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Тимошенко в розшуку

Одного з колишніх керівників корпорації «Єдині енергетичні системи України» Олександра Тимошенка, чоловіка народного депутата Юлії Тимошенко, оголошено у розшук. Про це повідомив журналістам начальник Головного слідчого управління Генеральної прокуратури України Олександр Куций.

Після того, як О. Тимошенко не з'являвся до слідчого, Печерський районний суд Києва на звернення Генпрокуратури дав санкцію на затримання Олександра Тимошенка та доставку його до суду.

Олександра Тимошенка було звільнено з-під варти за рішенням Києво-Святошинського районного суду в серпні 2001 року. У жовтні того ж року Апеляційний суд Київської області підтвердив це рішення. Прокуратура пред'явила Олександрові Тимошенку обвинувачення в розкраданні державної власності на суму 800 тис. доларів і в контрабанді газу.

А вчора Шевченківський місцевий суд Києва відхилив прохання групи народних депутатів про звільнення з-під варти екс-керівників ЄЕСУ Геннадія Тимошенка і Антоніни Болюри на поруки. Представники Феміди мотивували свою відмову тим, що «підписи депутатів не оформлені так, як цього потребує чинне законодавство».

І Говерла схилила голову

Сходженням на Говерлу завершилося дводенне театралізоване спортивне свято, на якому вшановано пам'ять сімнадцяти закарпатських міліціонерів, котрі загинули при виконанні службових обов'язків. Саме тут відбувся траурний мітинг. Здолав вершину і голова ради ветеранів УМВС у Закарпатській області 77-літній полковник у відставці, учасник ліквідації аварії на ЧАЕС Петро Бронтерюк.

А розпочалася багатолюдна акція біля підніжжя Говерли у Рахові. Після хвилини мовчання було покладено квіти на могилу колишнього дільничного уповноваженого Рахівського райвідділу, молодшого лейтенанта міліції Івана Міщука, котрий загинув ще наприкінці сорокових років від рук злочинців. А потім свою бойову виучку демонстрували на стадіоні бійці спецпідрозділу «Беркут». Проведено футбольний матч між ветеранами ФСТ «Динамо» та Рахівського району.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

ФОТОФАКТ

В обчислювальному центрі Пенсійного фонду України запроваджено програму персоніфікованого обліку. З її допомогою в новому році на кожного застрахованого громадянина тут буде відкрито персональну облікову картку, що відбиватиме страховий стаж, розмір зарплати, ознаки особливих умов праці тощо.

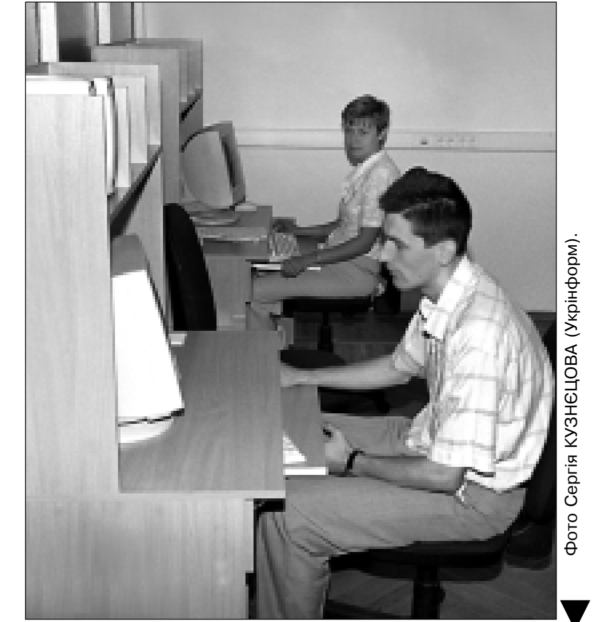

Фото Сергія КУЗНЄЦОВА (Укрінформ).

НОВИНИ

Сенсація, що не відбулася

(Початок на 1-й стор.).

Похилий вік порушників державного кордону (пілот 1929, а штурман і пасажир 1939 року народження) спричинив певні домисли щодо того, ніби у складі екіпажу є льотчик, який воював під час війни в українському небі. Насправді навіть сімдесятичотирирічному Ульверу Ерхарду, що пілотував літак «Mooney» з бортовим номером 201CV, на час закінчення війни ледь виповнилося 16. Вік, погодьтеся, для пілота неприйнятний.

Посольство Німеччини в Україні характеризує інцидент як «непорозуміння з боку української влади». При цьому зазначають, що затримані німецькі громадяни «мали чинні візи і дозволи на проліт і посадку в Україні».

Але факт незаконного перетину повітряного кордону, попри наявність оформлених особистих документів у всіх учасників перельоту, залишається. У всякому разі, за версією СБУ, котра порушила кримінальну справу за статтею 334 КК України (порушення правил міжнародних польотів). У контексті перших повідомлень це досить широке формулювання набуло саме такого змісту. Та насправді, слід сподіватися, навіч найзвичайнісінське непорозуміння.

Як можна судити з наявної в редакції інформації, політ цей було заплановано заздалегідь, і українську сторону було про нього повідомлено. Принаймні, служба ППО країни про нього знала. Як повідомили у прес-службі Міністерства оборони, літак, який перетнув державний кордон у районі Ужгорода, було військами ППО ідентифіковано і супроводжувано протягом усього польоту (до сеансу радіозв'язку з диспетчерами Дніпропетровського аеропорту він пролетів над територією України майже тисячу кілометрів).

Інакше кажучи, для військовиків цей політ несподіванкою не був. Тому і не було вжито заходів для перехоплення літака. Але диспетчери «Украваіаруху», схоже, про перебування в контрольованому просторі цього літального апарата нічого не знали. Принаймні, на сьогодні нічого певного з приводу цього польоту цивільні авіаційні служби сказати не можуть.

СБУ, зі свого боку, крім уже відомої інформації, нічого не повідомляє. Триває слідство, а його таємницю контррозвідники зберігають. З огляду на це нам довелося звернутися по коментарі до незалежних експертів. На думку льотчика-спортсмена, начальника Центрального авіаклубу ТСО України імені Антонова Василя Руснака, який не раз брав участь у міжнародних змаганнях, зокрема і в повітряному просторі Німеччини, проблема постала через порушення пілотом Ульвером Ерхардом українських правил проведення польотів. Але, з одного боку, згідно з прийнятими в Європі нормами, пілот, перетинаючи кордон на легкомоторному літаку, не зобов'язаний зв'язуватися з наземними службами. А з другого — у правилах польотів усіх країн наголошується, що під час перетину повітряного простору країни пілот зобов'язаний поважати її закони і строго їх дотримуватися.

Пан Ерхард їх порушив. Інша річ, що це не мало злісного характеру і цілком може бути пояснено похилим віком пілота (у Німеччині межа вікового цензу на керування літальним апаратом — 80 років). Трохи дивує галас, здійнятий навколо інциденту. За словами нашого джерела в Міністерстві оборони, таких випадків за рік можна нарахувати не один десяток. Проте вони залишаються поза широкою увагою громадськості. Можливо, тут відіграли певну роль аналогії з посадкою на Красній площі в Москві 1987 року німця Руста. Той політ коштував посад сімдесяти чотирьом військовикам, серед яких був і міністр оборони СРСР.

Нинішній інцидент на таку реакцію навряд чи заслуговує. Єдиний неприємний для нас момент полягає в тому, що проліт «нічийного» літального апарата, хай навіть і під контролем ППО, являє певну небезпеку для наших стратегічних об'єктів. Літак, який рухається зі швидкістю 200 кілометрів на годину на висоті 400—600 метрів спроможний за п'ятнадцять хвилин подолати зону заборони польотів і вразити будь-який об'єкт, починаючи від АЕС, яку він проминув біля Хмельницького, і закінчуючи «Південмашем» у Дніпропетровську. При цьому служба ППО навряд чи встигне зреагувати на його дії. Василь Руснак, який консультував нас, не виключаючи ймовірності такої ситуації, переконаний, що на цей випадок є певні засоби захисту, афішувати які фахівці просто не хочуть. Щиро прагнемо в це вірити...

Олег ДЕНИСОВ.

ФОТОФАКТ

На найбільшому в Європі портовому перевантажувальному терміналі ТОВ «Нібулон» у Миколаєві завершено монтаж куполоподібного зерносховища місткістю 50 тисяч тонн.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

До дня пам'яті загиблих співробітників міліції

Пам'ятати — значить допомагати

Сьогодні в Києві в каплиці святого Георгія Побєдоносця відбувся молебень, присвячений пам'яті загиблих міліціонерів. Керівництво Київського ГУМВС України зустрілося з родичами загиблих. Завтра вранці на Солом'янській площі буде покладено квіти до пам'ятника співробітникам міліції, які загинули під час виконання службових обов'язків.

Усього на обліку в головному управлінні МВС України в Києві перебуває 65 сімей, котрі втратили рідних. Місцева влада і ГУМВС України в Києві роблять усе можливе, щоб допомогти цим родинам.

Цього року прийнято рішення надати допомогу дітям до 16 років. Тепер щомісяця на кожну дитину будуть перераховуватися гроші в сумі 150 гривень (раніше було 45). Крім того, тільки в період з 30 травня по 15 червня в Генічеську Херсонської області безплатно відпочили 86 дітей.

Марина КОТЕНКО,
ЦГЗ ГУМВС України в Києві.

ЕНЕРГЕТИКА

Працюють два блоки

На Південно-Українській АЕС після завершення планового капітального ремонту ввімкнено в енергомережу другий енергоблок.

Виконано великий обсяг важливих робіт: заміну парогенераторів №1 та №3, капітальний ремонт реактора з повним вивантаженням активної зони, контролем металу внутрішньої та зовнішньої поверхні корпусу реактора та його технічним обслуговуванням, капітальний ремонт головного циркуляційного насоса №1.

Сьогодні на Південно-Українській АЕС працюють перший та другий енергоблоки. За серпень загальний виробіток ПУ АЕС і Олександрівської ГЕС становить 646 млн. 309 тис. 680 кіловат-годин електроенергії. З початку року загальний виробіток АЕС та ГЕС — 12 млрд. 304 млн. 569 тис. кіловат-годин.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Убити може

Державний комітет з нагляду над охороною праці призупинив роботи на дільницях і об'єктах 23 шахт Донеччини через порушення вимог безпеки. До кінця місяця гірничі інспектори посилено контролюватимуть вугільні підприємства. Однією з причин такої уваги є побоювання небажаних наслідків ударних вахт та днів підвищеного видобутку, що їх гірники організовують у переддень професійного свята (воно відзначається останньої неділі серпня).

Серед основних порушень правил безпеки Держнаглядохоронпраці відзначає порушення пилогазового режиму, паспортів кріплення, невиконання противикидних заходів, забезпечення не в повному обсязі засобами колективного та індивідуального захисту. За результатами перевірок оштрафовані 16 посадових осіб, видані подання на усунення з посади ще чотирьох.

За перше півріччя цього року видобуток вугілля на Донеччині скоротився на 8 відсотків порівняно з роком минулим. При цьому собівартість однієї тонни палива зросла на 14,5 відсотка і нині становить 183 гривні.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

ВРОЖАЙ-2003

Й на чорноземах не вродило

(Початок на 1-й стор.).

Головна причина, за попереднім аналізом, у незадовільних природних умовах, що супроводжували хліборобів від сівби до збирання. Недобір озимих планують компенсувати за рахунок інших продовольчих культур: ярої пшениці, гречки, проса. Крім того, більше посіяно кукурудзи, соняшнику... Попри все, за словами фахівців, область повністю забезпечить себе запасами продовольчого і насіннєвого зерна. До речі, вже нині підготовлено значні партії насіння для продажу в інші регіони.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Тростина замість буряку. Поки що

Чернівецький цукровий завод переробив перших 10 тонн цукрової тростини, завезеної з Куби. Та, як повідомив генеральний директор підприємства Владислав Іващенко, ставку його колектив робить не на екзотичну сировину, а на цукровий буряк.

Підприємство кредитувало значну кількість господарств, які вирощують солодкі корені, а тому переробники вже очікують на надходження перших ста тисяч тонн сировини.

Тим часом на ринку ціна на цукор знизилася ще на 4,4 відсотка і становить 2610 гривень за тонну. А на чернівецьких ринках кілограм коштує три гривні.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

Описують зерно

Податківці Рівненщини описали більш як 10,1 тисячі тонн зерна нового врожаю, яке реалізують у рахунок погашення боргів — податкового та до Пенсійного фонду. Станом на 18 серпня сільгоспвиробники заборгували до бюджету понад 4,3 мільйона гривень. На хлібоприймальні пункти вже доставлено 5,2 тисячі тонн зерна, кошти від реалізації якого підуть на погашення боргів.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

ФОТОФАКТ

Фото Вадима ЛЄСНОГО (Укрінформ).

У Слов'яносербії на Луганщині відсвяткували 250-річчя краю.
На знімку: під час свята.

ЗНАК БІДИ

Викоринити наркоту

Останнім часом на Одещині виявлено і знищено 60 тисяч кущів конопель. З них, за твердженням фахівців, можна було б виготовити стільки наркотичного зілля, що його стачило б на одну дозу для половини мешканців нашої країни. А загалом з початку операції «Мак», що її проводять правозахисні органи регіону, в Причорномор'ї виявлено й знищено 35 посівів маку та конопель площею майже 17 гектарів. До того ж не тільки у віддалених селах, а й на городах деяких міських мешканців, що спокусилися «легкою наживою».

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

«Пільгове» протистояння: реалії сьогодення

У червні Верховна Рада України затвердила документ, який буде закладено в основу річного бюджету держави наступного року. «Основні напрями бюджетної політики на 2004 рік» не викликали різкої критики. Проте це не означає відсутності в них проблемних моментів. І насамперед це стосується питання соціального захисту населення.

Перейдемо до адресної допомоги

У Бюджетній резолюції-2004 задекларовано перехід від системи соціального захисту, що грунтується на принципі надання пільг, до політики зростання доходів і надання адресної грошової допомоги соціально незахищеним верствам населення. Нагадаю, що питання скасування пільг порушувалося в Бюджетній резолюції торік і вже тоді спричинило хвилю обурення серед громадян. У державному бюджеті-2003 не знайшлося коштів на проведення так званої соціальної реформи. Сьогодні це питання порушено знову.

Щорічно кількість громадян України, які живуть за межею бідності, збільшується на 1,5—2 відсотки. Скасування пільг для соціально незахищених громадян може призвести до ще більшого зубожіння населення країни і поглиблення розшарування суспільства за матеріальною ознакою. На цьому я наголошував у своїй передвиборній програмі, наголошую і зараз. Варто зауважити, що нинішня система соціального захисту, незважаючи на небажання пільговиків відмовлятися від неї, грішить чималими «дірами», особливо в частині виконання законів та фінансового забезпечення. Так чи інакше, вона вимагає реформування, але реформування розумного, яке жодним чином не порушувало б права громадян на допомогу з боку держави.

Проблема упорядкування отриманої у спадок від Радянського Союзу розгалуженої системи пільг і компенсацій висить над суспільством дамокловим мечем з перших років незалежності. Нині більш як 100 видів соціальних гарантій регулюються 46 законами України та постановами уряду. Згідно з цими нормативними актами право на той чи той вид допомоги мають майже 15 млн. громадян.

Але грошей у бюджеті немає

Головним аргументом на захист проведення соціальної реформи є, за словами «реформаторів», те, що сьогоднішні економічні реалії не дають змоги навіть наблизитися до виконання вимог соціального законодавства. Іншими словами, грошей у бюджеті на пільги немає. І з цим важко не погодитися.

Елементарні розрахунки, проведені, виходячи із законодавчо закріплених розмірів соціальних виплат та кількості громадян, які за законом мають на них право, дають у результаті майже 17 мільярдів гривень. Такі кошти потрібні для фінансування у повному обсязі потреб сфери соціального захисту в Україні. Це виходить далеко за межі можливостей державного бюджету, в якому на 2003 рік передбачено на ці цілі тільки близько 5 мільярдів гривень.

Яскравим свідченням недосконалості нинішньої системи соціального захисту є те, що на 1 травня 2003 року, за даними Держкомстату, заборгованість лише з виплат соціальної допомоги родинам з дітьми становила 2,4 млн. грн. Що стосується заборгованості з виплат студентам, курсантам і учням, то вона на 1 травня 2003 року становила 3,2 млн. грн. У рамках парламентських слухань з проблеми демографії в Україні хочу зауважити, що така «підтримка» молоді і дітей навряд чи сприятиме поліпшенню демографічної ситуації в країні.

Як аргумент на захист існуючої системи мені можуть навести те, що заборгованість з фінансування виплати пенсій і грошової допомоги по установах Мінфіну і Пенсійного фонду не виникала після повної її ліквідації у вересні 2000 року. Наведу контраргумент: середній рівень пенсій у 2002 році становив 137 гривень, тобто 40 відсотків прожиткового мінімуму! За цього злидарського розміру пенсій їх невчасна виплата стала б свідченням крайньої безвідповідальності держави і, ймовірно, «останньою краплею в чаші терпіння» громадян, що призвела б до соціального вибуху. Дотепер не вирішено проблему погашення заборгованості чорнобильцям, а це 722 мільйони (!) гривень. Не треба бути професійним фінансистом, щоб зрозуміти, яким тягарем цей борг лягає на майбутній (та й на наступні у 2005—2006 рр.) державний бюджет. У цьому контексті проведення соціальної реформи видається не просто актуальним, а й потрібним.

Однак у медалі є і зворотний бік. Крім прямих виплат у вигляді пенсій і грошової допомоги, прив'язаних до прожиткового мінімуму і покликаних забезпечити незахищеним громадянам мінімально необхідний рівень доходів, соціальне законодавство України передбачає низку соціально-побутових пільг для ветеранів праці та військової служби, учасників війни, громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи і таких, що мають заслуги перед Батьківщиною. Передовсім це безкоштовне або часткове оплачуване одержання ліків, зубопротезування, забезпечення санаторно-курортним лікуванням, користування пасажирським транспортом, зниження плати за житлово-комунальні послуги тощо.

Про скасування саме цих пільг і йдеться, коли кажуть, що замість безкоштовних послуг окремим категоріям громадян повинні надаватися кошти для повної оплати таких послуг. Упевнений, що у моїх виборців одразу постане резонне запитання: на підставі чого прийматимуться рішення про надання допомоги і як здійснюватимуться відповідні розрахунки? Тобто хто і скільки в результаті одержуватиме?

«Від кожного за можливостями — кожному за потребами»

Хоч як це дивно, але саме цим «гаслом комунізму» можна резюмувати задекларований урядом перехід до системи адресної соціальної допомоги. Постає запитання: а хто візьме на себе сміливість визначати рівень потреб громадян? Хто вирішить, скільки коштів треба виділити на проведення операції на серце грудній дитині з малозабезпеченої родини? І хто в цьому випадку дасть гарантію успішності цієї операції?

Щодо пільг ветеранам і пенсіонерам хочеться нагадати: держава, яка проголосила себе в Конституції соціальною та правовою, повинна щонайменше дотримуватися правила «Кожному — за заслугами». Я хотів би подивитися в очі тому, хто сьогодні скасуванням пільг цим категоріям громадян ризикнув би поставити під сумнів їх заслуги перед суспільством. Приймати рішення про скасування пільг завжди дуже важко — і з політичної точки зору, і з моральної.

Сьогодні захисники пільгової системи апелюють до ст. 22 Конституції, у якій ідеться, що під час прийняття нових законів або внесення змін до чинних не допускається звуження змісту або обсягу існуючих прав і свобод. Але й тут постає запитання: коли пільга, передбачена законодавством, реально державою не надається і не фінансується, чи це не є відвертим порушенням прав і свобод громадян України?

У своїй доповіді 18 квітня 2003 року Уповноважений з прав людини ВРУ Ніна Карпачова наголосила на тому, що 40% усіх звернень громадян стосуються порушень їх соціально-економічних прав — на працю, на заробітну плату, на надання житла, пенсій унаслідок позбавлення пільг. За останні три роки офіційний рівень бідності збільшився з 26 до 28%. Громадяни України, не маючи елементарних засобів до існування, заявляють про факти масового порушення їхнього конституційного права на достатній рівень життя. За оцінками самого населення України та деякими соціологічними даними, до категорії бідних сьогодні можна віднести близько 70% громадян.

І тут варто згадати про, можливо, найвагоміший аргумент критиків наявної системи державної допомоги. Річ у тім, що, хоч як це абсурдно, саме ті, хто справді потребує і заслуговує на соціальну допомогу з боку держави, якраз її і не отримують! Експертні дані свідчать: в Україні на 20% найбідніших населення припадає лише 8% загальної вартості існуючих пільг. Для порівняння: 20% найбагатших верств населення, маючи у складі сімей пільговиків чи іншим чином підпадаючи під ту чи ту норму законодавства, отримують близько 35% всіх соціальних виплат. Виходить, замість того, щоб справді допомагати бідним, наша система пільг працює на багатих?

На засіданні Верховної Ради під час розгляду проекту Бюджетної резолюції-2004 уникали називати цифри, що окреслюють ситуацію із заробітною платою. Назвемо їх зараз. На 1 травня 2003 року, за даними Держкомстату, сума невиплаченої заробітної плати становила 2 млрд. 364,2 млн. грн., збільшившись з 1 січня 2003 року на 41 млн. грн. Наявні доходи (тобто ті реальні засоби, що можуть бути використані населенням на придбання товарів та послуг) у розрахунку на одну особу в квітні 2003 року становили 219,5 грн. (проти 221,7 грн. у квітні 2002-го). Який рівень життя можуть забезпечити такі доходи — запитання риторичне.

Уряду ж незабаром доведеться відповідати на запитання цілком конкретні. До 15 вересня до Верховної Ради має бути подано проект Державного бюджету на 2004 рік. Чи буде в ньому зазначено, що з 1 січня 2004 року мінімальна заробітна плата становитиме 237 грн. як базовий показник з відновленням міжтарифних співвідношень? Чи буде передбачено її підвищення протягом року до рівня прожиткового мінімуму? І, нарешті, чи буде у бюджеті-2004 закладено ресурси для проведення соціальної реформи або ж збережено пільгову систему соцзабезпечення?

За словами голови Комітету ВР з питань бюджету Петра Порошенка, у бюджеті-2003 є ресурси для того, щоб у 2004 рік ми змогли ввійти без соціальної заборгованості перед населенням. Але ситуація в суспільстві продовжує загостритися. Пільговики волають до своїх народних депутатів із проханням не допустити скасування пільг. Уряд наполягає на проведенні реформи як єдиному економічно реальному варіанті розвитку соціальної політики. І водночас ставить під сумнів наявність для цього коштів у бюджеті-2004.

Хочу також нагадати, що є документ, про який наші політики чомусь воліють не згадувати. 24 травня 2000 року указом Президента України було затверджено «Основні напрями соціальної політики на період до 2004 року». Цим указом Президент поставив за обов'язок Кабінетові Міністрів України «щорічно, до розробки проекту Державного бюджету України на наступний рік, затверджувати заходи, спрямовані на реалізацію Основних напрямів соціальної політики на період до 2004 року, з метою забезпечення їх реальними джерелами фінансування». Частина третя цього документа передбачає впровадження п'яти окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування. Серед них — пенсійне і медичне. Нагадаю, що закон про пенсійне страхування тільки нещодавно був ухвалений Верховною Радою і наразі чекає підпису Президента. Що ж до закону про медичне страхування, то його проект парламентарії розглядатимуть восени в третьому читанні.

Окремим пунктом частини третьої «Основних напрямів» передбачено і реформування системи соціальної допомоги, розвиток адресної допомоги, зокрема реформування нормативно-правової бази надання адресної соціальної допомоги малозабезпеченим родинам і самотнім непрацездатним особам на основі обліку їх сукупного доходу та створення системи контролю за ефективним і раціональним використанням засобів для надання державної соціальної допомоги.

Цей документ — завдання Президента. І терміни його виконання наближаються до завершення. Коли в 2004 році підсумовуватиметься реалізація «Основних напрямів соціальної політики», було б непогано, щоб і в уряді, і в парламенті знайшлися дуже вагомі аргументи на захист ефективності своєї роботи.

Таким аргументом могло б стати зважене стратегічне рішення щодо питання подальшого врегулювання сфери соціального захисту населення, прийняте на основі закону з урахуванням інтересів усіх соціальних груп.

Питання реформування соціальної сфери нині треба вирішити у такий спосіб, щоб не спричинити протистояння між пільговиками, платниками податків, що наповнюють державний бюджет, і урядом.

Володимир ГОШОВСЬКИЙ,
народний депутат України, уповноважений представник депутатської групи «Народний вибір».

АКЦІЯ

Коли герой поруч...

Всеукраїнська акція «Герой-рятівник року», підсумки якої підбиватимуться восени в Києві, має на меті привернути увагу громадськості до такої майже забутої вже в наш прагматичний час цінності, як життя людини.

Кіровоградщину представлятимуть два претенденти. Обоє заслуговують дяки, бо свого часу, не вагаючись, кинулися рятувати життя людей, ризикуючи власним. Це мешканець села Подорожнє Світловодського району Павло Іщенко та командир пожежного відділення СДПЧ-43 селища Смоліне Маловисківського району Іван Горобець.

За мить до трагедії

Для Павла Іщенка цей недільний ранок розпочався, як завжди: спочатку порався по господарству, потім із сім'єю снідав. Здавалося, ніщо не могло порушити родинний затишок. А всього через кілька хвилин йому належало зіграти вирішальну роль у долі сусідських дітей — трирічного Данилка і дворічної Катрусі.

Почувши незрозуміле тріскотіння, чоловік вийшов на подвір'я і... закам'янів. Сусідський будинок палав, мов смолоскип. «А там діти!» — майнула думка. Павло побіг до будинку, але увійти вже було неможливо. Вибив вікно і потрапив до оселі. Та знайти дітей не вдавалося, бо частина покрівлі обвалилася й навколо палахкотіло справжнісіньке пекло.

Павло вискочив на подвір'я, ковтнув свіжого повітря і знову рушив у полум'я. Допомогло те, що Катруся була ще при пам'яті й ледь чутно стогнала. Іщенко, мов на маяк, ішов на слабкий голос дівчинки. У диму натрапив на тіло хлопчика, який уже знепритомнів, а далі — і на його сестру. Виніс обох на подвір'я...

Потім з'ясувалося, що діти не гралися сірниками. За іронією долі вони стали заручниками недбалості батьків та збігу обставин: мати завіялася невідомо куди, її не було вдома вже третю добу, а батько того ранку пішов до знайомого дивитися бокс по телевізору. У цей час сталося коротке замикання електромережі, і вогонь майже одразу охопив увесь дах. Дитячих сил не вистачило, щоб вибити замкнені батьком знадвору двері, тому вони сховалися від вогню в кімнаті, де їх і знайшов Павло Іщенко.

Пастки чекають на нові жертви

Неординарним випадок, що стався нещодавно із мешканцем селища Смоліне Маловисківського району Сергієм Котяком, як з'ясувалося, можна вважати лише умовно.

Того фатального вечора Сергій Котяк мав намір завітати в гості до знайомих. Увійшов до темного під'їзду п'ятиповерхівки, ступив крок і... провалився у прірву.

Хтозна, чим би завершилося його перебування в темному підземеллі (зважаючи на тяжкість отриманих травм, лікарі припускають найгірше), якби поряд не проходив Іван Горобець — командир відділення місцевої пожежної охорони.

Почувши стогін пораненого, пожежник увійшов до під'їзду. Побачив, що в шахті лежить людина, спустився вниз. Якимось дивом йому вдалося витягнути потерпілого нагору й вибратися самому. Пізніше він дивувався, бо глибина шахти — три з половиною метри.

Сергія Котяка вчасно доставили до лікарні, де фахівці поставили діагноз: перелом хребта.

Варто зазначити, що це не перший такий випадок у Смоліному. Протягом кількох останніх років у шахти під'їздів падали четверо людей. Один із них загинув.

Цікаво, що ніхто достеменно не знає, задля чого в під'їздах п'ятиповерхівок запроектовані ці шахти. Раніше вони були замкнені, але нині від дверей не лишилося й сліду. Руйнують вандали і загородки, які встановлюють мешканці будинків.

У Смоліному п'ять таких п'ятиповерхівок. У кожній — десять під'їздів. Тож майже три тисячі людей наражаються на небезпеку опинитися в бетонній пастці. Особливо діти. І тому незрозумілою видається позиція працівників комунальних служб селища, які й пальцем не ворухнули, щоб ліквідувати місце небезпеки, бо трагедія може повторитися будь-якої миті.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

ФОТОФАКТ

Фото Віктора ПОБЄДИНСЬКОГО (УНІАН).

Генеральна репетиція військового параду, приуроченого до Дня незалежності, на центральній вулиці Києва.

ГЛОБУС

З Афганістану не повернулися. Їх повернули

Ця новина — поки що не надбання громадськості, хоча претендує на сенсацію. Уперше після виведення радянських військ з Афганістану в Росію перевезено останки трьох загиблих воїнів-інтернаціоналістів.

«Я не можу назвати прізвища цих людей, — заявив «ГУ» начальник відділу з розшуку пропалих безвісти та військовополонених (Комітет у справах воїнів-інтернаціоналістів при Раді міністрів СНД) Леонід Бірюков. — Скажу так: є підстави вважати, що це —воїни-інтернаціоналісти, які загинули під час війни в Афганістані. Але треба дочекатися результатів судової медекспертизи».

Вона вже триває. В центрі при міністерстві оборони РФ пообіцяли зробити її якнайшвидше, і вже наприкінці серпня, можливо, будуть перші результати. Ситуація ускладнюється тим, що для експертизи необхідно зробити порівняльний аналіз ДНК, а для цього — розшукати близьких родичів загиблих. А часу минуло чимало.

На запитання, навіщо через стільки років розривати могили і перевозити останки «афганців» у Росію, Леонід Бірюков відповів філософськи: «Поки не з'ясовано долю останнього пропалого безвісти солдата, війну не завершено. Так, хлопці загинули, але батьки хочуть знати, де могили їхніх дітей, переконатися, що в цих могилах — саме їхні сини, і прийти до них».

Заступник голови Держкомітету України у справах ветеранів Валерій Аблазов повідомив, що комітет також розглядає можливість перевезення з Афганістану в Україну останків двох воїнів-інтернаціоналістів. Вже знайдено і передано батькам особисті речі загиблих. Є інформація про можливе місце їх поховання. Коли саме це станеться, поки що невідомо. «Для нас пріоритет — живі люди, — зауважив Валерій Аблазов. — Ми підтримуємо контакти з двома колишніми воїнами Радянської Армії, що потрапили в полон в Афганістані і там залишилися. Один з них повернеться в Україну, можливо, вже в найближчі місяці». Тож сенсація ще попереду.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Алло, Польща шукає таланти

Національний центр культури у Варшаві оголошує набір на піврічну стипендію в Польщі в рамках стипендіальної програми міністерства культури Республіки Польща «Gaude Polonia». Програму призначено для молодих діячів культури і науки та перекладачів з України і Білорусі.

Польська стипендіальна програма триватиме з 1 лютого до 31 липня 2004 року. Стипендіатів відбиратимуть на конкурсній основі. Заяви про участь у програмі прийматимуть до 15 жовтня 2003 року.

Детальну інформацію про програму «Gaude Polonia» і формуляри анкет можна отримати на Інтернет-сторінці www. nck. pl/wspolmlod gp. php, у польських дипломатичних представництвах у Києві та Мінську і в Національному центрі культури у Варшаві, тел. +48 22 827-39-46 або 826-14-09.

Крапки над «і» розставить референдум

Естонія — передостання кандидатка на вступ до ЄС, що проводить референдум з цього питання. 14 вересня він відбудеться у цій країні, а за тиждень — у Латвії.

«Півроку-рік тому здавалося, що нічого такого і бути не може, що все вже вирішено. Але зараз... Схоже, ймовірність негативної відповіді з кожним днем зростає. Недаремно в європропагандистів паніка, та й у керівників країни — також» —це думка депутата парламенту, керівника естонської делегації парламентської Асамблеї ОБСЄ Яака Алліка.

Подібні думки висловлює не тільки він. Сенсацією стало рішення найбільшої Центристської партії виступити проти членства в ЄС. Для місцевих і закордонних «євроскептиків» це стало розкішним подарунком: уперше сильна й велика організація офіційно сказала «ні!» Євросоюзу.

Пікантність ситуації в тому, що Центристська партія до недавнього часу була правлячою й брала участь у всіх переговорах з ЄС. А її глава — нинішній мер столиці Едгар Савісаар — був колись прем'єром. І хоча на з'їзді партії він пропонував м'якшу резолюцію про вільне голосування на референдумі, колеги по партії добре пам'ятають таке, наприклад, його висловлювання: «Для мене поширена фраза «з одного союзу до другого» — не порожній звук. Між ЄС і СРСР можна провести відомі паралелі, у чомусь вони справді схожі. Причому, коли ми вступимо до ЄС, можливості дати задній хід у нас швидше за все не буде».

Звичайно, рішення центристів викликало бурхливу реакцію у країні. Ще один колишній прем'єр, колега центристів по попередньому урядові Сійм Каллас, порівняв дії «європесимістів» з балаганом, зазначивши, що клоуни і провокатори «євроскептики» набагато талановитіші актори у порівнянні з «єврооптимістами». Вони грають на підсвідомості та емоціях людей.

Діючий глава Кабміну Юхан Партс заявив, що центристи виявили «внутрішньополітичний цинізм» у прагненні скинути уряд.

Глава держави Арнольд Рюйтель терпиміший. Він каже, що поважає рішення центристів, але не згоден з їхніми твердженнями, начебто лише третина населення країни виграє після приєднання до ЄС.

Супротивники приєднання у серпні презентували журнал «Еесті кусімус» («Питання Естонії»), у якому намагаються спростувати три міфи: що Естонія при вступі до ЄС не втратить суверенітету й незалежності; що її вступ до ЄС зробить усіх багатшими; що альтернативи вступові до ЄС немає.

Заступник голови руху «Ні Європейському союзові!» Велло Лейто каже: «Нашу кампанію, на відміну від кампанії «єврооптимістів», абсолютно не підтримує матеріально держава. Як на мене, з її боку це просто свинство! Але, наскільки я знаю, так само несправедливо ставляться до «євроскептиків» і в інших країнах-кандидатах. На пропаганду ЄС в Естонії витратили загалом 3,17 мільярда крон (близько 1,26 млрд. гривень. — **Авт.**). Тому на референдумі переможуть, швидше за все, прихильники Євросоюзу, а ми програємо, тому що вся наша діяльність тримається лише на голому ентузіазмі».

Згаданий Я. Аллік висловився більш філософськи: «Я думаю, що референдум буде, власне кажучи, референдумом довіри. Бо ніхто, очевидно, крім дуже малої кількості людей, не вивчив, не подивився весь п'ятикілограмовий текст євродоговору, ніхто уважно не погортав сторінки Конституції ЄС. Тим більше, що й переклали її спочатку невірно. За що ж голосуватимуть люди? Найімовірніше, народ висловить своє ставлення до того, як керували країною всі попередні роки, яким шляхом її вели. Він висловить ставлення не до нинішнього уряду, оскільки він працює ще дуже недовго, а взагалі до політиків, що перебували при владі».

Дійсно, людям ніколи читати. Тому для них по ТБ щодня 2-3 рази крутять відеокліпи *за* вступ до ЄС. У вересні кількість кліпів збільшиться. З'явився навіть вислів «кліпова свідомість». В Інтернеті проводять конкурс із призами. У ньому пропонують обговорити 10 запитань *за* вступ до ЄС і 10 — *проти*.

На запитання кореспондента «ГУ» про те, чи існує державна програма дій на випадок негативної відповіді на референдумі, спікер парламенту Ене Ергма сказала, що такої програми немає. Адже невідомо, якою буде реакція ЄС. Проте в будь-якому разі це величезний удар для естонської економіки.

Як там не є, за прогнозами соціологічної фірми «Емор» на референдум прийде 67% населення, що володіє правом голосу. З них 62% мають висловитися *за*. Для перевірки прогнозу чекати залишилося недовго.

Володимир СТРОЙ.

Таллін.

АКТУАЛЬНО

Європейці проти продуктів-мутантів

Американці знову намагаються відчинити двері європейського ринку для генномодифікованих продуктів. Цього разу через Світову організацію торгівлі. Нагадаємо, що такі продукти з'явилися на світовому ринку кілька років тому і спричинили неоднозначну реакцію. В Європі спочатку заборонили їх продавати, проте згодом скасували заборону, зажадавши, щоб усі продукти, які містять більш як один відсоток генномодифікованих інгредієнтів, були марковані.

США вже не один рік намагаються домогтися від європейських чиновників дозволу на імпорт генномодифікованої продукції. Однак поки що безуспішно. В Америці вважають, що така заборона суперечить правилам СОТ. Отож у недалекому майбутньому Штати мають намір подати скаргу на Євросоюз до СОТ.

На знімку: символ генномодифікованих продуктів — качан кукурудзи зі шприцом.

Льотчик — у психушці, літак — у музеї

Американський чотиримоторний бомбардувальник Б-29 «Енола Гей», що скинув атомну бомбу на японське місто Хіросіму, цілком відновлений і стане центральним експонатом нового комплексу всесвітньо відомого аерокосмічного Смітсонівського музею. Офіційне відкриття заплановано на середину грудня. Однак уже тепер зрозуміло, що подія викличе неоднозначну реакцію у світі.

1995 року, коли у Вашингтоні за браком місця публіці було показано тільки пілотську кабіну бомбардувальника, сам факт присутності цього літака в експозиції Смітсонівського музею спричинив хвилю протесту передусім з боку японців, які пережили атомне бомбардування Хіросіми. Водночас, повідомляє РІА «Новини», переважна більшість американців висловилася на підтримку експозиції. Тодішній директор музею Мартін Гарвіт спробував показати не тільки ту роль, що її виконав літак, а й повну картину першого атомного бомбардування та його наслідки. В експозиції було представлено також матеріали про жертв Хіросіми. Тоді багато хто в США, зокрема ветерани другої світової війни, звинуватили директора в тому, що показ був надто «прояпонським». Коли емоції неабияк загострилися, 80 членів американського Конгресу зажадали відставки Гарвіта, і тому довелося залишити свою посаду.

Показ кабіни «Еноли Гей» тривав 3 роки. Експозиція зібрала майже 4 мільйони відвідувачів.

Нині літак, цілком відновлений реставраторами, має такий само вигляд, як і 6 серпня 1945 року, коли з його бомболюка на землю полетіла перша в історії атомна бомба під кодовою назвою «Малюк».

Від вибуху цієї бомби і наступного впливу радіації загинуло більш як 200 тисяч осіб. Не зайво також нагадати, що Клод Ізерлі — льотчик, який пілотував літак, побачивши наслідки бомбардування, зажадав суду над самим собою. А відтак опинився у психушці.

ФОТОФАКТ

Суперменові, Бетменові, Людині-Павуку, можливо, під силу все. Але відтепер з'явилося місто, яке вирішило надійно захистити ігрові центри для дошкільнят саме від них, усіляких «менів». «Зона, вільна від супергероїв» — такий напис стане сигналом для мешканців австралійського міста Мельбурна, що в цьому місці дітям не нав'язуватимуть агресивні ігри. На думку психологів, супергерої викликають у малечі тільки войовничі настрої.

Фото АП.

Скільки платити, вирішуйте самі

Приватний архітектурний музей «Сунтанчжай» у Пекіні оголосив, що відвідувачі можуть самі визначати ціни на вхідні квитки, **повідомляє «Інтерфакс-Китай».** Протягом трьох років вони коштували 10 юанів, але до музею не вишиковувалися черги. Тоді власники оголосили: починаючи з п'ятої години вечора кожен відвідувач може сам вирішити, скільки йому платити за огляд експозиції. Тепер ціна квитка на відвідування музею «Сунтанчжай» коливається від 5 до 35 юанів. Чи з'явилася біля входу черга, агентство не повідомляє.

Ірак без ілюзій

(Початок на 1-й стор.).

У вівторок терорист-самовбивця протаранив вантажівкою, начиненою вибухівкою, готель «Canal», у якому було розміщено офіс представництва ООН в Іраку. За попередніми даними, 20 осіб загинуло, у тому числі глава місії ООН бразилець Сержіу Віейра ді Мелло. Більш як 100 — дістали поранення, зокрема і керівник програми «Нафта — в обмін на продовольство» Бенон Севан. Саме в той час він давав прес-конференцію. Серед зниклих безвісти — четверо співробітників Світового банку.

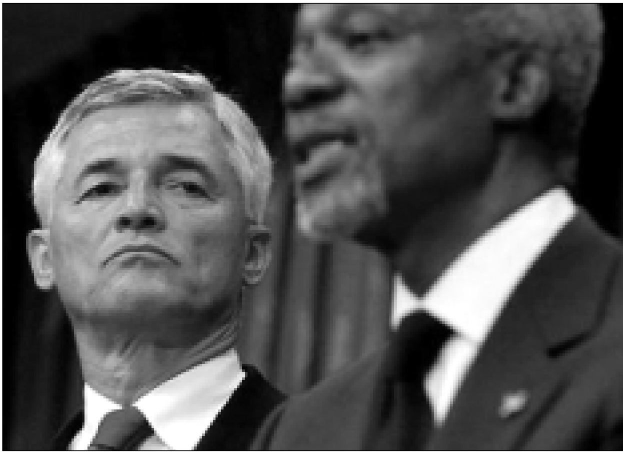
Генсек ОНН Кофі Аннан терміново перервав відпустку. Учора надійшла неофіційна інформація, що всіх іноземних співробітників ООН буде евакуйовано. Проте пізніше К. Аннан заявив: ООН не залишить Ірак і штаб-квартира організації продовжить роботу в Багдаді. Всього в Іраку працює 646 оонівців, з них 300 на момент вибуху були в офісі.

Нагадаємо: Сполучені Штати оголосили, що війну в Іраку завершено, ще 1 травня. За іронією долі у передень трагедії Президент США Джордж Буш уперше визнав, що воєнні дії в Іраку триватимуть. Як повідомив «Вашингтон пост», розмірковуючи про тягар, який ліг на плечі американських військовиків, Буш зауважив, що скоро полегшає. «В Ірак входить польська армія, котру, я думаю, буде розгорнуто до 4 вересня», — підкреслив він.

До багатонаціональної дивізії, що її очолить польський генерал Анджей Тишкевич, крім поляків, увійдуть військовики України, Іспанії, Угорщини, Румунії, Латвії, Естонії, Словаччини, Сальвадору, Домініканської Республіки, Гондурасу, Нікарагуа, Монголії та Філіппін. Стабілізаційним силам доручено контролювати, зокрема, і провінцію Бабіл. У її південних районах компактно мешкають вірні Саддаму Хусейну суніти, тож збройні конфлікти на цій території не вщухають. У вівторок стало відомо, що «буремні» райони залишаться під контролем американців. Як повідомив «Газеті виборчій» один із польських офіцерів, «боротьба проти бойових загонів не є завданням нашої місії». Проте, схоже, наші хлопці опиняться у небезпечній близькості від справжньої війни. У вівторок передислокацію українського контингенту з Кувейту в Ірак було завершено.

У цей саме день у Києві було повідомлено, що до тимчасового уряду Іраку ввійдуть троє представників України. Українські фахівці опікуватимуться проблемами паливно-енергетичного комплексу, транспорту і комунального господарства.

Наталя ОНІЩУК.

Фото АП.

Цей знімок зроблено 27 травня 2003 року. Урочиста хвилина. Генсек ООН Кофі Аннан оголошує про направлення в Ірак місії організації. Сержіу Віейра ді Мелло ліворуч.

Цинізм самооборони

Міжнародна федерація журналістів (МФЖ) вважає «цинічним виправданням» доповідь Пентагона, де йдеться про самооборону та відповідність правилам бойових дій під час обстрілу готелю «Палестина», внаслідок чого загинули журналіст з України Тарас Процюк і його іспанський колега Хосе Коусо. 5 або 6 вересня федерація планує провести конференцію, на яку запросить журналістів і представників української та іспанської журналістських спілок. Речник МФЖ з питань інформації Роберт Шо в інтерв'ю «Німецькій хвилі» заявив: «Наша ідея —зібрати представників журналістських спілок Іспанії та України, а також родини загиблих, аби скоординувати міжнародні зусилля для тиску на Сполучені Штати». За його словами, слід вимагати не тільки нового розслідування. Роберт Шо каже, що федерація прагне запобігти майбутнім інцидентам в Іраку, а для цього американцям треба змінити способи ведення бойових дій, ще однією жертвою яких став у неділю палестинський журналіст, який працював телеоператором для інформаційного агентства Рейтер.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Наступ на паління

Ірландія стане, очевидно, першою серед країн Європейського союзу, де буде заборонено паління в пабах і ресторанах. Цього активно добивається міністр охорони здоров'я Майкл Мартін. Страшна для любителів нікотину дійсність може настати вже з 1 січня наступного року.

Плани міністра мають потужну підтримку серед прихильників здорового способу життя і представників профспілок робітників пабів та барів, які нині потерпають від пасивного паління. Однак є й противники нововведення, насамперед власники закладів. Вони стверджують, що заборона істотно позначиться на їхньому бізнесі. Одне слово, запропоновані зміни до законодавства викликали в Ірландії величезні дебати.

Ірландія, однак, хоч і є певною мірою піонером, проте аж ніяк не біла вороною. Наступ на паління в публічних місцях стає тенденцією в країнах Євросоюзу. Сам ЄС нещодавно оголосив, що з травня 2004 року паління заборонять в брюссельських приміщеннях Європейської комісії. Комісар ЄС з питань здоров'я Девід Бирн, затятий противник тютюну, проводить кампанію під гаслом «Знайди сили сказати «ні». Країни—члени ЄС домовилися також заборонити будь-яку тютюнову рекламу в друкованих засобах масової інформації, на радіо та в Інтернеті — з початку 2005-го.

Сходоінтеграція. Для економіки — вигідно, для політики — згубно

Після того, як буде сформовано позицію з Єдиного економічного простору (ЄЕП), стане зрозумілим, чи змінюємо ми вектор зовнішньої політики, чи коригуємо його, чи залишаємо незмінним. Про це заявив Міністр економіки та з питань євроінтеграції України Валерій Хорошковський під час «гарячої лінії». Нагадаємо, що минулого тижня в Астані представники України, Росії, Білорусі та Казахстану обговорювали концепцію ЄЕП. Тоді президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв навіть назвав імовірну дату підписання цієї концепції — 18 вересня. Однак її суть громадськості досі невідома.

Валерій Хорошковський зазначив, що розглянуті в Астані документи мають суперечливий характер. Зокрема, ними передбачено створення наддержавних органів, уніфікацію законодавств країн-учасниць. Це суперечить проголошеному євроінтеграційному курсу України. «Вважаю, що документ ще буде опрацьовуватися. У будь-якому випадку його підписання — це серйозне політичне рішення. Воно має бути предметом розгляду уряду і Президента України, — заявив міністр. — Однак якщо нам вдасться говорити про те, що під ЄЕП ми розуміємо лише зону вільної торгівлі, то це не завдасть жодної шкоди нашому просуванню у європейське співтовариство».

Справді, лише зона вільної торгівлі в межах ЄЕП без обмежень та виключень буде економічно вигідна нашій державі. Найголовнішим питанням у контексті її створення є ціни на енергоносії та справляння ПДВ. А позиція Росії з цього приводу й досі незрозуміла. Адже Москва бачить ЄЕП як інструмент для об'єднання не так економік країн-членів, як їх політик.

Обговорюючи переваги вільного ринку, міністр нагадав і про ситуацію навколо світового ринку зерна. «До кінця року Європа може запровадити мито не експорт зерна. Це означає, що різниця між недопостачальниками і недоотримувачами зросте. Тож і Росія, і Казахстан можуть підняти закупівельні ціни. Якщо ціни піднімуться, ми можемо втратити ще більше. Нині в уряді є розуміння того, що треба контрактуватися. Як на рівні держави — через Держрезерв та «Хліб України», так і на рівні вільного доступу трейдерів до імпортного зерна», — заявив Валерій Хорошковський. За словами міністра, проблеми з цінами на хліб стали наріжним каменем і на переговорах з МВФ щодо утвердження «упереджувальної» програми «стенд бай».

Тетяна ПАСОВА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Москва*

Зник губернатор Сахалінської області

На Камчатці зник вертоліт Мі-8, у якому летів губернатор Сахалінської області Ігор Фархутдінов. Загалом, за даними місцевої влади, на борті гвинтокрила перебувало 16 осіб. Більшість — співробітники адміністрації Сахалінської області, що супроводжували губернатора в інспекційній поїздці.

■ *Тбілісі*

Хай буде світло!

Учора сотні мешканців села Хета Зугдидського району перекрили центральну автотрасу, що з'єднує район зі столицею. Вони вимагають відновлення подачі електроенергії. Струм до села не надходить уже майже місяць. Маніфестанти погрожували, що не припинять акції, поки місцева влада не надасть гарантій відновлення подачі електроенергії. Поліція намагалася витискати сільчан з дороги, але безуспішно. Мало того, до акції протесту почали приєднуватися також мешканці інших сіл району.

■ *Сеул*

Єдиною командою

Угода про економічне співробітництво набрала чинності між КНДР і Республікою Корея. Відповідними ратифікаційними грамотами представники двох корейських держав обмінялися в середу в пункті переговорів Пханмунджом у демілітаризованій зоні, що їх розділяє. Угода стане правовою основою для діяльності підприємців на територіях двох сторін. Учора Сеул і Пхеньян також принципово домовилися виступити на літній Олімпіаді 2004 року єдиною командою.

■ *Ліма*

Президенте, вас підслуховують

У Перу розпалюється політичний скандал. Телефонна розмова президента країни Алехандро Толедо, незаконно записана на плівку, була відтворена в одній із програм перуанського телебачення, **повідомляє ІТАР-ТАРС**. Толедо заявив, що вимагатиме провести розслідування обставин появи звукозапису і «притягнути винних до відповідальності».

■ *Брюссель*

Маленький принц

Принцеса Матільда, дружина наслідного бельгійського принца Філіпа, учора народила другу дитину — сина, якого батьки назвали Габріелем Бодуеном Шарлем Марі. У родині бельгійських монархів хлопчик буде третій за чергою претендент на брюссельський трон Саксен-Кобургів після свого батька і старшої сестри —принцеси Елізабет. Маленький принц важить 4 кг, його зріст — 52 см.

■ *Тель-Авів*

Вибух. Переговори про мир зірвано

Палестинський смертник підірвав себе в переповненому автобусі в Єрусалимі. 20 людей загинуло і більш як 130 одержали поранення. Серед потерпілих є діти. У відповідь Ізраїль перервав переговори з палестинською стороною і відклав виведення військ із Єрихона і Калькілії. Це один із найбільших терактів за останні три роки протистояння палестинців і ізраїльтян. Відповідальність за теракт узяло на себе палестинське екстремістське угруповання «Ісламський джихад».

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

«Ліквідатори» з необмеженою... безвідповідальністю

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Спершу абзац із колективного листа: «Ми, колгоспники колгоспу ім. Леніна, що в подальшому перейменовувався в ЗАТ «Диканька» і СТОВ «Україна», звертаємося по допомогу щодо повернення зарплати. З 1998 року нам її не виплачували, хоча є рішення суду. На сьогодні повернуто лише третю частину боргу. Востаннє заплатили ще торік у травні. Всі ці роки ми листуємося з районними і обласними установами, але безрезультатно. Утворилось замкнене коло: Іван киває на Хому, Хома на Івана, а віз і нині там. Вже й майна майже не залишилось, а де воно поділось, ніхто нам нічого не говорить...»

В. Ляшик, О. Зубенко, О. Золотайко, С. Брус, М. Шупик (всього 71 (!) підпис).

І ставок, і млинок...

Ще півтора десятка років тому економічну міць диканського колгоспу порівнювали з кочубеївськими статками. Такі паралелі хоч і були дещо алегоричні, та не бракло їм і логіки, бо й за царів, і за вождів місцевий люд працював на багатих чорноземах. І то вже інше питання, коли більше гнули спину, хоч загалом жили більш-менш безбідно, а за розвиненого соціалізму, можна сказати, й заможно. Тамтешній колгосп-мільйонер знаний за межами області, республіки і всього тодішнього Союзу. Навіть неповний перелік того, що роками створювали мої працьовиті земляки, гідний захоплення і похвали. У громадському дворі налічувалося 16 тисяч свиней, півтори тисячі корів і тисяча овець, 6 тисяч гусей і 2 тисячі курей; пилорама, олійниця, крупорушка, закрита теплиця площею 3 га, гаражі й ангари для техніки, кілька сотень тракторів, комбайнів, інших сільгоспмашин, механізовані токи, комори, будинки механізаторів і тваринників, кілька їдалень, інкубатор, заготпункт з ковбасним цехом, пекарня, магазин, контора з супутниковим зв'язком і комп'ютерами, поливна система, цегельня. В обробітку мали тисячі гектарів землі, ставки, сади, ліси... Колгоспники вчасно отримували пристойну зарплату, зводили добротне житло, мали достаток і в коморі, і в оборі. Мимоволі напрошується запитання: «А чого ще не вистачало для щасливого життя?» Не поспішатимемо кивати на Москву і Київ. Доморощені начальники виявились ого які проворні та хапкі!

Були козаками, а стали жебраками

У перебудовчі часи революційний запал взяв своє і в колгоспі змінили керівництво: замість мудрого старого обрали сучасного молодого. Мотиви, як на сьогодні, ламаного гроша не варті, проте процес, що вже пішов, потребував «жертв». Спадкоємець за діло спершу взявся заповзято: спільно з грошовитими полтавськими спонсорами організували власну переробку, й добра слава про ковбаси і пиріжки з потрухами полинула округою; на тепличному комбінаті будь-якої пори мали свіжу городину; винокури варили наливки і слив'янки... Ніхто, мабуть, й не сумнівався, що попереду на всіх чекає світле майбутнє. Та коли тільки їсти і пити, а нічого не робити на перспективу (а саме так і повелись керівники-«орлята») то, рано чи пізно, настане час прозріння і життя все розставить на свої місця. Аж тут захитався єдиний і неподільний, зашкутильгало виробництво, а фінанси заспівали романси. Взялись реформуватися, та знову-таки спішно й бездумно, що нічого, крім зміни вивісок, не дало. Керівники, хоч молоді та ранні, зорієнтувалися в економічному хаосі непогано: спершу під ніж пішла худоба, затим на розпродаж виставили техніку, збіжжя...

Одне слово, все ліквідне на ринку зникло якось враз. Ніхто й оком не встиг моргнути, як у коморах залишились самі... щури, а колгоспна громада залишилась з носом, чого не скажеш про її владну верхівку. Подейкують навіть, що її перший керівник, добряче набивши кишені, навіть збирався чкурнути на постійне місце проживання до землі обітованої. А його наступник, який, образно кажучи, провів товарно-матеріальну зачистку, дивним чином «приземлився» в кріслі заступника начальника облсільгосппродуправління! Та що найдивовижніше і найповчальніше в цій трагічній історії, так це те, що розвал колгоспу та пограбування селян здійснювали на очах і зовсім не за мовчазного потурання місцевого районного керівництва — свого часу компартійного, яке згодом хутко перефарбувалось і знову засіло в тих самих кабінетах, тільки під іншими прапорами... Коли суспільний гнів став переповнювати чашу терпіння, керованим і підконтрольним правоохоронцям дали вказівку хоч би для годиться порушити якусь там справу, котра з часом перетворилась у... пшик. Втім, проблем від того не зменшилось, навпаки, вони стали звучати дедалі гостріше і настійніше...

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У зашморгу

Тим часом СТОВ «Україна» ще кілька років тому спершу самоліквідувалось, а вже потому було визнано судом банкрутом. Створили ліквідаційну комісію, затим призначили ліквідатора. Та борги із зарплати, як і податки, інші розрахунки до бюджету, погашати не поспішали.

Розповідає Надія Ляшик:

— Наша сім'я, як, до речі, більшість колгоспників, зневірившись у чесності й порядності керівників господарства, звернулася по захист до місцевого суду, який став на наш бік і надіслав до відділу державної виконавчої служби Диканського районного управління юстиції виконавчого листа за №2-282 від 11.04.2001 про стягнення заборгованості із заробітної плати з СТОВ «Україна» у розмірі 2188,68 грн. Здавалося, тепер швидко отримаємо зароблені нелегкою працею гроші, адже нашими інтересами стала перейматися держава! Та саме відтоді й почалося наше ходіння по муках. У колгоспній касі й на його банківських рахунках грошей катма — їх завчасно зняли. Була реальна надія, що виконавча служба продасть щось із майна (а воно ще залишалось), і з нами розрахуються. Вселяла цю надію і та обставина, що в подібній ситуації ми опинились не самі — кільком сотням селян вчасно не виплатили зарплату. І сума боргу в більшості навіть перевищувала нашу...

Загальна заборгованість нині становить майже 120 тисяч гривень. Приміром, Тетяні Федотченко винні 1050 грн., подружжю Віри і Миколи Яреськів 2800, Любі Душейко — 2117 грн. Тому здебільшого ніхто не бігав одне перед одним, домагались виконання судового рішення гуртом. Та з кожним місяцем, а потім вже днями надії, що повернуть борги, залишалось менше і менше. Колгосп тихцем розпродували, але селянам з того нічого не перепадало. Обурені люди стали ходити по інстанціях. Та ні тодішній голова райради Перехрест, ні його тодішня заступник, а нині вже голова Лелюк, ні голова райдержадміністрації Джежелій (дями також став колишнім), ні його перший заступник Павлюк і пальцем не поворухнули, щоб хоч якось вплинути на ситуацію, домогтися, щоб людям сповна повернули кревні. А всі звернення в Полтаву й Київ повертались інстанціями саме до... них!

А життєві реалії нагадували про себе дедалі гостріше. Найперше стало дошкуляти безробіття, а отже, безгрошів'я. Тим часом обов'язкові проплати за газ, воду, електроенергію та інші послуги необхідно було здійснювати вчасно. Багато хто це зробити не міг, тому стали вдаватися до «обрізання». А що таке жити в неопалюваній хаті з малими дітьми, хворими батьками, мабуть, нікому не треба пояснювати, хоча таку ситуацію може сповна зрозуміти хіба що той, хто її пережив. Та, як мовиться, не доведи...

Борги не повертали, навіть незважаючи на те, що на описане майно боржника неодноразово накладали арешт. Далі над людьми, а все це переважно пенсіонери, пристарілі, стали просто глумитися, пропонуючи самим шукати покупців на... розвалені свинарники, корівники, інше неліквідне майно, або ж забрати його собі в користування. Одні, втративши будь-яку надію, так і робили, інші ще боролися та результату нема... Зрештою, в передостанній день минулого року державний виконавець виніс постанову про закінчення виконавчого провадження... Призначеного нового ліквідатора, а перебуває він у Полтаві, заявники ще і в очі не бачили, хоч і минуло вже півроку...

Без надії сподіватись?

На сьогодні пограбовано весь (!) район, який вважався візитівкою Полтавщини. Хто відповість за розвал двох високорентабельних свинокомплексів і десятків тваринницьких, заводу будівельної кераміки, промкомбінату, тепличного комбінату? Чому зникли як галузі птахівництво, вівчарство і фактично знищено будіндустрію; в руїни перетворились магазини, клуби, дитячі садочки і школи? Як розцінити той факт, що в райцентрі, де мешкає піврайону, 30(!) років не діє лазня? На банківських рахунках господарств, колишніх мільйонерів, в кращому разі копійки, і вони вже роками живуть з кабальних позик. Гостро дошкуляє безробіття, через що тисячі диканчан змушені поневірятися по зарубіжних наймах, залишаючи напризволяще дітей, батьків. Піснішою і біднішою стає віддача ниви. Вдумайтесь лише в одну цифру. Нинішніх жнив район гуртом не надбав і тисячі тонн пшениці й жита! А чим засівати лани восени, з чого пекти хліб, виробляти крупи, з яких джерел розраховуватись з обов'язкових податкових платежів, сплачувати зарплату, розраховуватись за оренду паїв? Хоч як це дивно звучить, місцеве керівництво не те що не бажає чи не в змозі впливати на ситуацію, а по суті, самоусувається від вирішення цих болючих проблем, які непосильним тягарем лягають насамперед на плечі простих трудівників. Про який вотум довіри до таких керівників можна казати?

Днями відбулася чергова сесія райради, на якій автор цих рядків як депутат обласної ради від Диканського територіального округу №10, запропонував внести на розгляд питання про стан справ на продовольчому ринку хоча б інформаційно. Проте зусиллями тих самих керівників району її було просто заблоковано. І це в той час, коли регіон піддається нищівній критиці за серйозні прорахунки у цій сфері, коли саме за ці недоліки «злітає» з посади голова облдержадміністрації, а позачергові сесії рад усіх рівнів по області нині працюють над розв'язанням саме цієї головної для Полтавщини проблеми. Тож і виходить, що у Кабміні до запитів простої людини таки повертаються лицем (хай і запізно), а містечковим диканським «князькам» і «княгиням» на них, вибачте, начхати...

Після зустрічей з авторами листа і неупередженої оцінки реального стану справ колись квітучого диканського краю напрошується гіркий і невтішний висновок: саме місцева влада йде в перших лавах «ліквідаторів».

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

БЛАГОДІЙНІСТЬ

Італійська «тачанка» для чернігівської трійні

Дитячу коляску для двомісячної трійні подарував чернігівський міський голова Олександр Соколов молодій сім'ї Ольги та Сергія Колотів.

Тепер власники цього транспортного засобу — Андрій, Олександр та Артем матимуть змогу з'являтися у супроводі батьків на вулицях міста над Десною та дивувати чернігівців своєю схожістю і незвичною коляскою.

Міська влада замовила і придбала її аж в Італії, бо на теренах України поки що не передбачають, що подружжя може за один раз знайти в капусті аж трьох малюків. Хоча Сергій Колот стверджує: для його бабусі це також не було великим секретом, і вона теж мала трійню.

Передаючи коляску, міський голова пообіцяв посприяти у працевлаштуванні молодому батькові — студентові Чернігівського технологічного університету, а також допомогти подружжю оформити житловий кредит. А чернігівці поки що дарують трьом богатирям підгузники.

Владислав САВЕНОК.

Чернігів.

РАБСИЛА

До зарплати — через страйк

ФАКТ

Аж ніяк не гадали філіппінські моряки з теплохода «Ocean Pacific 1», що надовго затримаються в такому далекому від їхньої домівки Іллічівську. Гадали: ще в жовтні минулого року будуть разом зі своїми родинами, а тут — заковика... Втім, їх не кинули напризволяще: поселили в затишному готелі «Моряк», забезпечили харчами. Про них піклувалися профспілка працівників морського транспорту України, благодійний фонд «Мортранс», інші організації.

Потім були теплі проводи на літак в аеропорту «Одеса» і непідробно щира вдячність і під час прощання, і в листі, надісланому на адресу Міжнародної транспортної федерації.

Отак щасливо завершилася ця загалом-то доволі сумна історія. Адже протягом кількох місяців і філіппінцям, і українцям, що стали членами інтернаціонального екіпажу панамського судна, довелося чимало натерпітися, чимало похвилюватися.

«Голос України» слідкував за розвитком подій навколо цього теплохода, присвятив їм дві свої публікації. Коротко нагадаємо, що саме сталося. Панамська компанія «AKER SHIPPING» виявилася, м'яко кажучи, необов'язковою. Кілька місяців не платила морякам зарплати, все обіцяла, що зробить це з приходом до Іллічівська, де на тамтешньому судноремонтному заводі мала намір поставити теплохід у док на ремонт. А коли моряки привели судно в акваторію цього підприємства, про обіцянку забули, попрохавши ще «трішечки зачекати». Скільки саме — не уточнювалося.

Це не могло не обурити членів екіпажу — сімох

Крюїнгові компанії їх найняли, передали судновласникові як безправну, по суті, рабсилу, яку можна цинічно ошукати

українців і шістнадцятьох філіппінців. Замість того, щоб поспішити по домівках, де їх заждалися рідні, моряки вирішили оголосити страйк, не ставити судно на ремонт доти, доки з ними не розрахуються. Водночас звернулися по допомогу до ППМТУ. За справу взявся завідувач відділу інспекції суден і роботи з моряками Вадим Мощенко. Посередницька участь у розв'язанні конфлікту ускладнювалася тим, що ані наші вітчизняні, ані іноземні моряки не мали колективних договорів з роботодавцями, — крюїнгові компанії їх найняли, передали судновласникові як безправну, по суті, рабсилу, яку можна цинічно ошукати.

Вадим Мощенко, інші працівники профспілки, незважаючи на правовий вакуум, повели справу енергійно та компетентно. До того ж вони знайшли собі спільника в особі капітана судна, який рішуче став на захист ошуканих моряків. Спільно й діяли: не раз зверталися до компанії-судновласника, доводили абсурдність і безперспективність позиції, яку там зайняли. А коли судновласник зробив спробу розрядити обстановку дрібними подачками (цілком розрахував двох українських моряків, у яких закінчився термін контракту, перерахував якусь там частку зарплати родинам філіппінських моряків), то саме українська профспілка допомогла й нашим вітчизняним, і зарубіжним морякам безплатно оформити позови щодо заборгованості до місцевого суду з вимогою розрахуватися з людьми в повному обсязі за всі п'ять місяців, протягом яких вони не одержували зарплати. Судновласник, проте, зволікав і далі. Сполошився аж тоді, коли йому було виразно заявлено: не погасиш боргу з зарплати — оформимо позови ще й на відшкодування моральних збитків у розмірах, що дорівнюють сумі заборгованості. Вийде, одне слово, як у тій народній мудрості: скупий платить двічі. А пручатимешся й далі, то піде судно з молотка — одержаними коштами з моряками й розрахуються.

Це вже не могло не стривожити. Гроші, на брак яких увесь час посилався судновласник, таки знайшли, з моряками розрахувалися цілком.

Хоча і з чималим запізненням, після багатомісячних поневірянь та принижень моряків, злидарювання їхніх родин, що, сповнені надії на краще матеріальне забезпечення, відправили були своїх годувальників на заробітки «під прапор». Мабуть, таки можна було вимагати відшкодування й завданих моральних збитків, проте моряки на тому не наполягали...

мал. Віктора ПОПОВА.

Захистити законодавчо та практично

КОМЕНТАР

Що ж, історія, про яку розповіли, завершилася більш-менш добре. А скільки таких, що мають куди сумніший, навіть трагічний кінець? Про них не раз розповідав і «Голос України», констатуючи: наша країна залишає, по суті, своїх громадян, які йдуть у найми за рубіж, напризволяще. Як і державне майно, зокрема судна, що їх правдами й неправдами, часто-густо на вигаданих, необґрунтованих підставах, затримують, заарештовують, продають на аукціонах чи й просто привласнюють усі, кому лише не лінькі. Трапляється таке передусім тому, що, з одного боку, Україна не ратифікувала низки міжнародних конвенцій і перебуває внаслідок цього мовби поза міжнародним правовим полем, з другого — немає й відповідних вітчизняних законів, на які можна було б спертися, виручаючи з біди ті-таки судна або українських моряків. То ще добре, що панамське судно було в нашій гавані, й моряки, по суті, його затримали, а якби щось таке сталося за рубежем? Чи одержали б тоді люди зароблене, чи допомогли б їм дістатися домівок? Важко відповісти на це ствердно «так». Тим паче що наша країна має чимало доволі сумних прикладів. Та й інші з тих, що постачають рабсилу до розвинених держав, до офшорних компаній, — теж. Недаремно ж бо 40-й конгрес МТФ, що в серпні минулого року відбувся у Ванкувері, ухваливши резолюцію «Крюїнгові агенти в судноплавстві», мусив констатувати таке: «... для працівників морського транспорту агенти з комплектування екіпажів є основним міжнародним інструментом управління та контролю, який можна визначити як ринок «рабської праці» без правил, норм чи прав», а національні уряди в багатьох випадках «прикривають брудні афери крюїнгових агентів». Навмисне чи, додамо від себе, побіжно: не ініціюючи, скажімо, ухвалення відповідних вітчизняних законів, ратифікації міжнародних правових актів.

Україна, як уже мовлено, зависла у правовому вакуумі. Розмов, ініціатив навколо давно назрілої проблеми, щоправда, не бракує. МЗС, приміром, вважає за можливе ратифікувати конвенцію Міжнародної організації праці №179 щодо найму та працевлаштування моряків від 22.10.1996 року, а також ухвалити відповідний закон України, проект якого вже розроблено. Є пропозиції про перегляд внутрішнього законодавства, щоб якось регламентувати діяльність крюїнгових компаній, посилити їхню разом з роботодавцями відповідальність за належні умови найму, зокрема, й гідну та вчасну плату за працю. Є, втім, і серед працівників самих крюїнгових компаній, і серед державних чиновників супротивники ратифікації міжнародних конвенцій, поліпшення внутрішнього законодавства. Чому? Мотиви особливо не афішу-

Україна, з огляду на можливості захисту своїх громадян, що наймаються за кордон, мовби зависла у правовому вакуумі

ють, здебільшого це просто словоблудство. Можна лише робити припущення щодо причин опору: в каламутній воді, відомо, легше рибка ловиться. А у правовому вакуумі — грошики.

Втім, є й другий бік медалі. Називають таку цифру: майже 50 тисяч українських моряків працюють «під прапором» (може, й більше, адже точного обліку ніхто не веде). Вони заробляють валюту. Скільки? Це теж невідомо, оскільки прямих податків зі своєї зарплати «підпрапорники» не сплачують.

Одне слово, десятки тисяч українських громадян (а коли брати не лише моряків, а й усіх найманців за кордон, то це — мільйони осіб) перебувають поза сферою вітчизняного соціального страхування. Хай сьогодні багато хто з них, коли пощастить (а щастить, як уже мовилося, аж ніяк не всім) на коні, з непоганим заробітком. А завтра? Сам зіткнувся нещодавно з фактом: моряк-«підпрапорник» скалічився. Якийсь мізер судновласник йому заплатив, грошей тих вистачило на прожиття сім'ї, на лікування недовго.

Отож якщо ми справді хочемо бути цивілізованою правовою державою, — нема де нам дітися від того, щоб ратифікувати низку міжнародних конвенцій, таких, як передусім «Про найм та працевлаштування», «Про репатріацію моряків», деяких інших. І від створення відповідного вітчизняного законодавства — теж. Рано чи пізно до цього все одно дійдемо. То, може, все-таки краще — раніше?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

РОЗДУМИ НЕБАЙДУЖОГО

Високі зорі

Хто хоче жити зрячим, повинен постійно поглядати на небо. З нього усе. Небачена повінь цього літа і нечувана спека — наступного. Рясний урожай учора і повна відсутність приросту від посіяного — сьогодні. Не зовсім зрозуміло, як воно так виходить. Звичайно, космос. Звичайно, цикли Сонця. Ними можна пояснити хоч щось...

А коли йдеться про духовність (чи моральність) життя людського? Тут іще складніше. Раптом услід за спалахом Зірки гучно лунає «Гряде!» І потім тридцять років тиша-тиша. І усього три роки проповідувань і діянь. І ось сьогодні, через дві тисячі років, оглядаючись на діла нашого браття, людей, з певністю можна сказати єдине — Великий Учитель. «Не убий!» і всі інші заповіді вчать, навчають і вимагають. Та мало що вкарбувалося в ходу людську. Не фарисеями стоїть світ. Він вічний повнотою, спільнотою, і верхніми, в парчі, і трудовими, в рубищах.

Підхопивши ідеї Великого Учителя, людство поволі йшло до хоча б приблизного їхнього втілення. Дев'ятнадцяте століття прискіпливо задумалося «Що робити?». Початок двадцятого грізно рикнув: «Революція!!!»

Мовлено — зроблено.

Вік системи, вибудуваної конкретними ділами, врешті, виявився надто коротким. Коли надійшов час, усе обвалилося так, наче нічого хорошого і не сягнули. Наче яйце надій одразу було випортком. А Маяковський? Такі поети не родяться. Вони з'являються, щоб поставити тавро на нову епоху. Щоб стати символом і глашатаєм справжності, непересічності. «Маяковский был и остается величайшим поэтом советской эпохи» після смерті поета напише Сталін.

А що написали опісля смерті Сталіна?

Отак і вийшло, маємо що маємо.

Проблеми лишилися. Потрібно і далі жити. Потрібно зірко роздивлятися, вишукуючи Зірок-дороговказів.

Алехо Карпентьєр. Йому належить честь єдиним словом сформулювати заповіт людству: — Удосконалюватися!

Несподівано приходить альманах для читання «Караван». Вдивляюся у фото п'ятнадцятирічного хлопчика і ще ліниво, байдуже кажу собі: «Як же гарно ти стоїш на землі!» Цього фото я не знав, воно про пору, коли хлопчик так романтично, як це буває тільки у незвичних людей, перейшов у могутню рать мужчин... Пабло Неруда.

Поет. Поет завжди, все життя. І син свого народу, у якого всього багатства — селітра та мідь, народу Чилі. І борець завжди. Борець за справедливість. За рівні можливості для всіх. За щастя для кожного.

Урешті, жадібно прочитавши всю публікацію, я відчув благостиню — великий спокій на душу, рівновагу. А хіба йому не судилося все те, що дано смертній людині? Боротьба. Перемоги та успіхи. І поразки. І, врешті, старість і смерть.

Отак несподівано знову увійшов у моє життя давній знайомий. Консул у Парижі в час громадянської війни в Іспанії. Посол у Парижі опісля перемоги на виборах Сальвадоре Альєнде... Але ж сам я знав і його поезії, і діяння в цілком одмінний час. І тому ізнов узявся до його останньої, підсумкової книги, нареченої «Признаюсь, я жил».

Передмова... «Он был человеком прочных взглядов на прошлое, настоящее и будущее человечества, на людей труда и людей наживы, на друзей и врагов».

Звичайно, такі слова міг написати тільки улюбленець неба. Той, кому судилося написати вічний лист за усіх воїнів:

«Жди меня, и я вернусь.
Только очень жди!»

Костянтин Симонов.

Знову опісля передмови було всепоглинаюче читання.

Знову попри те, що сталося у світі, попри всі метаморфози історії, скресла давня переконаність: Учитель людства!

Із жалем закривши книгу, довго стояв, вдивляючись у голубе привечірнє небо. Згадував Великого Учителя. Учителів, кого вирізнив і кого знав... Щось непокоїло, щось турбувало. Щось того вечора було не так.

Небо мовчало!

У небі не було голосу ластівок, які пролітають!

Виходить, часу зійшло достатньо, щоб вивести і облітати молодь. І знову знятися у дорогу, полетіти назад у вирій. Так завжди було, і так є... Все продовжується. І приходить на ум давнє, дуже давнє:

«Ищите — обрящете!».

Адже життя і є пошук.

Григорій КОЛІСНИК.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Продовжуємо тему: діти телевізора

Прикладом, працею і казкою

Світ швидко змінюється. Через негативний вплив науково-технічного прогресу нинішні діти почали менше рухатися, працювати, розмовляти і читати. Віднині вони більше дивляться і слухають. Батьки та вчителі не виконують місії джерела інформації. Діти пізнають світ через техніку — радіо, телебачення, комп'ютер. Порушено людський контакт у сім'ї та школі.

Багато батьків розгубилися і намагаються відкупитися від дітей речами, тим самим зробивши своїх нащадків дармоїдами. Із сім'ї зникла праця, а бездіяльність ні до чого доброго не приводить, хіба що до зростання злочинності.

...То що таке виховання? Кішка навчає своїх кошенят ловити мишей, пташка вчить пташенят літати. Це теж виховання. Але воно не осмислене, інстинктивне. Виховання у людей — це мудре спілкування дорослого і дитини, передавання від одного іншому життєвого досвіду. Дорослий зобов'язаний плекати у своєї дитини дане їй природою бажання спілкуватися. А натомість усілякими заборонами батьки калічать дітей, як їм зручно, на свій кшталт. Але ж бо залякування тільки губить.

Не слід також забувати, що основа виховання — праця, а не телевізор. Наприклад, сільські родини не знають проблем з вихованням, бо там виховують не словом, а ділом — спільною працею дорослих і дітей. І негативу в поведінці сільської молоді значно менше. Добрим уроком для підростаючого покоління можуть стати книжки. Головне — бачити в маленькій людині неповторну особистість, давати їй можливість жити своїм дитячим життям — у спілкуванні з природою, казками, іграми, працею.

Д. ХРИСТЕНКО.

Старобільськ
Луганської області.

...І ще не один день Івана Денисовича

Імперія почуттів

Вони покохали одне одного ще в далекому 1938-му. Та доля звела їх разом лише два десятки років тому.

Марія Миколаївна та Іван Денисович — односельці, родом з Олексіївки Куйбишівського району Запорізької області. Коли почали зустрічатися, Ваня працював у колгоспі, а Маруся навчалася в школі. Романтичне кохання квітло, незважаючи на життєві труднощі.

Узимку 1939 року Іван поїхав будувати військові укріплення на Дністрі. Звідти писав теплі листи. Улітку повернувся додому. Яка це була радість для обох!

Але недовго їм судилося бути разом. Івана Переварюху призвали до армії. Він брав участь у війні з фінами. А коли бої на Карельському перешийку закінчилася, частину, де він служив, перекинули у Литву. Звідси солдат писав своїй коханій. Останній лист з Прибалтики датовано 14 червня 1941-го. У конверті Іван вислав і фото, а на звороті написав: «На довгу пам'ять Мусі від Вані».

З перших днів війни нашим військам довелося відступати. Іван Переварюха зазнав оточенських ночей. Не раз доводилося солдатам виходити з «котлів», але гітлерівці знову і знову відрізали шляхи відступу. На території Білорусії оточенці загітували поповнити лави народних месників, залишених за лінією фронту для підривної роботи в тилу противника. Так наш земляк став партизаном. У боях Іван Денисович проявив мужність і відвагу. Був рядовим бійцем, ад'ютантом командира загону, очолював партизанську групу. Був і старшиною роти. Його нагородили двома орденами і медаллю.

Після визволення Мінської області у 1944-му організовував колгоспи у селах. Потім його направили в Гродненщину. Звичайно, у цей час підтримував зв'язок з рідною Олексіївкою. У листах йому повідомили, що його кохану Марусю Ходан відправили на примусові роботи до фашистської Німеччини ще у 1942 році.

Марусі теж довелося зазнати лиха. Дівчина була серед добровольців, які копали протитанкові рови за Дніпром, потім під Мелітополем, нарешті — на території Куйбишівського району. В період нацистської окупації Марія Ходак потрапила до числа остарбайтерів. У чужу країну повезла фото Івана з автографом — як реліквію. Невільники працювали в поміщицькому маєтку. Їх визволили 3 травня 1945-го.

Дівчат мобілізували у пральнодезінфекційний загін. У цей період відновилося листування з рідними. Почав писати і коханий з Гродненщини.

Марусю запримітив офіцер Іван Калмиков, почав упадати. Дівчина на його залицяння показала купу Іванових листів і сказала, що буде вірна своєму коханому. Не знала вона, що потрапила у любовний трикутник. У Білорусії Іван познайомився із Зіною, яка взяла ініціативу в свої руки. Вона написала Марусі: у нас усе по-серйозному!

Отой лист і визначив подальшу долю, Марія повернула Іванові всі його послання, а разом — і його фото 1941 року.

Після такого повороту подій Маруся відповіла на женихання Івана Калмикова. Незабаром вони побралися. Іван Кузьмич був бойовим офіцером, пройшов війну від Москви до Берліна. Красень, орденоносець, учасник історичного Параду Перемоги на Красній площі. Він ще залишався служити в армії, а Марія Миколаївна поїхала у рідні краї.

У них народилася дівчинка, та померла малолітньою. Марія Миколаївна працювала у виконкомі сільської ради. А коли Іван Кузьмич демобілізувався, вони оселилися в райцентрі Куйбишевому. Жителі селища добре пам'ятають цього чоловіка, він трудився виконробом у комунгоспі, шляховій організації. Марія Миколаївна була секретарем у нарсуді.

А Іван Денисович Переварюха переїхав із сім'єю на Гомельщину. Він очолював пожежну частину міста Речиці. Із Зінаїдою Павлівною виховали двох синів і дочку.

Настав 1981 рік. Це був чорний рік для Марії Калмикової, адже тоді вона втратила і маму, і чоловіка.

У тому ж 1981 році став удівцем й Іван Денисович. Його дорослі вже діти не могли замінити дружину. От і згадав чоловік своє перше кохання, воно, як виявилося, завжди було разом з ним.

Знав лише Іван Денисович, що Марія Миколаївна мешкає в Куйбишеві. Але адреси не мав. Тому написав в Олексіївку двоюрідній сестрі Поліні, котра в юності була довіреною особою закоханих. Відправив одного листа, другого, третього... Потім листівку до 8 Березня. Поліна передала ці послання аж у травні. Марія відповіла йому. А потім Іван Денисович зателефонував...

Вони впізнали одне одного по голосу, хоча не бачилися з далекого 1939 року і не чули одне одного більше чотирьох десятиліть... Марія та Іван зрозуміли: почуття не залишали їхні душі, вони потрібні одне одному. Адже навіть їхні імена символізують єдність душ.

Улітку 1982 року Іван Денисович із сином та онукою приїхав в Україну. Побували в гостях у родичів у Маріуполі. А потім завітали до Куйбишевого. Марії Миколаївні сподобалися син Геннадій та онука Оля. І вона їм також.

Того літа «молодята» поїхали в Білорусію. І жили там до 1985 року. А потім перебралися в Куйбишеве.

Двадцять третій рік ділять Марія Миколаївна та Іван Денисович радощі і печалі. Історія їхнього кохання — це не просто біографія двох людей, це — маленький епізод великої драми, яку пережив наш народ у фронтові роки...

Костянтин ПРИЧИНЕНКО.

Куйбишеве
Запорізької області.

Фото Василя ПРОХОРОВИЧА.

Темні алеї

Зозуля у п'яному чаду

Вітасик — третя дитина у своєї горе-матері. Старших двох синів 40-річна Олена Н. народила від різних чоловіків. Батьки цих чоловіків забрали онуків до себе на виховання, не ризикнувши довірити дітей розпусній жінці, до того ж алкоголічці.

У хлопчика досі немає свідоцтва про народження. Він живе з батьками-п'яницями і з 93-річною бабусею в приватному будинку. Ось вона його і виховує. Сім'я з чотирьох осіб тулиться в одній кімнатці, а другу здають за копійки молодій жінці та її п'ятьом дітям. Обидві кімнати нагадують звалище сміття з різким запахом. Та 40-річна хазяйка не звертає на такі «дрібниці» уваги. Її безпробудна пиятика чергується з міцним сном, на що йде практично увесь час.

Одного разу Вітасик захворів. Та коли на поріг ступила дільничний педіатр, її навіть до хати не впустили. Вона й повідомила про умови проживання і про стан здоров'я крихітки начальнику відділу кримінальної міліції у справах неповнолітніх Солом'янського РУ ГУМВС України в Києві Світлані Доліній. Коли приїхали співробітники міліції, мати була настільки нетвереза, що ледь розуміла, що навколо відбувається. Її посадили в міліцейський УАЗ і повезли до районного управління. Батька хлопчика навіть розбудити не вдалося: він спав на старому дивані, голосно хропучи.

Лікарі швидкої допомоги, котрі прибули разом з міліцейською патрульною машиною, після огляду Вітасика виявили в нього застарілий бронхіт і велику пахвинну грижу. Дитину негайно відправили до дитячої лікарні № 3 Солом'янського району.

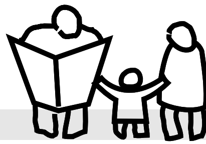
Після трьох тижнів інтенсивного лікування хлопчик трохи повеселішав. Медсестри, які його доглядають, кажуть, що Вітасик дуже тямущий і товариський. Та головне — він перестав боятися оточуючих. А мама досі не прийшла, чи жива її дитина взагалі.

Відділ кримінальної міліції у справах неповнолітніх Солом'янського райуправління внутрішніх справ столиці зібрав і передав до районної прокуратури всі матеріали стосовно матері за статтею 166 Кримінального кодексу України «Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною» (питання про позбавлення батьківських прав теж, звісно, порушено). Згідно з чинним законодавством батьків, котрі ухиляються від виконання обов'язків по догляду за дитиною, може бути покарано обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або ув'язненням на такий самий строк.

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.

P. S. Імена героїв змінено з етичних міркувань.

(Дякуємо за надану інформацію Центру громадських зв'язків ГУМВС України).

Квиток в один бік

Перехрестя долі

У кожного, хто вирушає на заробітки за кордон, своя причина: хто мріє створити родину на новій батьківщині, хто прагне розширити бізнес. Проте більшість бажає підзаробити, щоб потім повернутися і розпочати нове забезпечене життя.

Люди у відчаї спокушаються на газетні оголошення з пропозицією «вигідно підробити» або вірять знайомим, які щойно приїхали з заробітків. Напозичавши грошей і сподіваючись їх скоро повернути, люди навмання звертаються до фірм, які обіцяють «швидке влаштування та адаптацію». Проте в більшості випадків вони лише здирають зі зневірених людей солідну суму та забезпечують квитком «в один кінець». Везуть заробітчан через кордони під виглядом туристів, а потім на чужині залишають напризволяще. У такий спосіб люди перетворюються на безсловесні знаряддя праці.

То чому вірять оголошенням, розповідям? Чому, попри безліч інформації про небезпечність підпільних заробітків, кожен сподівається, що саме з ним нічого поганого не станеться?

Крім того, за кордон вирушає переважно молодь до 28 років. Звідси ще одна проблема. Дискваліфікація у країні набуває небаченого розмаху, адже ні медсестрами і вчителями вони «там» працювати муть. Виникає й правова проблема: у разі травми або смерті робітника жоден господар не відповідатиме. Роботодавці знають, що людина свідомо йде в рабство, тому розмова коротка: «Тобі не подобається? Геть! Прийдуть інші!» Заробітчани нерідко працюють по 12—16 годин на добу. Господарі, щоб уникнути штрафів, ховають заробітчан у підвалах та сараях. Харчуються люди чим доведеться, переважно варять спільний казан пісного супу чи каші.

Усе це я знаю з листів подруги, яка закінчила біофак Харківського державного університету, але другий рік працює на італійських ланах. Роботу шукала довго, тиждень ходила вулицями Неаполя з табличкою англійською та італійською мовами: «Терміново шукаю роботу, перший місяць працюю за житло та їжу!» Влаштувалася на приватній фермі. Але згодом господарі передали її іншим, і вона працювала під сонцем на винограднику по 12 годин. Така доля чекає тих, кому не «пощастило» стати покоївкою, прибиральницею чи повією.

Подруга писала: «Не вір, ми тут не емігранти, а так, бруд. Тих грошей, що я заробила, не вистачить на ліки... Але який сенс повертатися? Удома без блату роботи тепер не знайти».

Праця за кордоном — це насильство, знущання, психічні й фізичні травми... Перелік можна продовжувати. Необхідно контролювати таку міграцію на державному рівні. У жодному разі не замовчувати ситуацію, а щодня розповідати у ЗМІ про брутальні ситуації, що в них потрапляють наші громадяни за кордоном. Треба простежити діяльність фірм, які, не маючи відповідних дозволів, продають квиток у нікуди... Лише тоді ми зможемо захистити громадян, котрі шукають заробіток. Ще краще — надати можливість українцям працювати на рідній землі, щоб їм ніколи не довелося їсти гіркий хліб чужини.

Вікторія ГУСАКОВА.

Київ.

Тільки любов

Шлюб золотої проби

Ми — постійні передплатники «Голосу України», читаємо газету від першої до останньої сторінки. Бачимо, як вона рік у рік стає цікавішою, змістовнішою, кращою. Дякуємо журналістам «Голосу» за нелегку, але дуже потрібну справу!

Наша родина — один із переможців передплатного розіграшу цього літа. Ми дуже зраділи, бо не чекали на такий подарунок долі. Чотири пляшки вина стали нам у великій пригоді, адже наприкінці липня в нашій родині відбулася знаменна подія: ми з моєю коханою дружиною Любов'ю Юхимівною відсвяткували своє золоте весілля.

Прожили ми з моєю Любою хоч і нелегкі, та щасливі роки. Вчилися, працювали, допомогали одне одному і любили. Виростили сина, виховуємо трьох онуків. Я — веретан Великої Вітчизняної війни, дивом залишився живий, тоді як мій старший брат та батько загинули на фронті. Люба також втратила тата на фронті. Після війни ми продовжили здобувати освіту. Багато років, аж до виходу на пенсію, ми працювали: я — інженером-конструктором, Люба —інженером-технологом. І скажу вам: тільки любов допомогла нам подолати всі перешкоди і труднощі, що траплялися на нашому довгому шляху!

Василь СОЛОВЕЙ.

Сімферополь.
Крим.

P. S. На жаль, автори листа не надіслали своєї фотографії.

Стихія на ім'я ремонт

Хатні справи

Один мій друг каже, що апокаліпсис для нього починається, коли не працює телевізор, потрібно йти до стоматолога або коли вдома ремонт. Для нас, дорослих, мабуть досить і останнього. Особливо що стосується нашого гаманця.

Звичайні шпалери коштують від семи до тридцяти п'яти гривень за рулон, сатенгіпс для вирівнювання стін — від тридцяти двох, фарба для вікон — від сімнадцяти. Перемножте це все на метри своєї квартири. Додайте ще з десяток неврахованих дрібниць і отримаєте круглу суму.

Добре, якщо руки у вас ростуть звідки треба і маєте вільний час (наприклад, чергову відпустку): робота буде безплатна. Хоча доведеться докупити деякі інструменти. Приміром, фен для обпалювання фарби — від ста тридцяти гривень, пристрій для шліфування паркету — від двохсот п'ятдесяти плюс різноманітні щіточки і т. ін.

А якщо ж втрутяться професійні ремонтники, фарбування вікон потягне до трьохсот гривень, квадратний метр безпіщанки — десять-п'ятнадцять. Стільки само потрібно викласти і за те, що наклеють шпалери. Оновлення паркету виллється у сорок-п'ятдесят гривень за квадратний метр.

Коли до згаданого додати витрати на послуги будівельників, вийде іще страшніша цифра. Зате можете відпочинок провести на морі або хоча б на ставку, а не як в анекдоті: «Василь глину завозить, мабуть, у відпустку їде...»

Оксана КАЛУГІНА.
Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Балансуємо

Будьте здорові!

Нав'язуючи нам жувальну гумку, у телерекламних роликах постійно кажуть про кислотно-лужний баланс. І що без постійного жування «гумки» його не досягти. Але чомусь забувають попередити, що від неї одна за одною викришуються пломби. Чи такий важливий кислотно-лужний баланс, що на ньому так активно спекулюють? І чи можна зберегти здорові зуби та здоров'я взагалі без «жуйок»?

Світлана ДУНАЙ.

Чернігів.

Ні для кого не секрет, що здоров'я та бадьорий стан допомагає зберегти правильне харчування. Але що означає «правильне»? Пригадайте уроки хімії: кислоти та луги перебувають одне з одним у жорсткій конкуренції. Те саме відбувається і в нашому організмі. Тому кислотно-лужний баланс є важливим чинником підтримання здоров'я. А якщо рівновагу порушено, проблем не уникнути. Наприклад, надлишок кислоти в організмі спричиняє порушення місцевого кровообігу, біль у суглобах та послаблення імунної системи. Кислотоутворюючі продукти — це м'ясо, риба, яйця, сир. Вони можуть «закислити» організм. А продукти, що утворюють луги: фрукти, овочі, зелень. Тож для кислотно-лужної рівноваги в організмі необхідно насамперед збалансоване харчування.

Стосовно «жуйки», то, як пояснила нам **лікар-гастроентеролог Оксана ГОЛУБ**, свою роль у праведній боротьбі за кислотно-лужний баланс вони все-таки відіграють. Щоправда, тільки в роті. А потерпає шлунок.

— Після прийому їжі на зубах утворюється наліт, який є сприятливою умовою для розвитку умовно патогенної мікрофлори. Наліт під дією мікробів розщеплюється і стає притулком для мікробів, які й руйнують емаль зубів. Механічно «жуйка» знімає його. Але лише з основних жувальних поверхонь. Отже, рекламувати її як повноцінну заміну зубної щітки і пасти не слід. Поки що нічого кращого за чищення зубів після (!) кожного прийому їжі не вигадано. А якщо немає такої можливості, бажано прополоскати рота з бальзамом чи еліксиром.

Судіть самі. Під час жування виділяється слина. А після будь-якого жування мається на увазі, що їжа має просуватися далі до стравоходу та шлунка. Тому рефлекторно підвищується моторна і секреторна функція шлунка, зростає кількість шлункового соку і... підвищується кислотність. А якщо процес обмежується жуванням і «обіцяна» їжа не надходить, то виділення соків несприятливо позначається на слизовій шлунка. Це може спричинити загострення хронічних захворювань шлунково-кишкового тракту.

***

Тож не варто ставитися до кожного рекламованого продукту як до панацеї. Пам'ятайте, що завдяки цьому малопоживному продукту сколочено не один багатомільйонний капітал. І ставитися до «жуйки» слід так, як до будь-якого товару, розкрученого рекламою.

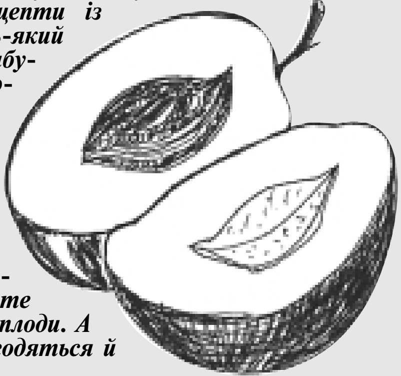
Уляна СОФІЙСЬКА.

Корисна площа

Пані Слива

Гарна слива! Що хочеш з неї роби: хоч соус, хоч джем, хоч компот. І для пирога чудова начинка. Соус із цього кислуватого фрукту додасть м'ясу особливого смаку і запаху.

Пропонуємо рецепти із сливи — на будь-який смак. Але не забувайте такі нюанси. Готуючи пироги, додавайте до начинки достатньо цукру, щоб слива не була надто кисла. Для варення відбирайте трохи недозрілі плоди. А ось для соусів згодяться й перезрілі.

Солодкий литовський суп

Потрібно: 60 г сливи (або 40 г чорносливу, або 150 г яблук); 25 г цукру; кориці й лимонної кислоти (на кінчику ножа); склянку води. Для кльоцок: 1 ст. л. пшеничного борошна; цукор і сіль — за смаком; 1/7 яйця; 2 ч. л. сметани.

У киплячу воду кладуть цукор, промитий чорнослив і проварюють. За 10 хв. до готовності додають натерті на тертушці кльоцки із крутого тіста, а потім корицю та лимонну кислоту. Подають зі сметаною. Коли суп готують із свіжих слив чи яблук, лимонну кислоту не додають, а норму цукру збільшують на 5 г.

Французький пиріг зі сливами

Потрібно: склянка борошна; 200 г вершкового масла; 150 г цукрової пудри; 700 г слив.

Борошно, 125 г вершкового масла, нарізаного кубиками, і 25 г цукрової пудри подрібніть у кухонному комбайні до консистенції дрібних крихт. Додайте 2—3 ст. ложки холодної води і замісіть тісто до однорідної маси, викачайте в кулю. Загорніть його і поставте в холодильник на 30 хвилин. Масло, що залишилося, розтопіть на сковороді з товстим дном і змішайте з цукровою пудрою, обсмажуйте 2—3 хв., доки пудра не стане золотистого кольору. Додайте сюди розрізані навпіл сливи без кісточок і тушіть 5 хв., доки не почне виділятися сік і сливи не стануть м'якими. Весь час помішуйте, щоб сік слив змішався з цукром. Додайте вогню і тушіть, поки сироп не загусне. Викладіть сливи у вогнетривке кругле блюдо або в форму для випічки, полийте сиропом. Нехай застигне. На посипаному борошном столі розкачайте із тіста круг трохи більше, ніж розмір форми, товщиною приблизно 0,5 см. Накрийте тістом сливи, підіткніть з боків краї і зробіть зверху на пирозі кілька надрізів ножем. Поставте в холодильник на 20 хв. Випікайте 20 хв. до золотавої кірочки. Акуратно переверніть на блюдо сливами догори.

М'ясна запіканка із сливами

Потрібно: 1 кг слив (сушених); 4 склянки води; 4 ст. л. вершкового масла; 2 цибулини ріпчаті; склянка червоного солодкого вина; 2 ст. л. меду; 1/4 ч. л. меленої кориці; 500 г дрібно нарубаного м'яса; 3 яйця; сіль і чорний перець — за смаком; маргарин —для змащування листа. Для прикрашення: сушені сливи (запарені, без кісточок).

Нагріваємо духовку до середньої температури. Обливаємо сливи крутим окропом і залишаємо на 15 хвилин. Розпускаємо в середнього розміру каструлі маргарин і смажимо в ньому цибулю до золотавого кольору. Відціджуємо сливи; виймаємо кісточки, дрібно нарізаємо і додаємо в каструлю зі смаженою (дрібно нарізаною) цибулею. Продовжуємо смажити все разом ще 5 хвилин. Додаємо вино, мед, корицю, перемішуємо і варимо на середньому вогні хвилин 15. Знімаємо з вогню і охолоджуємо. Кладемо у велику миску подрібнене м'ясо, одержану суміш із слив, яйця і ретельно перемішуємо. Заправляємо сіллю й перцем. Змазуємо й посипаємо борошном лист і викладаємо одержану суміш. Запікаємо 40 хвилин або до готовності, запіканка має трохи осісти. Охолоджуємо перед тим, як подавати, хвилин 10.

Сливовий джем

Потрібно: 1 кг слив; 1,2 кг цукру; склянка води.

Дозрілі сливи розрізають на половинки і видаляють кісточки. Сливові половинки засипають цукром, додають воду і варять до готовності на слабкому вогні, постійно помішуючи. Готовий джем розкладають у гарячому вигляді в підготовлені банки й пастеризують при температурі 95 градусів до 20 хвилин.

Смачного!

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Клуб «Суперкниги».
09.25, 15.10 Погода.
09.30 Крок до зірок.
10.00, 22.50 Погода у світі.
10.05 Нова армія.
10.35 Території безпеки.
10.50 Модна лінія.
11.20 Здоров'я.
11.45 Дорогами України. Вінницька область.
12.05 Подорож у дитинство.
12.25 Аеросалон.
12.40 Сільський час.
13.40 Діловий світ. Тиждень.
14.05 Мультфільм на замовлення.
14.35 Духовний вісник.
15.00 Новини.
15.20 Для тих, хто вдома.
15.35 Ми за українське.
15.50 До 100-річчя авіації. Док фільм «Ера авіації».
16.05 Перехрестя.
16.35 Худ.фільм «Меланхолійний вальс».
17.40 Погода у світі.
17.45 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
18.25 Футбол. Чемпіонат України. «Металург» (Донецьк) — «Дніпро» (Дніпропетровськ). (У перерві — новини).
20.20 Бінго Бум Лото.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.40 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
22.40 Служба розшуку дітей.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Футбольні діалоги.
02.10 Для тих, хто пам'ятає... Назарій Яремчук. 2, 3 частини.
03.40 Мюзик-бокс.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Авторський проект О. Марченко «Імена».
10.50 Телефортуна.
11.30 Родом з України. О. Гуськов.

КДРТРК

12.00 Запитай у влади.
12.35 Стрічай, навчай і знову починай.
12.55 З поверненням.
13.15 Світ здоров'я.
13.35 Світ авіації і туризму. Новини.
13.45 Шлях до успіху.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Бокс по-справжньому. Володимир Кличко — Фабіо Молі.
08.05 Прихована камера.
09.00 Лото-забава.
14.00 Дісней. Мультсеріал «Міккі Маус та його друзі».
14.30 Дісней. Мультсеріал «101 далматинець».
15.00 Прихована камера.
16.05 Перший мільйон.
17.10 КВК. Російська ліга.
19.35 Аншлаг, аншлаг.
20.35 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Ю-571».
22.40 Кінопристрасті. Худ. фільм «Великі перегони».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Погода.
06.05 Серіал «Земля-2».
07.35 Мультфільм «Зачарований ліс».
09.10 Академія сміху.
09.50 Прокинься і співай.
10.45 Караоке на майдані.
11.25 Все для тебе.
11.55 Мелорама.
12.35 Інтелект-шоу LG-Еврика.
13.30 BBC. Жива природа.
14.40 Худ. фільм «Безсоння».
16.30 Моя сім'я.
17.25 Джентльмен-шоу.
18.05 Худ. фільм «Астерікс та Обелікс. Місія Клеопатра».
20.00 Подробиці тижня.
20.15 Худ. фільм «Повітряна в'язниця».
22.55 Сплеск культури?
23.40 Худ. фільм «Масло Лоренцо».
02.05 Погода.
02.10 Елітарне кіно. Худ. фільм «Галліполі».
04.00 Науково-популярний тележурнал.
04.25 Худ. фільм «Дикунка».

ICTV

05.10 Худ. фільм «Африканець».
06.55, 07.45 Погода.
07.00 Серіал «Прикрий мене».
07.50 Мультсеріал «Харрікени».
08.30 Серіал «Найгірша відьма».
08.55 Худ. фільм «Вогонь, вода і... мідні труби».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.30 Коронна страва.
11.15 Квартирне питання.
11.55 Галопом по Європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Україна енергетична.
13.35 Худ. фільм «Дон Сезар де Базан».
16.05 Худ. фільм «Тремтіння землі».
17.45 Серіал «Псі-фактор».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.00 Худ. фільм «Вихідний день Ферріса Б'юллера».
21.00 Худ. фільм «Дзига».
23.05 Автопарк. Парк автомобільного періоду.
23.40 Спортпрогноз.
23.45 Штрафний удар.
00.10 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
00.45 Кентавр.
01.05 Серіал «Псі-фактор».
МОВЛЕННЯ НА КИЇВ І ОБЛАСТЬ
01.50 Худ. фільм «Погана кров».
03.35 Худ. фільм «Вогонь, вода і... мідні труби».

СТБ

07.00 «Перехоплення» з М.Фоменко.
07.40 Серіал «Суто англійські вбивства». «Убивство в Баджерс-Дріфт».
08.40 Док. фільм «Фарватер для «Бригантини».
08.55 Прогноз погоди.
09.00 Ні хвоста ні луски.
09.20 «На перший погляд». Уперед, у минуле!
09.45 Прогноз погоди.
09.50 Худ. фільм «Історія одного потиличника».
10.30 Худ. фільм «Метеор Пітера».
12.30 Дім.
13.25 Худ. фільм «Відчиніть, поліція!».
15.30 Колія.
15.50 Італійський футбол. Серія «А». Центральний матч туру.
18.00 Автостиль.
18.20 Худ. фільм «Хто я?».
20.55 Прогноз погоди.
21.00 Дім.
22.00 «Перехоплення» з М. Фоменком.
22.45 Худ. фільм «Від заходу до світанку-3».
00.45 Італійський футбол. Серія «А». Центральний матч туру.

НОВИЙ КАНАЛ

07.40 Церква Христова.
08.00 Телепузики.
08.25 Мультсеріал «Каспер і янголи».
08.55 Мультсеріал «Завойовник Зім».
09.25 Серіал «Нові пригоди сімейки Аддамсів».
09.55 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
10.35 Худ. фільм «Нескінченна історія-2».
12.05 Мультфільм «Казка казок».
12.45 Худ. фільм «Жандарм і жандармретки».
14.35 Худ. фільм «Майкл».
16.30 Худ. фільм «Джо проти Вулкана».
18.30 Спецрепортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ. фільм «Стан серця».
20.50 Худ. фільм «Постріл впритул».
22.45 Гол!.
23.40 Худ. фільм «Порада гусені, або Що порадила гусінь».
01.10 Худ. фільм «Жандарм і жандарметки».
02.45 Худ. фільм «Постріл впритул».
04.10 Худ. фільм «Порада гусені, або Що порадила гусінь».
05.35 Худ. фільм «Нескінченна історія-2».

ГРТ

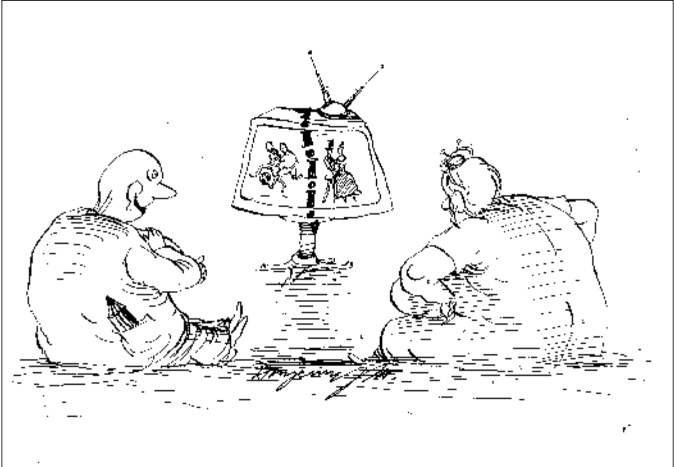
07.00 Новини.
07.15 Серіал «Вавилонська вежа».
09.00, 11.00 Новини (із субтитрами).
09.15 Армійський магазин.
09.45 Дог-шоу.
10.30 Комедійний коктейль.
11.10 «Непутні нотатки» з Д. Криловим.
11.35 Доки всі вдома.
12.15 У світі тварин.
12.55 Повернення додому. Борис Нємцов. Нижній Новгород.
13.35 Худ. фільм «Хозяйка дитячого будинку». 2 серія.
15.30 Концерт «Завтра в школу».
16.30 «Єралаш».
16.40 Клуб мандрівників.
17.25 «КіВіН, що голосить».
20.00 «Час». Недільний випуск.
20.45 Криве дзеркало.
23.05 Худ. фільм «Одіссея-1989».
00.25 Худ. фільм «Пес-привид: шлях Самурая».
02.15 Серіал «Вавилонська вежа».
04.35 Доки всі вдома.
05.05 У світі тварин.
05.40 Худ. фільм «Одіссея-1989».

РТР

05.00 Худ. фільм «Доживемо до понеділка».
06.45 Світ на межі.
07.10 «Військова програма» Олександра Сладкова.
07.30 Студія «Здоров'я».
08.05 ТБ Бінго-шоу.
08.25 Вісті-Москва. Тиждень у місті.
09.05 «Бенефіс «Містечка».
10.05 Сто до одного.
11.05 Навколо світу.
12.00 Діалоги про тварин.
13.00 Вісті.
13.20 Худ. фільм «Небезпечний Деніс нападає знову».
14.45 Великий святковий концерт «Дорослі і діти».
16.45 Худ. фільм «Щурячі перегони».
19.00 Вісті тижні.
20.10 Спеціальний кореспондент.
20.35 Худ. фільм «На гребені хвилі».
23.00 Худ. фільм «Людина-метелик».
01.20 Легка атлетика. Чемпіонат світу. Трансляція з Парижа.
02.25 Серіал «Сім днів».
03.15 Канал «Євроньюс».

НТВ

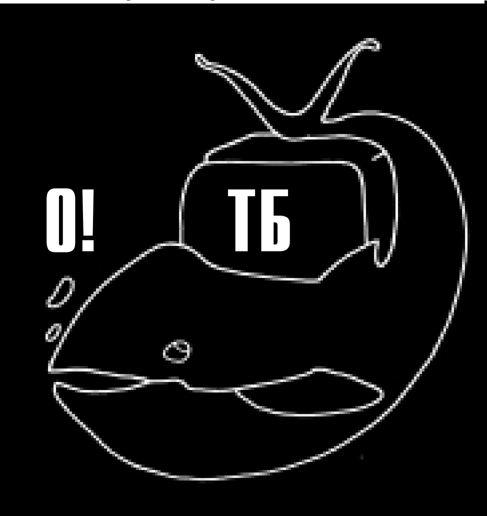
05.00 Програма передач.
05.05 Худ. фільм «Ульотні шалапути-2».
06.35 Полундра!
07.00, 11.00, 15.00, 18.00 Сьогодні.
07.15 Погода на завтра.
07.20 Серіал «Блакитне дерево».
08.00 Док. серіал «Бурхлива планета». «Вогонь».
09.00 Лотерея «Куля удачі».
09.15 Серіал «Любов удівця».
10.20 Рослинне життя.
10.50 Граємо в «Кено».
10.55 Погода на завтра.
11.15 Худ. фільм «Поговоримо, брате...».
13.45 Смачні історії.
14.05 Своя гра.
15.20 Жіночий погляд.
16.00 Худ. фільм «Операція «Самум».
18.35 Серіал «Агент національної безпеки-3». 2 серія.
19.45 Худ. фільм «Я знаю, що ви зробили минулого літа».
21.55 Худ. фільм «Зміїне джерело».
23.45 Серіал «Безсмертний».

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Програма друкується з електронної версії, наданої газетою «Говорить і показує Україна».

У МОРІ інформації серед дрібної рибинки і риби великої телебачення — **КАШАЛОТ**

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА 25 — 31 СЕРПНЯ

Білки у колесі

ТБ-РЕПЛІКА

Так можна назвати тих, хто відповідає за репертуарну політику на українських каналах. Ні, не тому, що вони працеголіки. Просто накупили невідомо чого — і крутять по колу. Сотий раз, сто двадцять п'ятий, сто сорок восьмий... «А-га! — весело гукаєш до членів своєї родини! — Ми це вже дивилися, пам'ятаєте?» Далі — фабула, викладена голосно та поспіхом перед черговим переглядом, її знаєш напам'ять. Для родини це теж своєрідна гра: хто що згадає, хто швидше розкаже фінал.

Потім — найцікавіше. На всіх каналах ніби змовилися. За кілька днів те саме кіно дивимося на іншій кнопочці. Якщо це якесь таємне змагання, то поясніть, будь ласка, у чому його сутність?

А тим часом ми залишаємось осторонь світових кіносенсацій. Десь там, на великих фільмових ринках, пропонують свіжі, щойно з фестивалю, кінокартини. Нам робити дорогі закупки, певне, бідність не дозволяє. Ось і купують — дешеві заяложені стрічки німецького виробництва, де актори кочують із фільма у фільм. Беруть також Америку категорії «В», хоча все це більше схоже на «С», «D»... Або ж знаходять на власних полицях припрушені пилом «есендівські» фільми перебудовних 80-х, коли кіно знімали на паскудній плівці, під соусом кричущого моветону.

Ольга КРАСОВСЬКА.

РОЗДУМИ НА ТЕМУ

Чому всі ходять за горизонт?

Сучасна кіноіндустрія напекла багато фільмів, де герої шукають паралельних реальностей. Наступний тиждень телебачення пройде, можна сказати, під знаком віртуальності.

У п'ятницю та суботу ICTV покаже «Відеодром» режисера Девіда Кроненберга із Джеймсом Вудсом у провідній партії. Для початку 80-х років, коли було зафільмовано стрічку, віртуальний світ ще сприймався як новий наркотик. Народ марив чи то касками, чи то шлемами, чи то тазиками для вдягання на голову. Натягнув — і від твого звичного життя нічого не лишилося.

Тепер таким нікого не здивуєш. Та тема втечі від дійсності не завжди актуальна. Було б зрозуміло чому, якби стрічки народжувалися в нас. А в них, ситих і розбещених цивілізацією, певно, для появи такого кіно є принаймні дві причини.

Або їм так добре, що не знають, чим себе розважити, як таку коміксову героїню собі ще придумати (теж ICTV, субота, «Крутий світ», Кім Бесінгер в усій своїй красі). Або навпаки — до біса погано. Так, що вже жодне кіно не допомагає, що не тішать тривіальні біостимулятори. Що хочеться йти і йти світ за очі.

Ніла ІВАНЕНКО.

АНОНСИ

Олександр Абдулов

Карнавал

ICTV, понеділок, 21.15

Мелодрама з елементами комедії. Столиця — це карнавал, це —містомрія, місто, де мрії втілюються у реальність. Саме з такими думками приїжджає до Москви наївна дівчина з південної провінції Ніна Соломатіна. Сценарій класичний: вона намагається вступити до театрального, провалює іспити, але бажання стати артисткою таке сильне, що дівчина залишається у столиці, де вона нікому не потрібна. Поступово для неї чорне стає чорним, біле — білим, адже Ніну очікує чимало випробувань, які вчать життю, розумітися на людях, бути сильною... Та Ніна не з тих, хто мириться із поразками, вона-таки доб'ється свого і стане королевою цього карнавалу під назвою «життя».

Реж. Тетяна Ліознова. У ролях: Віра Васильєва, Олександр Абдулов, Ірина Муравйова, Валентина Тітова, Олександр Михайлов, Юрій Яковлєв.

Нічна пригода

Новий канал, вівторок, 21.30

Детектив. Уночі в одному з московських провулків на жінку було вчинено напад. Її поранення — лише ланка в ланцюгу злочинів, які пов'язані між собою і вже перебувають в полі зору досвідченого слідчого Мітіна. Згодом з'ясовується, що, викравши велику суму грошей, рецидивістка Галина Укладова інсценувала замах на себе...

Реж. В. Дорман. У ролях: Г. Польських, П. Вельямінов, О. Жарков, Ю. Каюров, Т. Пельтцер, Б. Сморчков.

Вихідний день Ферріса Б'юллера

ICTV, неділя, 19.00

Меттью Бродерік

Комедія. Іноді так хочеться відпочити серед робочого тижня! Чом би й ні — вирішив Ферріс Б'юллер — й улаштував собі відпочинок від школи. Та не один, а з друзями — благо таланту брехунові Френсісу не позичати. Весела історія про пригоди молодого шалапута Ферріса Б'юллера, який прогулює уроки, вийшла справді кумедною. Чого лише варті епізоди обіду в дорогому ресторані або «викрадення» подруги головного героя зі школи, де помирають від нудьги однокласники! Чудові музика і пісні у фільмі відомого американського письменника і продюсера Джона Х'юза.

Реж. Джон Х'юз. У ролях: Меттью Бродерік, Елан Рак, Майа Сера, Джеффрі Джоунс, Синді Пікетт.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Клуб «Суперкниги».
09.25, 10.25, 12.05, 15.10, 18.50, 21.40, 01.20 Погода.
09.30 Крок до зірок.
10.00 Модна лінія.
10.25, 13.45, 17.55 Погода у світі.
10.30 Серіал «Пастка». 1 серія.
11.40 Характер.
12.10 День України на «Слов'янському базарі».
13.10 Мультфільм на замовлення.
13.55 «Моя зоря». Творчий вечір А. Матвієнка.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.30 Естрадна прем'єр-ліга.
16.00 Худ.фільм «Наталка Полтавка».
17.35 До 100-річчя авіації. Док. фільм «Ера авіації».

КДРТРК

18.00 Інформаційно-аналітична програма «Україна: день за днем».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Вікно в Америку.
19.30 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
20.40 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.45 Наш футбол.
22.35 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.35 Еготера.
01.55 Худ.фільм «Операція «Контракт».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
10.05 «Грай, музико моя!». Концерт Миколи Мозгового.
11.30 Хай щастить.

КДРТРК

12.00 Архімісто.
12.20 Оплески, оплески.
12.50 Хіт-базар.
13.15 Що день прийдешній нам готує?
13.25 Медичний центр «Довіра».
13.30 Фольклорама.
13.45 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Худ. фільм «Шторм».
08.50 Аншлаг, аншлаг.
14.00 Прихована камера.
15.05 КВК. Російська ліга.
17.00 Серіал «День народження Буржуя-2».
18.00 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «ДМБ».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Каменська-2».
21.15 Серіал «Кріт».
22.20 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Заради справедливості».
00.05 Худ. фільм «Шейк, Реттл енд рол, або Кохання і рок-н-рол». 1 серія.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
06.00 Погода.
06.05 Худ. фільм «Рік теляти».
07.25 Академія сміху.
08.00 Худ. фільм «Шахраї».
09.50 Бадьорого ранку.
10.20 Афера.
11.15 Гранд-шоу «Зірка Ассоль».
12.30 ВВС. Жива природа.
13.25 Худ. фільм «Пастка для котів».
14.55 Худ. фільм «Три плюс два».
16.35 Пісня-2003.
17.45 Худ. фільм «Заручниця».
19.20 Джентельмен-шоу.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Дронго».
21.35 Серіал «Кріт-2».
22.40 Худ. фільм «Затяжний стрибок».
00.35 Проект-F.
01.10 Погода.
01.20 Серіал «Північне узбережжя».
02.15 Худ. фільм «Таємниця».
04.20 Суперзірки.
05.05 Серіал «Надзвичайна подія».

ICTV
04.45 Худ.фільм «Дім, який побудував Свіфт».
07.20 Серіал «Конан».
08.25 Худ.фільм «Про Червоний Капелюшок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
11.00 Худ. фільм «Весна на Зарічній вулиці».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ.фільм «Гаррі і Гендерсони».
15.10 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
15.35 Мультсеріал «Мумії живі».
16.00 Серіал «Конан».
16.55 Худ. фільм «Нескінченна історія».
18.45 Факти. Вечір.
19.15 Худ.фільм «Сповідь невидимки».
21.15 Худ.фільм «Карнавал».
00.10 Серіал «Ві-Ай-Пі».
01.05 Худ.фільм «Зображуючи бога».

МОВЛЕННЯ НА КИЇВ І ОБЛАСТЬ

02.40 Худ.фільм «Дім, який побудував Свіфт».

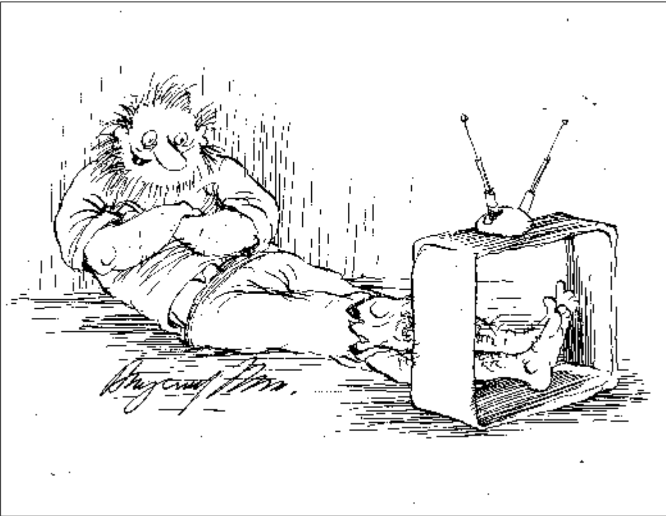
СТБ
06.40 Прогноз погоди.
06.45 Худ. фільм «Таємниця Золотого Храму».
08.35 Худ. фільм «Алмази шаха».
11.50 Дім.
12.50 Худ. фільм «Собор Паризької Богоматері».
15.05 Худ. фільм «Велика пастка, або Соло для кішки при повному місяці».
17.00 Худ. фільм «Норт».
19.00 «Вікна». Новини+спорт.
19.15 Прогноз погоди.
19.20 Худ. фільм «Винищувач».
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Ідеальний чоловік».
23.55 Худ. фільм «Злодії».
02.05 Прогноз погоди.
02.10 Ні пуху ні пера.
02.30 Худ. фільм «Чорний грім».

НОВИЙ КАНАЛ
08.00 Телепузики.
08.30 Мультсеріал «Каспер і янголи».
08.55 Мультсеріал «Завойовник Зім».
09.25 Серіал «Кібердівчина».
10.00 Мультфільми «Глаша і Потвора», «Їжачок у тумані».
10.30 Худ. фільм «Ділові люди».
12.05 Худ. фільм «Службовий роман». 1 серія.
15.00 Худ. фільм «Божевільне парі».
16.40 Худ. фільм «Правила гри».
18.30 Репортер.
18.45 Погода.
18.55 Худ. фільм «Рядова Бенджамін».
21.00 «Вікна» з Д. Нагієвим.
20.00 Незалежність. Український варіант. 2 частина.
23.15 Худ. фільм «Об'єкт мого замилування».
01.10 Служба розшуку дітей.
01.15 Спецрепортер.
01.45 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.

ГРТ
07.00 Новини.
07.05 Добрий ранок.
08.00 Новини.
08.15 Добрий ранок.
09.00 Серіал «Інспектор Деррик».
10.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00, 14.00 Новини (із субтитрами).
11.15 Серіал «Рекет». 1 серія.
12.25 «Єралаш».
12.35 Подорожі натураліста.
13.00 Місто жінок.
14.20 Серіал «Кордон. Тайговий роман».
15.25 Новий день. «Крила».
15.50 Серіал «Розв'язка Петербурзьких таємниць».
17.00 Новини.
17.20 Хто хоче стати мільйонером?
18.25 Сміхопанорама.
19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.35 Серіал «Сищик без ліцензії».
21.40 «Худ. фільм «Сімнадцять миттєвостей весни».
23.15 Новий день. Таємниці століття. «Титанік. Російська версія».
00.05 Нічний «Час».
00.30 Новий день. «Підводний світ Андрія Макаревича».
01.00 Серіал «Розв'язка Петербурзьких таємниць».
01.55 Місто жінок.
02.50 Серіал «Кордон. Тайговий роман».
03.45 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни».
05.05 Серіал «Салон краси».
05.55 Серіал «Інспектор Деррик».

РТР
04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Худ. фільм «Голий пістолет-2 1/2. Запах страху».
09.25 «ХА». Маленькі комедії.
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті-Москва.
10.50 Коротке замикання.
11.50 Підводна експедиція з Іваном Затівахіним.
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті-Москва.
13.30 Що хоче жінка.
14.30 Серіал «Краще місто Землі».
15.25 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті-Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Громадянин начальник».
17.05 Худ. фільм «Ундина».
18.00 Серіал «Комісар Рекс».
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Серіал «Каменська». «Чужа маска». 1 серія.
21.00 Серіал «Марш Турецького-3». «Є людські жертви». 1 серія.
22.00 Вісті+.
22.20 Вісті. Чергова частина.
22.35 Худ. фільм «Листи убивці».
00.20 Футбол Росії.
00.45 Дорожній патруль.
01.00 Легка атлетика. Чемпіонат світу. Трансляція з Парижа.
01.45 Худ. фільм «Один із голлівудських десятки».
03.15 Канал «Євроньюс».
03.45 Вісті. Чергова частина.

НТВ
04.55 Програма передач.
05.00 Ранок на НТВ.
07.50 Серіал «Агент національної безпеки-2».
09.00 Сьогодні ранком.
09.20 Погода.
09.25 Золотий фонд НТВ. «Нещодавно-2002».
11.00, 14.00, 16.00, 18.00, 00.00 Сьогодні.
11.30 Країна порад.
12.35 Серіал «Сезон полювання». 1серія.
13.50 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.25 Серіал «Швидка допомога-3».
17.25 Увага! Розшук.
18.35 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
19.55 Серіал «Дронго». 1 серія.
21.00 Країна і світ.
21.30 Серіал «Клан Сопрано».
22.50 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
00.25 Док. фільм «Росія в глобальному світі: плата за вхід». Фільм 4. «Торг недоречний».

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.10, 11.10, 13.30, 15.10, 18.40, 21.40 Погода.
09.15 Зірки, на сцену!
09.45 Дитяча лінія.
10.05, 17.00, 22.50 Погода у світі.
10.10 Автопілот.
10.30 Інновація.
10.45 Подружки.
11.20 Хто в домі хазяїн?
11.40 Характер.
12.10 Панорама (з англ. субтитрами).
12.35 Край.
13.00 Антракт з А. Солов'яненком.
13.35 Милосердя.
14.00 Для тих, хто вдома.
14.20 До Дня шахтаря. Док. фільм «Вугілля України».
15.00 Новини.
15.15 Мультфільм.
15.25 Не все так погано...
15.55 Пам'яті І. Котляревського присвячується... «З любов'ю до прем'єри».
16.40 Авторська програма Т. Метерчук «Межа».
17.10 Чемпіонат світу з греко-римської боротьби серед ветеранів.
17.30 Рік культури в Україні. Мультфільм «Енеїда».
18.50 Новини.
19.00 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
20.40 Лотерея «Суперлото», «Кено».
20.50 Мегалот.
21.00 Новини.
21.30 Світ спорту.
21.45 Авторський проект О. Марченко «Імена».
22.30 Така мода.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 Асоціація професійних видів єдиноборств представляє...
03.00 Для тих, хто пам'ятає... Назарій Яремчук. 1 частина.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2

10.05 Прописи.
10.25 Чітко і зрозуміло.
11.00 Пенсійна реформа.
11.30 Людина і закон.

КДРТРК

12.00 Приймальня столичної влади.
12.35 Люди і долі.
13.00 Ліки майбутнього.
13.20 Крихітка.
13.45 За київським часом.

АНОНС

Нострадамус
СТБ, субота, 16.25

Чекі Каріо

Історична драма розповідає про незвичайну долю легендарного астронома і фізика XVI століття Мішеля Нострадамуса, котрий зазнав гонінь і катувань Великої Інквізиції, пережив милість та зраду королівського двору Катерини Медічі, загибель родини і помсту коханої.

Реж. Р. Крістіан. У ролях: Ч. Каріо, А. Пламмер, Дж. Ормонд, Р. Хауер, А. Серна.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Серіал «Сьогун».
08.00 Худ. фільм «Кодове ім'я».
14.00 Дісней. Мультсеріал «Міккі Маус та його друзі».
14.30 Дісней. Мультсеріал «101 далматинець».
15.00 «Стати зіркою». Концерт.
17.05 КВК. Російська ліга.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Агент національної безпеки-3».
21.10 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Шаолінський футбол».
23.00 Бокс по-справжньому. Володимир Кличко — Фабіо Молі.
00.15 Кіно-пристрасті. Худ. фільм «Оголені тіла».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
06.00 Погода.
06.05 Серіал «Земля-2».
06.50 Мультфеєрверк.
07.25 Гранд-шоу «Звезда Ассоль».
08.40 Планета здоров'я.
09.15 Смачно з Борисом Бурдою.
09.55 Бадьорого ранку!
10.35 Камера сміху.
11.15 Хто крайній?
11.45 Перехрестя кохання.
12.40 Мультфільм «Зачарований ліс».
14.10 Серіал «Дронго». Заключна серія.
15.15 Справжній детектив. «Загублений у безодні».
15.55 Худ. фільм «Комодо — острів жаху».
17.30 Академія сміху.
18.10 Концерт «Шоу разведенной женщини».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Худ. фільм «Безсоння».
22.45 Худ. фільм «Місто та село».
00.40 Погода.
00.45 Худ. фільм «Комодо — острів жаху».
02.15 Худ. фільм «Перший мільйон».
03.50 Науково-популярний журнал.
04.15 Худ. фільм «Слідопит».

ICTV
04.45 Худ. фільм «Дивні дні».
07.10 Перехрестя.
07.45 Мультфільм.
07.55 Серіал «Найгірша відьма».
08.20 Худ. фільм «Чудовисько-2».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.05 Автопарк. Парк автомобільного періоду.
10.45 Худ. фільм «Африканець».
12.45 Факти. День.
13.00 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
13.40 Худ. фільм «4:0 на користь Тетянки».
15.15 Худ. фільм «Сімейка придурків».
16.55 Галопом по европах.
17.45 Серіал «Псі-фактор».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.00 Худ. фільм «Тремтіння землі».
20.50 Худ. фільм «Дивні дні». Перегляд нічних програм дозволено особам, яким виповнився 21 рік.
23.40 Сторінками тележурналу «Плейбой».
00.15 Худ. фільм «Ключник».
01.45 Худ. фільм «Дзига».

МОВЛЕННЯ НА КИЇВ І ОБЛАСТЬ

03.35 Худ. фільм «4:0 на користь Тетянки».

СТБ
06.50 Рослинне життя.
07.20 Час «К».
07.45 Серіал «Суто англійські вбивства». «Убивство в Баджерс-Дрифт».
08.50 Прогноз погоди.
08.55 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».
09.55 Прогноз погоди.
10.00 Ви практично здорові.
10.25 Док. серіал «Світ дикої природи».
10.55 Х-пансія.
11.15 Дім.
12.10 Прогноз погоди.
12.15 Живе кіно.
12.30 Худ. фільм «Пес у лантуху».
14.05 Рейс.
14.25 Серіал «Суто англійські вбивства». «Убивство в Баджерс-Дрифт».
16.25 Худ. фільм «Нострадамус».
18.40 Худ. фільм «Відчиніть, поліція!-2».
20.45 «Вікна». Новини + погода.
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Збирач кісток».
23.50 Худ. фільм «Привиди Бангкока».

НОВИЙ КАНАЛ
08.00 Телепузики.
08.30 Мультсеріал «Каспер і янголи».
08.55 Мультсеріал «Завойовник Зім».
09.25 Серіал «Кібердівчина».
10.00 Посміхніться, Вас знімають!
10.35 За гроші.
11.15 Мультфільм «Казка про дракона».
11.55 Мультфільм «Нітрохи не страшно».
12.10 Худ. фільм «До Чорного моря».
13.30 Запитайте в доктора.
13.50 Худ. фільм «Не було б клопоту...».
15.10 Худ. фільм «Любити по-російському-2».
16.50 Худ. фільм «Котик».
18.30 Репортер.
18.45 Погода.
19.00 Худ. фільм «Майкл».
20.50 Худ. фільм «Тунель».
22.35 Худ. фільм «Убивча пристрасть».
00.20 Худ. фільм «Вечірка в Беверлі Хілз».
02.10 За гроші.
02.35 Худ. фільм «Не було б клопоту...».
03.40 Худ. фільм «До Чорного моря».
04.50 Худ. фільм «Тунель».
06.20 Худ. фільм «Котик».

ГРТ
07.00 Новини.
07.15 Серіал «Вавилонська вежа».
09.00, 11.00 Новини (із субтитрами).
09.15 Грай, гармонь улюблена!
09.50 Слідство веде Колобков.
10.15 Здоров'я.
11.10 Поле чудес.
12.15 Смак.
12.35 Подорожі натураліста.
13.15 Худ. фільм «Хазяйка дитячого будинку». 1 серія.
15.10 Людина і закон.
15.55, 17.15 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ». Справа № 24 «Пуд золота». 3, 4 серія. (У перерві — Новини).
18.25 Мультсеанс.
18.50 Жарт за жартом.
20.00 Час.
20.25 Пісня року. Літо.
22.05 Худ. фільм «Я — лялька».
00.05 Худ. фільм «Коли усі свої».
01.10 Серіал «Вавилонська вежа».
02.50 Здоров'я.
03.45 Худ. фільм «Я — лялька».
05.25 Людина і закон.
06.05 Жарт за жартом.

РТР
05.00 Худ. фільм «Хід конем».
06.20 Дитячий серіал «Дракоша і компанія».
06.45 Золотий ключ.
07.05 Російське лото.
07.35 Мультфільми «Повернення блудного папуги», «Пумс».
07.50 Прем'єра. Велика перерва.
08.15 «ХА». Маленькі комедії.
08.30 Ранкова пошта.
09.00 «Бенефіс Містечка».
10.00 Прем'єра. «Не сумуй» із Михайлом Євдокимовим.
11.00 Сам собі режисер.
12.00 У пошуках пригод.
13.00 Вісті.
13.20 Худ. фільм «Єдина».
15.00 Футбол. Чемпіонат Росії. «Зеніт» (Санкт-Петербург) — «Динамо» (Москва).
17.00 Кімната сміху.
17.50 «Кубок гумору-2003».
19.00 Вісті.
19.25 «Чесний детектив». Авторська програма Едуарда Петрова.
19.55 Худ. фільм «Годинниковий механізм».
21.45 Худ. фільм «Повітряні терористи».
23.40 Худ. фільм «Клуб».
01.35 «Кіноскоп» із Петром Шепотинником». 56-й міжнародний кінофестиваль у Локарно.
02.25 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
03.10 Серіал «Клоун».
03.55 Канал «Євроньюс».

НТВ
05.00 Програма передач.
05.05 Худ. фільм «Харпер — приватний детектив».
07.00, 11.00, 15.00, 18.00 Сьогодні.
07.15 Погода на завтра.
07.20 Серіал «Блакитне дерево».
08.00 Цілком таємно.
09.00 Кулінарний двобій.
09.55 Квартирне питання.
10.50 Лото «6 з 49».
10.55 Погода на завтра.
11.15 Чинник страху.
12.05 Худ. фільм «Поза землею».
14.05 Своя гра.
15.20 Жіночий погляд О. Пушкіної.
15.55 Худ. фільм «Кращі з кращих-3».
18.35 Серіал «Агент національної безпеки-3». 1 серія.
19.45 Худ. фільм «Чоловічий характер, або Танго над прірвою-2».
22.00 Усе відразу!
22.35 Худ. фільм «Барбарелла».
00.35 Серіал «За межею можливого».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.10. 12.15, 13.15, 15.10, 17.15, 19.10, 21.45, 01.20 Погода.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.40 Ситуація.
09.55 Служба розшуку дітей.
10.05 Цей таємний світ з А. Дмитруком.
10.30 Зірки на сцену!
11.10 Серіал «Пастка». 5 серія.
12.20 Для тих, хто вдома.
12.35 Служба розшуку дітей.
12.40 Мультфільм «Чудовий Гоша».
13.05 Закон є закон.
13.25 А музика лунає.
14.05 «Бачу землю». Іван Котляревський.
14.25 Мультфільм.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.35 Погода у світі.
15.45 Мультфільми.
16.00 Надвечір'я.
16.35 Закон є закон.
16.40 Дзеркало. Іван Франко та Україна.
17.25 Худ. фільм «Папуга, що говорить на ідиш».
19.00 Новини.
19.15 Фаза.
19.30 Новини. Діловий світ.
19.40 Саме той.
20.00 Футбольні нагороди. УЄФА — 2003 р.
20.45 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.50 Ракурс.
21.55 Ситуація.
22.00 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
23.10-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 Бути жінкою.
01.50 Худ.фільм «Собачий бенкет».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Право.
10.50 Служба розшуку дітей. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.00 День авіації України. Творці крилатих машин.
11.30 У дні шкільних канікул. Фільм-казка «Сьомий перстень чаклунки».

КДРТРК

12.00 На своїй землі.
12.25 Пані, панночка, панянка.
12.50 «Автографи» Ю. Вересоцького.
13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02 ТСН.
07.30 Серіал «Сьогун».
09.00 Серіал «Дні нашого життя».
14.00 Серіал «Кріт».
15.00 «Єралаш».
15.15 Стати зіркою.
16.15 Серіал «Сьогун».
17.20 Серіал «День народження Буржуя-2».
18.15 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм ДМБ-5».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 «Задорнов: науковий трактат — ми».
21.35 Суперкубок UEFA. «Мілан» (Італія) — «Порто» (Португалія).
23.20 ТСН.
23.40 Худ. фільм «Усе, що ви завжди хотіли дізнатися про С».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Мультфільм.
06.25 Камера сміху.
07.00, 08.00, 12.00, 18.00 Новини.
07.05 Золотий Гусак-шоу.
07.40 Мультфільм.
08.05 Серіал «Кріт-2».
09.05 Серіал «Сімейні пута».
10.10 Уроки гарної поведінки.
10.30 Мультфільм.
10.45 Планета тварин.
12.10 Інтелект-шоу «LG-Еврика».
13.05 Серіал «Пекло у раю».
13.55 Велике прання.
14.50 Серіал «Фадж».
15.50 Серіал «Дронго».
16.50 N-кілометр.
17.05 Серіал «Троє проти всіх».
18.05 Серіал «Сімейні пута».
19.05 Моя сім'я.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Дронго».
21.35 Худ. фільм «Втеча з Алькатраса».
23.45 Міс Україна-2003.
00.25 Кіноялта.
00.55 Худ. фільм «Кохання до смерті».
02.35 Погода.
02.45 Серіал «Недоторканні». Заключна серія.
04.15 Худ. фільм «Чарівний браслет».

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».
06.30 Служба розшуку дітей.
06.40 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Мумії живі».
07.15 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.00, 09.05 Спорт.
08.05, 09.10 Погода.
08.10 300 сек/год.
08.20 Каламбур.
08.55 Факти. Ранок.
09.15 Мультфільми.
09.30 Дівочі сльози.
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.25 Худ. фільм «Кольє Шарлотти». Заключна серія.
11.40 Серіал «Королева Марго».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Загін спасіння».
14.50 Мультфільм.
15.05 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
15.30 Мультсеріал «Мумії живі».
15.55 Серіал «Привіт, новачок!».
16.20 Серіал «Нові пригоди Тарзана».
16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.05, 22.15 Погода.
19.15 Каламбур.
19.50 Худ. фільм «Сімейка придурків».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.20 Худ. фільм «Епідемія одержимості». Перегляд нічних програм дозволено особам, яким виповнилося 21 рік.
00.05 Сторінками тележурналу «Плейбой».
00.50 «Третя зміна» представляє. Худ. фільм «Чудовисько-2». МОВЛЕННЯ НА КИЇВ І ОБЛАСТЬ
02.30 «Третя зміна» представляє. Худ фільм «Ключник». Каламбур.

СТБ

06.30 Рослинне життя.
07.00 Прогноз погоди.
07.05 Худ. фільм «Залишимось разом».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Прогноз погоди.
08.25 Маски-шоу.
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 «На перший погляд». Америка. День незалежності.
09.35 Серіал «Чортеня».
10.35 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».
11.35 Дім.
12.35 Живе кіно.
12.50 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Петербурзькі таємниці».
15.20 Худ. фільм «Залишимось разом».
16.20 «Вікна». Кримінал.
16.30 Серіал «Жулі Леско».
17.35 Рослинне життя.
18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини+спорт.
19.25 Прогноз погоди.
19.30 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».
20.30 Час «К».
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Сицилієць».
00.45 Серіал «Жулі Леско».
01.45 Прогноз погоди.
01.50 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
02.55 Худ. фільм «Збирач кісток».
04.30 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.55 Телепузики-2.
07.25 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.50 Серіал «Дикий янгол».
08.55 Серіал «Кобра-11».
09.45 Худ. фільм «Людина нізвідки».
11.30 Худ. фільм «Дванадцять стільців». 2 серія.
13.00 «Вікна» з Д. Нагієвим.
13.55 Серіал «Мотозагін поліції».
14.50 Мультсеріал «Пуччині».
15.15 Мультсеріал «КітПес».
15.35 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
15.50 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.20 Серіал «Бунтівний шлях»
17.15 Серіал «Макс-янгол з пітьми».
18.05 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.20 Погода.
19.25 Тягар грошей.
22.10 Кунсткамера.
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.45 Зона ночі.
00.10 Серіал «Щоденник червоного черевичка».
00.50 Служба розшуку дітей.
00.55 Зона ночі.
01.00 Худ. фільм «Янгол-месник».
02.40 Зона ночі.
02.45 Серіал «Макс-янгол з пітьми».
03.40 Зона ночі.
03.45 Кунсткамера.
04.20 Серіал «Щоденник червоного черевичка».
04.50 Худ. фільм «Янгол-месник».
06.20 Зона ночі.
06.25 Худ. фільм «Ох, водевіль, водевіль!».
07.30 Мультсеріал «Злюки бобри».

ГРТ

07.00, 08.00, 17.00 Новини.
07.05, 08.15 Телеканал «Добрий ранок».
09.15 Дог-шоу.
10.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00, 14.00 Новини (із субтитрами).
11.15 Серіал «Рекет». Заключна серія
12.30 Комедійний коктейль.
13.05 Місто жінок.
14.20 Мультсеанс.
14.30 «КіВіН, що голосить». Музичний фестиваль у Юрмалі.
17.20 Худ. фільм «По вулицях комод водили».
18.25 Новий день. «Генії і лиходії».
19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.30 Поле чудес.
21.40 Худ. фільм «Чужий». Частина 2.
22.55 Худ. фільм «Умовний рефлекс».
00.40 Худ. фільм «Родина вовкулаків».
02.00 Місто жінок.
03.00 Худ. фільм «Даун Хаус».
04.20 Худ. фільм «По вулицях комод водили».
05.25 Серіал «Салон краси».
06.20 Дог-шоу.

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «Каменська». «Не заважайте кату». 2 серія.
08.50 Кімната сміху.
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті-Москва.
10.50 У пошуках пригод.
11.50 Серіал «Марш Турецького-3». «Перевертень». 2 серія.
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті-Москва.
13.30 Що хоче жінка.
14.30 Серіал «Краще місто Землі».
15.25 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті-Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Громадянин начальник».
17.05 Серіал «Ундина».
18.00 Аншлаг.
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Ювілейний концерт Аркадія Ініна.
21.30 Худ. фільм «Подвійний капкан».
00.15 Худ. фільм «Дракула-2000».
01.50 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
02.35 Дорожній патруль.
02.50 Серіал «Янголи Чарлі».
03.50 Канал «Євроньюс».

НТВ

04.55 Програма передач.
05.00 Ранок на НТБ.
07.50 Серіал «Дронго».
09.00 Сьогодні ранком.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Подорожі натураліста.
10.00 Квартирне питання.
11.00, 14.00, 16.00, 18.00 Сьогодні.
11.30 Країна порад.
12.35 Серіал «Сезон полювання». Заключна серія.
13.50 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.25 Серіал «Швидка допомога-3».
17.25 «Національна безпека: останній віраж» Автопрома». Розслідування НТБ.
18.35 Цілком таємно.
19.40 Худ. фільм «Ронін».
22.10 Супербокс. Фелікс Трінідад проти Йорі Бой Кампаса.
22.45 Кіно не для всіх. Фільм Р. Сінглтона «Нічна зміна».
00.30 Серіал «За межею можливого». 4 серія.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.10, 12.30, 15.10, 17.25, 21.40, 01.20 Погода.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.40 Ситуація.
09.55 Подорож у дитинство.
10.15 Дорогами України. Львівська область.
10.35 Мультфільм на замовлення.
11.25 Серіал «Пастка». 2 серія.
12.35 Для тих, хто вдома.
12.55 Абетка безпеки.
13.00 Милосердя.
13.25 Грані пізнання.
13.45 Закон є закон.
13.55, 15.30 Погода у світі.
14.00 Мультфільм «Слідство ведуть Колобки».
14.20 Художня панорама.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.35 «Молода Галичина». Всеукраїнський дитячий фестиваль сучасної естрадної пісні. Частина 1.
16.10 Худ.фільм «Капітан Крокус і таємниця маленьких змовників».
17.20 Закон є закон.
17.30 «Дорога до себе». Пам'яті С. Данченка.
17.50 «Мелодія двох сердець». Частина 3.
19.00 Новини.
19.10 Казна держави.
19.30 Новини. Діловий світ.
19.40 Саме той.
20.00 Іван Франко. «Пісня моя».
20.20 «Бачу землю». Іван Франко. Людина і епоха.
20.45 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.45 Ракурс.
21.55 Ситуація.
22.05 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 «Товариство моє». Ювілейний концерт народного артиста України П. Дворського.
03.20 Мультфільми для дорослих.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 Автопілот.
10.30 Перехрестя. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.00 Життєва палітра А. Радзіховського.
11.25 У дні шкільних канікул. Фільм-казка «Сьомий перстень чаклунки». Частина 3.

КДРТРК

12.00 Музичні історії.
12.20 Острів скарбів.
12.55 «Шлягер» представляє.
13.25 Медичний центр «Довіра».
13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02 ТСН.
07.30 Серіал «Уокер — техаський рейнджер».
09.00 Серіал «Дні нашого життя».
14.00 Серіал «Кріт».
15.00 «Єралаш».
15.10 Стати зіркою.
16.10 Серіал «Сьогун».
17.10 Серіал «День народження Буржуя-2».
18.10 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «ДМБ-2».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Каменська-2».
21.15 Серіал «Кріт».
22.20 «Подвійний доказ». «Екстремальне життя».
23.30 ТСН.
23.50 Служба розшуку дітей.
23.55 Худ. фільм «Шейк, Реттл енд рол, або Кохання і рок-н-рол». 2 серія.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Мультфільм.
06.25 Мелорама.
07.00, 08.00, 12.00, 18.00 Новини.
07.05 Смачно з Борисом Бурдою.
07.40 Мультфільм.
08.05 Серіал «Кріт-2».
09.10 Серіал «Сімейні пута».
10.15 Мультфільм.
10.35 Сім'я від А до Я.
11.05 Команда «Еквітес».
12.10 Країна порад.
13.10 Серіал «Пекло у раю».
14.00 Велике прання.
14.55 Серіал «Фадж».
15.45 На лінії вогню.
16.15 Серіал «Дронго».
17.20 Серіал «Троє проти всіх».
18.15 Серіал «Сімейні пута».
19.15 Кримінал.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Дронго».
21.30 Серіал «Кріт-2».
22.35 Худ. фільм «Няня».
00.20 Серіал «Недоторканні».
02.00 Справжній детектив. «Сектор страху».
02.30 Серіал «Південне узбережжя».
03.10 Погода.
03.20 Худ. фільм «Няня».
04.45 Суперзірки.
05.05 Серіал «Надзвичайна подія».

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.45 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».
06.40 300 сек/год.
06.45 Серіал «Конан».
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
08.00, 09.05 Спорт.
08.05, 09.10 Погода.
08.10 300 сек/год.
08.20 Серіал «Комедійний квартет».
08.55 Факти. Ранок.
09.15 Мультфільм.
09.25 Дівочі сльози.
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.15 Худ. фільм «Нескінчена історія».
11.40 Серіал «Королева Марго».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Сповідь невидимки».
14.55 Мультфільм.
15.05 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
15.30 Мультсеріал «Мумії живі».
15.55 Серіал «Конан». Заключна серія.
16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.05, 22.15 Погода.
19.15 Каламбур.
19.40 Худ. фільм «Кращі з кращих-2».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.20 Худ. фільм «Зображуючи бога».
00.15 Серіал «Ві-Ай-Пі».
01.10 «Третя зміна» представляє. Худ. фільм «Трикутник». МОВЛЕННЯ НА КИЇВ І ОБЛАСТЬ
02.50 «Третя зміна» представляє. Худ. фільм «Кольє Шарлотти». 1 серія. Каламбур.

СТБ

06.55 Прогноз погоди.
07.00 Серіал «Сила ревнощів».
07.55 Прогноз погоди.
08.00 Маски-шоу.
08.30 Ви практично здорові.
08.50 Серіал «Чортеня».
09.45 Худ. фільм «Норт».
11.35 Дім.
12.35 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Петербурзькі таємниці».
15.20 Серіал «Сила ревнощів».
16.20 «Вікна». Кримінал.
16.30 Серіал «Жулі Леско».
17.30 Рослинне життя.
18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини+спорт.
19.25 Прогноз погоди.
19.30 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Чорний грім».
23.55 Серіал «Жулі Леско».
00.55 Прогноз погоди.
01.00 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
02.20 Худ. фільм «Код невідомий».
04.20 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.55 Телепузики.
07.25 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.50 Серіал «Дикий янгол».
08.35 Серіал «Кобра-11».
09.30 Серіал «Неш Бриджес».
10.40 Худ. фільм «Рядова Бенджамін».
12.40 «Вікна» з Д. Нагієвим..
13.40 Серіал «Мотозагін поліції».
14.30 Мультсеріал «Пуччіні». 2 серія.
15.00 Мультсеріал «КітПес».
15.25 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
15.50 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.15 Серіал «Бунтівний шлях».
17.10 Серіал «Макс-янгол з пітьми».
18.00 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.20 Погода.
19.25 Серіал «Кобра-11».
20.25 «Вікна» з Д. Нагієвим.
21.30 Худ. фільм «Нічна подія».
23.15 Репортер.
23.30 Погода.
23.40 Зона ночі.
23.45 Серіал «Неш Бриджес».
00.40 Зона ночі.
01.00 Худ. фільм «Завдання — Берлін».
02.30 Зона ночі.
02.35 Серіал «Макс-янгол з пітьми».
03.30 Зона ночі.
03.35 «Вікна» з Д. Нагієвим.
04.15 «Завдання — Берлін».
05.45 Серіал «Мотозагін поліції».
06.30 Мультсеріал «Злюки бобри».

ГРТ

07.00, 08.00, 17.00 Новини.
07.05, 08.15 Телеканал «Добрий ранок».
09.00 Серіал «Інспектор Деррик».
10.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00, 14.00 Новини (із субтитрами).
11.15 Серіал «Рекет». 2 серія.
12.35 Сміхопанорама.
13.00 Місто жінок.
14.20 Серіал «Кордон. Тайговий роман».
15.25 Новий день. «Три обличчя Каталонії».
15.50 Серіал «Розв'язка петербурзьких таємниць». Заключна серія.
17.20 Хто хоче стати мільйонером?.
18.25 Кумири.
18.55 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.35 Серіал «Сищик без ліцензії».
21.45 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни».
23.00 Нічний «Час».
23.05 Кремль-9. «Василь Сталін. Зліт».
00.15 На футболі.
00.40 Серіал «Розв'язка петербурзьких таємниць». Заключна серія.
01.35 Місто жінок.
02.35 Кумири.
03.05 Серіал «Кордон. Тайговий роман».
03.55 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни».
05.05 Серіал «Салон краси».
05.55 Серіал «Інспектор Деррик».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «Каменська». «Чужа маска». 1 серія.
08.50 Аншлаг.
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті-Москва.
10.50 Коротке замикання.
11.50 Серіал «Марш Турецького-3». «Є людські жертви». 1 серія.
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті-Москва.
13.30 Що хоче жінка.
14.30 Серіал «Краще місто Землі».
15.25 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті-Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Громадянин начальник».
17.05 Серіал «Ундина».
18.00 Серіал «Комісар Рекс».
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Серіал «Каменська». «Чужа маска». 2 серія.
21.00 Серіал «Марш Турецького-3». «Є людські жертви». 2 серія.
22.00 Вісті+.
22.20 «Розкрити і довести».
23.15 Вісті. Чергова частина.
23.30 Худ. фільм «Шлях якудзи».
01.10 Худ. фільм «Сусіди».
01.35 Дорожній патруль.
01.50 Серіал «Янголи Чарлі».
02.45 Канал «Євроньюс».
03.45 Вісті. Чергова частина.

НТВ

04.55 Програма передач.
05.00 Ранок на НТБ.
07.50 Серіал «Дронго».
09.00 Сьогодні ранком.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Худ. фільм «Фронт за лінією фронту». 1 серія.
11.00, 14.00, 16.00, 18.00, 00.00 Сьогодні.
11.30 Країна порад.
12.35 Серіал «Сезон полювання». 2 серія.
13.50 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.25 Серіал «Швидка допомога-3».
17.25 Злочин і покарання.
18.35 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
19.50 Серіал «Дронго». 2 серія.
21.00 Країна і світ.
21.35 Серіал «Клан Сопрано».
22.50 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
00.20 Гордон.
01.20 Серіал «За межею можливого». 1 серія.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00—09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.10, 12.15, 15.10, 17.00, 21.40, 01.20 Погода.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.40 Ситуація.
09.55 Авторська програма О. Савенка «ЧетверТА влада».
10.40 Служба розшуку дітей.
11.05 Серіал «Пастка». 3 серія.
12.20 Для тих, хто вдома.
12.45 Абетка безпеки.
12.55 Відеофільм «Дніпровський меридіан».
13.30 Служба розшуку дітей.
13.40 Закон є закон.
13.50, 15.40 Погода у світі.
14.00 «Молода Галичина». Всеукраїнський дитячий фестиваль сучасної естрадної пісні. Частина 2.
14.30 Мультфільм «Слідство ведуть Колобки».
15.00 Новини.
15.20 Для тих, хто вдома.
15.45 Крок до зірок.
16.25 До дня народження Івана Франка. «Нерозкриті сторінки життя».
17.10 Відеорепортаж про Міжнародний напівмарафон, присвячений Дню Незалежності України.
17.45 Закон є закон.
17.50 «Мелодія двох сердець». Частина 4.
19.00 Новини.
19.10 Зелений коридор.
19.25 Новини. Діловий світ.
19.30 Саме той.
19.50 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
20.30 Вечірня казка.
20.40 Лотерея «Суперлото», «Кено».
20.50 Мегалот.
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.45 Ракурс.
21.55 Ситуація.
22.05 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
23.00—01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.35 Худ. фільм «Украдене щастя».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Телефортуна.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.00 Перм'єра. На кому світ тримається. Гра.
11.20 У дні шкільних канікул. Фільм-казка «Сьомий перстень чаклунки». Частина 4.

КДРТРК

12.00 Світ авіації і туризму.
12.35 Історія однієї картини.
12.50 Люди і долі.
13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02 ТСН.
07.30 Серіал «Сьогун».
09.00 Серіал «Дні нашого життя».
14.00 Серіал «Кріт».
15.00 «Єралаш».
15.20 Стати зіркою.
16.10 Серіал «Сьогун».
17.10 Серіал «День народження Буржуя-2».
18.10 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «ДМБ-3».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Каменська-2».
21.15 Серіал «Кріт».
22.20 Без табу.
23.10 Суперкубок Іспанії. «Реал» (Мадрид) — «Майорка». У перерві — ТСН.
01.15 Служба розшуку дітей.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Мультфільм.
06.25 Джентльмен-шоу.
07.00, 08.00, 12.00, 18.00 Новини.
07.05 Караоке на майдані.
07.40 Молодіжний мультзбірник «Масяня».
08.05 Серіал «Кріт-2».
09.10 Серіал «Сімейні пута».
10.15 Англійський алфавіт для дітей.
10.30 Мультфільм.
11.05 Команда «Еквітес».
12.10 Країна порад.
13.10 Серіал «Пекло у раю».
14.00 Велике прання.
14.55 Мультфільм.
15.15 На лінії вогню.
15.45 Серіал «Дронго».
16.45 Серіал «Троє проти всіх».
17.40 Серіал «Сімейні пута».
19.00 Футбол. Третій кваліфікаційний раунд Ліги чемпіонів. «Локомотив» (Москва) — «Шахтар» (Донецьк). У перерві — інформаційний канал «Подробиці».
20.50 Серіал «Дронго».
21.50 Серіал «Кріт-2».
22.55 Худ. фільм «Скандал у Тейлхуці».
00.45 Серіал «Недоторкані».
01.45 Кримінал.
02.15 Серіал «Південне узбережжя».
03.00 Погода.
03.10 Худ. фільм «Скандал у Тейлхуці».
04.40 Серіал «Надзвичайна подія».
05.25 Мультфільм для дорослих.

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».
06.30 Служба розшуку дітей.
06.40 300 сек/год.
06.45 Серіал «Конан».
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
08.00, 09.05 Спорт.
08.05, 09.10 Погода.
08.10 300 сек/год.
08.20 Каламбур.
08.55 Факти. Ранок.
09.15 Мультфільм.
09.25 Дівочі сльози.
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.20 Худ. фільм «Кольє Шарлотти». 1 серія.
11.40 Серіал «Королева Марго».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Кращі з кращих-2».
14.50 Мультфільм.
15.05 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
15.30 Мультсеріал «Мумії живі».
15.55 Серіал «Привіт, новачок!».
16.20 Серіал «Нові пригоди Тарзана».
16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.05, 22.15 Погода.
19.15 Каламбур.
19.40 Худ. фільм «Перемикаючи канали».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.20 Худ. фільм «Трикутник».
00.15 Серіал «Ві-Ай-Пі».
01.10 «Третя зміна» представляє. Худ. фільм «Восьминіг-2».
МОВЛЕННЯ НА КИЇВ І ОБЛАСТЬ
02.45 «Третя зміна» представляє. Худ. фільм «Кольє Шарлотти». 2 серія. Каламбур.

СТБ

06.30 Рослинне життя.
07.00 Прогноз погоди.
07.05 Серіал «Чорне дзеркало».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Прогноз погоди.
08.25 Маски-шоу.
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 Х-пансія.
09.30 Серіал «Чортеня».
10.30 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».
11.35 Дім.
12.35 Худ. фільм «Субота й неділя».
13.00 Серіал«Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Петербурзькі таємниці».
15.20 Серіал «Чорне дзеркало».
16.20 «Вікна». Кримінал.
16.30 Серіал «Жулі Леско».
17.35 Рослинне життя.
18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини+спорт.
19.25 Прогноз погоди.
19.30 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Код невідомий».
00.15 Серіал «Жулі Леско».
01.15 Прогноз погоди.
01.20 Х-пансія.
01.40 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
02.35 Худ. фільм «Об'єкт переслідування».
04.15 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.55 Телепузики.
07.25 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.50 Серіал «Дикий янгол».
08.45 Серіал «Кобра-11».
09.35 Серіал «Неш Бриджес».
10.50 Худ. фільм «Нічна подія».
12.29 Легкі новини.
12.30 «Вікна» з Д. Нагієвим.
13.30 Серіал «Мотозагін поліції».
14.45 Мультсеріал «КітПес».
15.10 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
15.35 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.05 Серіал «Бунтівний шлях».
17.00 Серіал «Макс-янгол з пітьми».
17.50 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.20 Погода.
19.25 Серіал «Кобра-11».
20.25 «Вікна» з Д. Нагієвим.
21.29 Легкі новини.
21.30 Худ. фільм «Ті, що принесуть бурю».
23.15 Репортер.
23.30 Погода.
23.40 Зона ночі.
23.45 Серіал «Неш Бриджес».
00.40 Служба розшуку дітей.
00.45 Зона ночі.
01.05 Худ. фільм «Двійник».
02.35 Зона ночі.
02.40 Серіал «Макс—янгол з пітьми».
03.30 Зона ночі.
03.35 «Вікна» з Д. Нагієвим.
04.15 Зона ночі.
04.20 Худ. фільм «Двійник».
05.50 Серіал «Мотозагін поліції».
06.35 Мультсеріал «Злюки бобри».

ГРТ

07.00, 08.00, 17.00 Новини.
07.05, 08.15 Телеканал «Добрий ранок».
09.00 Серіал «Інспектор Деррик».
10.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00, 14.00 Новини (із субтитрами).
11.15 Серіал «Рекет». 3 серія.
12.20 Смак.
12.35 Кумири.
13.05 Місто жінок.
14.20 Серіал «Кордон. Тайговий роман»
15.25 Новий день. «Російський екстрим».
15.55 Серіал «Самозванці».
17.20 Хто хоче стати мільйонером?.
18.25 Жарт за жартом.
18.55 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.35 Серіал «Сищик без ліцензії».
21.40 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни».
23.00 Кремль-9. «Василь Сталін. Падіння».
23.50 Нічний «Час».
00.15 Новий день. Формула влади. Король Іспанії Хуан Карлос І.
00.40 Серіал «Самозванці».
01.30 Місто жінок.
02.40 Жарт за жартом.
03.05 Серіал «Кордон. Тайговий роман».
04.00 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни».
05.05 Серіал «Салон краси».
05.55 Серіал «Інспектор Деррик».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «Каменська». «Чужа маска». 2 серія.
08.50 Сам собі режисер.
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті-Москва.
10.50 Коротке замикання.
11.50 Серіал «Марш Турецького-3». «Є людські жертви». 2 серія.
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті-Москва.
13.30 Що хоче жінка.
14.30 Серіал «Краще місто Землі».
15.25 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті-Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Громадянин начальник».
17.05 Серіал «Ундина».
18.00 Серіал «Комісар Рекс».
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Серіал «Каменська». «Не заважайте кату». 1 серія.
21.00 Серіал «Марш Турецького-3». «Перевертень». 1 серія.
22.00 Вісті+.
22.20 Вісті. Чергова частина.
22.35 Худ. фільм «Лох — переможець води».
00.25 Сінеманія.
01.00 Легка атлетика. Чемпіонат світу. Трансляція з Парижа.
01.45 Дорожній патруль.
02.00 Гаряча десятка.
02.55 Серіал «Янголи Чарлі».
03.45 Вісті. Чергова частина.

НТВ

04.55 Програма передач.
05.00 Ранок на НТБ.
07.50 Серіал «Дронго».
09.00 Сьогодні ранком.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Худ. фільм «Фронт у тилу ворога». 2 серія.
11.00, 14.00, 16.00, 18.00, 23.55 Сьогодні.
11.30 Країна порад.
12.35 Серіал «Сезон полювання». 3 серія.
13.50 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.25 Серіал «Швидка допомога-3».
17.25 Щиросерде зізнання.
18.35 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
19.50 Серіал «Дронго». 3 серія.
21.00 Країна і світ.
21.35 Серіал «Клан Сопрано».
22.45 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
23.55 Сьогодні.
00.15 Гордон.
01.10 Серіал «За межею можливого». 2 серія.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00—09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.10, 12.30, 13.55, 15.10, 17.00, 21.45 Погода.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.40 Ситуація.
09.55 Хто в домі хазяїн?
10.20 Сільський час.
11.25 Серіал «Пастка». 4 серія.
12.35 Для тих, хто вдома.
12.55 Межа.
13.15 Мультфільм «Чудовий Гоша».
13.45 Закон є закон.
14.00 «Молода Галичина». Всеукраїнський дитячий фестиваль сучасної естрадної пісні. Частина 3.
14.30 Мультфільм.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.30 Погода у світі.
15.35 У світі єдиноборств.
16.00 Від сузір'я до сузір'я.
16.25 Алюр.
16.45 Закон є закон.
17.05 Рік культури в Україні. Худ.фільм «Іван Франко».
18.55 Футбол. Кубок УЄФА. Кваліфікаційний раунд. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Валуц» (Ліхтенштейн). У перерві — новини.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.50 Ракурс.
22.00 Ситуація.
22.05 Авторська програма О. Савенка «ЧетверТА влада».
22.45 Експосвіт.
23.00—01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
02.30 Ювілейний концерт М. Гнатюка.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 Бути жінкою.
10.30 Модна лінія.
УКРАЇНСЬКИЙ КАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.00 Прем'єра. Магістр канаркового співу.
11.25 У дні шкільних канікул. Фільм-казка «Сьомий перстень чаклунки». Частина 5.

КДРТРК

12.00 Київ діловий.
12.25 Хіт-базар.
12.55 Естафета.
13.20 Наодинці з музикою.
13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02 ТСН.
07.30 Серіал «Сьогун».
09.00 Серіал «Дні нашого життя».
14.00 Серіал «Кріт».
15.00 «Єралаш».
15.20 Стати зіркою.
16.20 Серіал «Сьогун».
17.20 Серіал «День народження Буржуя-2».
18.20 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «ДМБ-4».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Каменська-2».
21.15 Серіал «Кріт».
22.20 «Я так думаю». «Квартирне питання».
23.15 ТСН.
23.35 Служба розшуку дітей.
23.40 Худ. фільм «Як у пеклі».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Прокинься і співай.
07.00, 08.00, 12.00, 18.00 Новини.
07.05 Науково-популярний тележурнал.
07.40 Мультфільм.
08.05 Серіал «Кріт-2».
09.10 Серіал «Сімейні пута».
10.25 Все для тебе.
11.05 Команда «Еквітес».
12.10 Країна порад.
13.10 Серіал «Пекло у раю».
14.00 Велике прання.
14.55 Серіал «Фадж».
15.55 На лінії вогню.
16.25 Серіал «Дронго».
17.25 Серіал «Троє проти всіх».
18.20 Серіал «Сімейні пута».
19.20 Відчиніть, міліція!
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».
20.30 Серіал «Дронго».
21.30 Серіал «Кріт-2». Заключна серія.
22.35 Перехрестя кохання.
23.35 Золотий Гусак-шоу.
00.15 Серіал «Недоторкані».
01.10 Відчиніть, міліція!
01.40 Серіал «Південне узбережжя». Заключна серія.
03.10 Погода.
03.20 Худ. фільм «Втілення зла».
04.45 Суперзірки.
05.10 Серіал «Надзвичайна подія».

ICTV

05.00 Ранкова музика.
05.45 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».
06.40 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Мумії живі».
07.15 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
08.00, 09.05 Спорт.
08.05, 09.10 Погода.
08.10 300 сек/год.
08.20 Каламбур.
08.55 Факти. Ранок.
09.20 Мультфільм.
09.40 Дівочі сльози.
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.35 Худ. фільм «Кольє Шарлотти». 2 серія.
11.40 Серіал «Королева Марго».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Перемикаючи канали».
15.05 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
15.30 Мультсеріал «Мумії живі».
15.55 Серіал «Привіт, новачок!».
16.20 Серіал «Нові пригоди Тарзана».
16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.05, 22.15 Погода.
19.15 Каламбур.
19.55 Худ. фільм «Загін порятунку».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.20 Худ. фільм «Восьминіг-2».
00.10 а:Гішка.
00.30 Серіал «Ві-Ай-Пі».
01.25 «Третя зміна» представляє. Худ. фільм «Епідемія одержимості».
МОВЛЕННЯ НА КИЇВ І ОБЛАСТЬ
03.05 «Третя зміна» представляє. Худ. фільм «Кольє Шарлотти». 3 серія. Каламбур.

СТБ

06.30 Рослинне життя.
07.00 Прогноз погоди.
07.05 Серіал «Чорне дзеркало».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Прогноз погоди.
08.25 Маски-шоу.
09.00 «Вікна». Столиця.
09.10 Серіал «Чортеня».
10.10 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».
11.15 Дім.
12.15 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Петербурзькі таємниці».
15.20 Серіал «Чорне дзеркало».
16.20 «Вікна». Кримінал.
16.30 Серіал «Жулі Леско».
17.35 Рослинне життя.
18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини+спорт.
19.25 Прогноз погоди.
19.30 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Дім.
22.00 Худ. фільм «Об'єкт переслідування».
23.55 Серіал «Жулі Леско».
00.55 Прогноз погоди.
01.00 Живе кіно.
01.05 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
02.45 Худ. фільм «Сицилієць».
05.15 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.55 Телепузики.
07.25 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
07.50 Серіал «Дикий янгол».
08.55 Серіал «Кобра-11».
09.45 Серіал «Неш Бриджес».
11.00 Худ. фільм «Дванадцять стільців». 1 серія.
12.30 «Вікна» з Д. Нагієвим.
13.30 Серіал «Мотозагін поліції».
14.20 Мультсеріал «Пуччіні».
15.10 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».
15.40 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.05 Серіал «Бунтівний шлях».
17.00 Серіал «Макс—янгол з пітьми».
17.50 Серіал «Дикий янгол».
19.00 Репортер.
19.20 Серіал «Кобра-11».
20.25 «Вікна» з Д. Нагієвим.
21.25 Худ. фільм «Клоун».
23.15 Репортер.
23.30 Швидкий гол.
23.40 Погода.
23.45 Зона ночі.
23.50 Серіал «Щоденник Червоного черевичка».
00.30 Зона ночі.
00.45 Худ. фільм «Затриманий у Ємені».
02.35 Зона ночі.
02.40 Серіал «Макс—янгол з пітьми».
03.30 Зона ночі.
03.35 «Вікна» з Д. Нагієвим.
04.15 Зона ночі.
04.20 Худ. фільм «Затриманий у Ємені».
06.10 Мультфільми.
06.30 Мультсеріал «Злюки бобри».

ГРТ

07.00, 08.00, 17.00 Новини.
07.05, 08.15 Телеканал «Добрий ранок».
09.00 Серіал «Інспектор Деррик».
10.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00, 14.00 Новини (із субтитрами).
11.15 Серіал «Рекет».
12.20 «Непутні нотатки» з Д. Криловим.
12.35 Жарт за жартом.
13.05 Місто жінок.
14.20 Серіал «Кордон. Тайговий роман».
15.25 Новий день. «Сканер».
15.55 Серіал «Самозванці».
17.20 Хто хоче стати мільйонером?
18.25 Док. фільм «Наталя Гундарева. Обличчям до сонця».
18.55 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.35 Серіал «Сищик без ліцензії». Заключна серія.
21.45 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни».
23.05 Док. фільм «Агент Штірліц».
23.50 Нічний «Час».
00.15 Новий день. Ударна сила. «Смертельний «Град».
00.40 Серіал «Самозванці».
01.30 Місто жінок.
02.40 Док. фільм «Наталя Гундарева. Обличчям до сонця».
03.05 Серіал «Кордон. Тайговий роман».
03.55 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни». Заключна серія.
05.05 Серіал «Салон краси».
05.55 Серіал «Інспектор Деррик».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!
07.45 Серіал «Каменська». «Не заважайте кату». 1 серія.
08.50 Аншлаг.
09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.
10.30 Вісті-Москва.
10.50 Коротке замикання.
11.50 Серіал «Марш Турецького-3». «Перевертень». 1 серія.
12.45 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.
13.10 Вісті-Москва.
13.30 Що хоче жінка.
14.30 Серіал «Краще місто Землі».
15.25 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті-Москва.
16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Громадянин начальник».
17.05 Серіал «Ундина».
18.00 Серіал «Комісар Рекс».
19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малюки!
19.55 Серіал «Каменська». «Не заважайте кату». 2 серія.
21.00 Серіал «Марш Турецького-3». «Перевертень». 2 серія.
22.00 Вісті+.
22.20 Вісті. Чергова частина.
22.35 Худ. фільм «Доктор Живаго».
02.10 Дорожній патруль.
02.25 Серіал «Янголи Чарлі».
03.15 Канал «Євроньюс».
03.45 Вісті. Чергова частина.

НТВ

04.55 Програма передач.
05.00 Ранок на НТБ.
07.50 Серіал «Дронго».
09.00 Сьогодні ранком.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Рослинне життя.
10.00 Кулінарний двобій.
11.00, 14.00, 16.00, 18.00, 00.05 Сьогодні.
11.30 Країна порад.
12.35 Серіал «Сезон полювання». 4 серія.
13.50 Кримінал.
14.35 Принцип доміно.
16.25 Серіал «Швидка допомога-3».
17.25 Очна ставка.
18.35, 22.40 Серіал «Вулиці розбитих ліхтарів».
19.50 Серіал «Дронго». 4 серія.
21.00 Країна і світ.
21.35 Серіал «Клан Сопрано».
22.55 Серіал «»Вулиці розбитих ліхтарів».
00.25 Гордон.
01.25 Серіал «За межею можливого». 3 серія.

СУСПІЛЬСТВО

Інвестиційний прорив

Закарпаття, як найменша область України, звісно, особливої погоди в економіці держави не робить, та все пізнається у порівнянні. За темпами зростання обсягів промислового виробництва закарпатці вийшли на перше місце з-поміж регіонів, досягнувши тридцяти шести відсотків приросту. При цьому третина загальнообласних обсягів промислового виробництва належить тим підприємствам, які реалізують інвестиційні проекти в умовах спеціальної економічної зони «Закарпаття» та території пріоритетного розвитку. З часу відкриття СЕЗ «Закарпаття» бюджет отримав більш як 31 мільйон гривень, у тому числі вже цьогоріч — майже 20 мільйонів.

— Здебільшого ці проекти спочатку реалізовувалися у швейній галузі, й саме тут було освоєно майже п'ятдесят мільйонів гривень капіталовкладень, — каже начальник управління промисловості облдержадміністрації **Володимир ЛОМОНОСОВ.** — В основному це були кошти іноземних інвесторів. Вони пішли на технічне переоснащення та на відкриття семи нових підприємств. У результаті більш ніж утричі на Закарпатті зросли обсяги швейного виробництва порівняно з 1990 роком.

— І хоч більшість із сорока підприємств цієї галузі працюють за давальницькою схемою і майже вся продукція йде на зовнішній ринок, прорив, що склався у легкій промисловості, — продовжив розмову перший заступник голови облдержадміністрації **Михайло ДУМНИЧ**, — став добрим прикладом для інших зарубіжних інвесторів.

Інвестори переконалися, що із закарпатцями можна мати нормальні партнерські стосунки, а влада всіляко сприяє цьому. Таким чином регіон здобув привабливий інвестиційний вигляд. До Закарпаття прийшли такі всесвітньо відомі фірми, як «Фольксваген», «Ядзакі», «Гроклін» та інші. За показником залучених прямих іноземних інвестицій на кожного жителя область вийшла на шосте місце в державі. Завдяки цьому значною мірою знято найгострішу проблему працевлаштування й відновлено чи створено 11 тисяч робочих місць.

Нинішнього вересня в Мукачевому розпочне будівництво заводу один із світових виробників бортових мереж для автомобілів і сільгоспмашин німецький концерн «Леоні». Вартість цього інвестиційного проекту — 14 мільйонів євро. Із пуском заводу тут буде працевлаштовано дві тисячі осіб. Проте на обліку в Мукачевому стоять 62 тисячі безробітних, а на одне робоче місце претендує десять.

Запитую у М. Думнича:

— Михайле Васильовичу, Закарпаття має ще й потужні природні ресурси. За оцінками геологів, лише запаси Мужіївського золотополіметалічного рудника — 50 тонн золота. Ще вищий у руді вміст срібла, свинцю й цинку. Які тут перспективи?

— З огляду на екологічну безпеку для збагачення золота в Мужієві на Берегівщині використовується досить затратний спосіб — гравітаційний. Тому кожна тонна руди дає десь шість грамів золота. Крім того, запаси першої черги рудника вичерпалися й тепер ведуться роботи на будівництві другої черги. Їх проектна вартість — 18 мільйонів гривень. Має перспективи й Сауляцьке родовище в Рахівському районі, де вміст золота в тонні руди набагато вищий. Його розробка також пов'язана з великими коштами.

— А ліс, який називають зеленим золотом Карпат? Регіон чомусь здобув недобру славу краю, де обсяги самовільних рубок чи не найбільші в державі.

— Ці хиби спливли на поверхню саме тоді, коли розпочався серйозний наступ на ділків від лісового бізнесу. Ми виходимо з того, що лісопереробка не може бути збитковою чи давати нульовий прибуток, і тому прискіпливо ставимося до таких «нерентабельників». Найперші вимоги — прибутковість, сплата податків та пристойна зарплата тим, хто працює в галузі, а не надприбутки окремих ділків від лісу.

— Ви згадали про зарплату. Чи й тут є такий рух, як у промисловості?

— Позитивні зрушення є. У травні середня зарплата, за даними статистики, становила 351 гривню, а вже наприкінці липня — 400 гривень. Окремі міста, і зокрема Мукачеве та Ужгород, а також Ужгородський район мають ще ліпші показники. Додам і те, що різко знижується заборгованість із виплати зарплати. На Закарпатті ця заборгованість найменша з-поміж регіонів України — 4,8 мільйона гривень. До того ж місяць у місяць вона скорочується.

Радує нас динаміка в агропромисловому секторі. За січень—червень збільшилася кількість прибуткових сільськогосподарських підприємств, на 1 відсоток зросло виробництво м'яса та на 3,8 відсотка — молока.

Хлібороби зібрали найвищий в Україні урожай збіжжя — по 28 центнерів з гектара й матимуть під урожай наступного року вдосталь власного високоякісного насіння. Добрі види на врожай кукурудзи. Але з огляду на те, що хліб родить лише в низинних господарствах, область продовольчим та фуражним зерном до повної потреби себе не забезпечувала ніколи. Його треба буде закуповувати й цьогоріч. Не секрет і те, що сільськогосподарський виробник залишається найуразливішим, з огляду на величезні диспропорції, що склалися в цінах на його продукцію та енергоносії, а також техніку. Тож середньомісячна зарплата тих, хто безпосередньо зайнятий у сільгоспгалузі, вдвічі менша, ніж у промисловості.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

СПОРТ

Відставка Андрія Баля

Футбол. Після розгромної поразки 0:4 у шостому турі чемпіонату України від київського «Арсеналу» без головного тренера залишилася «Ворскла-Нафтогаз». Позавчора подав у відставку Андрій Баль.

На клубній базі в Марках відбулися збори команди, на яких Андрій Михайлович подякував гравцям за співпрацю і побажав їм удачі. Андрій Баль керував «Ворсклою» з липня 2001 року. З ним полтавці пережили два важких сезони, але обидва рази рятувалися від прощання з вищою лігою.

Нинішній «Ворскла», змінивши склад і поставивши перед собою високу мету, розпочала так: перемога, три нічиї та дві поразки у шести турах. Варто нагадати, що полтавці, окрім програшу столичним «канонірам», зазнали ще невдачі лише від «Шахтаря». До того ж підопічні Баля зіграли внічию з донецьким «Металургом» та «Чорноморцем», котрий виступає стабільно і перебуває у групі лідерів.

У турнірній таблиці «Ворскла-Нафтогаз» з шістьма очками на дванадцятому місці.

Президент ФК «Ворскла» Валентин Ульянов відставку Андрія Баля прийняв. Ім'я нового головного тренера полтавців стане відоме днями. Припущення — найфантастичніші. Серед претендентів, як часто трапляється в таких випадках, називають дзвінкі імена. Навіть Олега Блохіна згадують. Утім, у футболі все може бути...

Відмовилися від збірної

Футболісти київського «Динамо» Валентин Белькевич і Олександр Хацкевич відмовилися на певний час від виступів за національну збірну Білорусі. Про це в інтерв'ю газеті «Прессбол» повідомив новий наставник білоруської команди Анатолій Байдачний.

— У мене відбулася серйозна розмова з Белькевичем і Хацкевичем. Останній, до слова, приїхав з ангіною. І Валентин, і Олександр повідомили, що психологічно не готові грати в нинішньому відбірковому турнірі, бо білоруська команда втратила всі шанси потрапити на Євро-2004. За словами футболістів київського «Динамо», на їхню адресу пролунало багато образливих і несправедливих звинувачень за попередні поразки національної команди.

А наостанок і Белькевич, і Хацкевич сказали, що збірна може розраховувати на них у наступному відбірковому циклі, якщо, зрозуміло, їхня допомога знадобиться. На тім і розсталися...

Окрім того, наставник збірної Білорусі висловив власну точку зору стосовно запрошення до команди нападника київського «Динамо» Артема Мілевського, який категорично відмовляється грати за білоруські збірні, а мріє виступати лише за Україну.

— Нам не потрібні футболісти, які не хочуть грати за збірну Білорусі, — заявив пан Байдачний. — Якщо Мілевський не бажає виступати за головну команду своєї Батьківщини, примусити його не можна і не варто.

Тут слід внести певні пояснення. Артем Мілевський вже не один рік здобуває футбольну науку у столиці України. Фактично підлітком став київським динамівцем. Досягши потрібного віку, зі згоди батьків, прийняв українське громадянство. І це нормально. Ми ж не влаштовуємо скандалів, коли до Білорусі переманюють наших чемпіонів.

І футболістів наших схиляли до зміни паспорта не раз. Згадаймо Юрана, Онопка, Никифорова, Цимбаларя... А в хокеї взагалі коїться щось незрозуміле. Будь ласка, свіжий приклад: Микола Жердев — вихованець київської хокейної школи «Сокіл», а конкретно тренера Юрія Крилова — свого часу опинився в московському ЦСКА, збірній Росії. А тепер з 18-річним гравцем понад десятимільйонний контракт уклав клуб НХЛ «Коламбус». Американці і ЦСКА, можете не сумніватися, заплатять кругленьку суму. Щоправда, Жердєв, можливо, ще рік пограє у Москві за команду Віктора Тихонова. Але мова про інше. Український хокей від усього цього не матиме жодного зиску.

То що нам, рвати на собі сорочку чи плакати. Так було вже з киянином Олексієм Житником, донеччанином Олегом Твердовським та іншими зірками світового хокею, котрих свого часу приголубили російські дяді й отримали з цього все, що хотіли. І триватиме хтозна-скільки часу, бо колись славний і авторитетний у всьому світі український хокей дійшов до межі, за якою — провалля і морок.

Однак не подумайте, боронь Боже, що це якась спроба виправдатися. Ні, то лише констатація фактів. А вони, як відомо, річ уперта. Ось так.

***

Хокей. Москва. Кубок «Спартака». Результати другого ігрового дня. ЦСКА (Москва) — збірна клубів Білорусі. 9:2. «Крилья Совєтов» (Москва) — ХІФК (Фінляндія). 4:4. «Спартак» (Москва) — збірна клубів України. 5:1. «Сєвєрсталь» (Росія) — «Металургс» (Латвія). 4:1.

Наші серед найкращих

Легка атлетика. Відомий український штовхальник ядра Юрій Білоног став переможцем турніру Гран-прі у Гельсінкі. «Золотий» результат Білонога — 21,09 метра. Другим фінішував американець Крістіан Кантвеллт — 20,55, третім канадець Бредні Снайдер — 20,22.

Відзначився на традиційному марафонському забігу на 10 км «Running Tour», котрий проходив в італійському Арко, наш Василь Матвійчук, який посів друге місце з результатом 29.11. А переможцем став кенієць Пауль Тергат — 29.07. Третє місце в італійця Стефано Балдіні — 29.13.

Вільна боротьба. Севілья (Іспанія). Чемпіонат Європи серед кадетів. Представниці України здобули п'ять нагород і посіли третє загальнокомандне місце серед шістнадцяти збірних. На першій позиції з дев'ятьма медалями — росіянки.

А ось здобутки наших атлеток: Марія Стадник (38 кг) —золота медаль, Олександра Бавдик (46 кг) та Яна Стадник (52 кг) — срібні медалі, Христина Снипко (40 кг) та Юлія Левчук (60 кг) — бронзові медалі.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ФОТОФАКТ

1423 року, у місяці Рабіт-1 (травень 2003 року) команда клубу «Іттіхад Джидда» стала чемпіоном Саудівської Аравії. А от на других міжнародних змаганнях на «Кубок Адмірала», що 19 серпня завершилися в Севастополі, увійшла лише в першу десятку. Однак головний тренер команди Юрій Дрозін, який протягом 20 років тренував севастопольських ватерполістів, а потім національну збірну України, не сумує. Це тільки початок. У Саудівській Аравії він працює лише кілька місяців, але з командою спілкується (на знімку) лише арабською.

А переможцем міжнародного турніру, завоювавши «Кубок Адмірала», стала команда «Штурм» (Чехов). Срібло також у росіян — у ЦСК ВМФ, а третє місце посіла команда «Іллічівець» (Маріуполь). Це непоганий результат, коли зважити, що в турнірі брали участь 12 команд із 5 країн: України, Росії, Туреччини, Саудівської Аравії і Молдови (збірна). Зате в заліку на першість України маріупольці стали переможцями. Господарі турніру задовольнилися сріблом, харків'яни стали третіми.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

▼ Севастополь.

Реєстр для боржників

Диференційований підхід у роботі з тими, хто не платить зарплату, запровадила Вінницька облдержадміністрація

РЕАЛІЇ

ДЛЯ ДОВІДКИ. Майже 90 тисяч трудівників Вінниччини, зайнятих у різних галузях виробництва, вчасно не отримують зароблені кошти. Половині з них платню затримали за три місяці роботи, кожному четвертому — за півроку. У 15 (із 27) районах розміри заборгованості вищі, ніж у середньому по області. Рекордсменом є один з найбільших і, що дивно, найбагатших районів — Бершадський. 95,2 відсотка з тих, кому тут винні гроші, чекають їх більш як півроку. У Чернівецькому районі таких 70,7, у Літинському — 54,7 відсотка.
На 1186 підприємствах і організаціях вчасно не видають зарплату, загальний борг якої становить 80,8 мільйона гривень (дані на 1 серпня ц. р.).

«Де мої 900 гривень?..»

Саме стільки в середньому винні роботодавці кожному з тих, хто чекає—не дочекається заробленого. А це зарплата середньостатистичного мешканця області за 2,4 місяця. У 17 районах ситуація ще гірша. У вже згаданому Чернівецькому районі середня сума боргу становить 1,7 тисячі гривень. У Мурованокуриловецькому і місті Хмільнику — 1,3, Теплицькому — 1,1 тисячі гривень.

Цими днями, як ніколи, начальницькі пороги переступають дедалі більше ходаків. Не за горами новий навчальний рік, і люди просять хоч якусь копійку, щоб спорядити учнів чи студентів. Інша категорія топчуть стежку до суду. Але, з'ясовується, є ще один, на перший погляд, дуже простий метод, як «вициганити» у начальника свої ж гроші...

Кажуть, він особливо поширений на великих підприємствах. Трудівників на них багато, а грошей... Ось і шукають найспритніші можливості доступитися до того, від кого залежить зарплата. Одні самі стукають у двері, інші — через знайомих, які на короткій нозі з тим самим керівником. Гарненько кланяються. Ще краще просять. Щось обіцяють. А потім діляться на знак подяки.

«Хіба не шкода віддавати нізащо кревно зароблені грошики?» — запитав я у того, хто розповів про один із таких випадків. Співрозмовник відповів без роздумів: «Все одно ніхто не вірить, що борги повернуть сповна. А так хоч дещиця перепаде...»

ДЛЯ ПОРІВНЯННЯ. Лише на два відсотки (три мільйони гривень) зменшилася з початку року сума заборгованості із зарплати в області. У середньому по Україні — на 19 відсотків (дані Міністерства праці і соціального захисту населення станом на 1 серпня ц. р.). Середній рівень зарплати в області — 345 гривень на місяць, в державі — 476 гривень.

Навіть суду не бояться

Із заявлених позовів до суду про стягнення заборгованої платні, зокрема, колишнім членам КСП, реально повернуто тільки половину грошей. Хоча позови задоволено судами у повній мірі. Окремі керівники поводяться так зухвало, що не платять людям навіть за наявності грошей у касі. Що прикро, їх, за даними обласного прокурора Дем'яна Жученка, порівняно з минулим роком стало більше. Замість 204 торік нині до відповідальності притягнуто уже 282 керівника-неплатника.

Саме за такі дії відповідав у суді після порушення кримінальної справи голова ПСП с. Хижинці Вінницького району. Судом доведено, що він зумисне не платив зарплату. Незважаючи на те, що гроші на рахунку підприємства водилися, сума боргу із зарплати виросла до 154,3 тисячі гривень. Так само безпідставно не розраховувався з трудівниками керівник ДП «Промінтерцукор» (с. Гонорівка Ямпільського району). Тут сума невиплачених коштів ще більша — 348 тисяч гривень. Повернути їх керівника змусили через суд. Є чимало випадків, коли коштами, що мали йти на зарплату, керівники розпоряджаються на власний розсуд. Одне слово, корінь зла не лише у незадовільному фінансовому стані частини сільськогосподарських підприємств.

ДЛЯ ДОВІДКИ. Найбільший борг із зарплати у господарствах агропромислового комплексу — 52,9 мільйона гривень. На другому місці за рівнем заборгованості промислові підприємства — 18,4 млн. грн., далі будівельні й транспортні організації — відповідно 3,3, і 1,9 мільйона гривень. Працівникам установ, що фінансуються з бюджету, теж винні кругленьку суму — 5,7 мільйона гривень.

КОМЕНТАР першого заступника голови облдержадміністрації Григорія ЗАБОЛОТНОГО:

— Темпи погашення боргів із зарплати не задовольняють. Хоча протягом останніх трьох років вдалося скоротити їх обсяги утричі, у частині районів знову дає про себе знати негативна тенденція нарощування боргів. Як кажуть, одну ногу витягли, друга застрягла. Ось чому прийнято рішення проаналізувати фінансовий стан і фінансову діяльність кожного підприємства-боржника. З цією метою запровадили для них так званий реєстр.

Усі підприємства, де вчасно не платять зарплату, розділили на три категорії: ті, де заборгованість буде погашено найближчим часом і втручання влади там не потрібне; друга категорія підприємств, які мають фінансові проблеми, і ми спільно шукатимемо шляхи виходу; третя — так би мовити, боржники з бородою, де проблема стоїть надзвичайно гостро і потребує кардинальних заходів впливу. Особливо це стосується АПК: борги перед селянами становлять більшу частину від загального обсягу. Одна з проблем потребує розв'язання на державному рівні. Скажімо, маємо майже 200 підприємств, де відбулася реорганізація і вони фактично зникли, але ж борги перед людьми залишилися... Як у такому разі людям повернути зароблені раніше кошти?

Запроваджена диференціація, на мою думку, підвищить відповідальність власників та керівників підприємств перед своїми трудівниками. Зважаючи на те, що нині керівні посади обіймає багато нових людей, організували їх навчання і перепідготовку. Головним завданням вбачаємо виховати в них почуття відповідальності перед людьми. Бо то велика ганьба — не виплачувати людям зароблене. Але ще більша ганьба, точніше, злочин — за рахунок зарплати працівників створювати собі особисто благополуччя.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Вітаємо!

Авторові цього матеріалу, власному кореспондентові нашої газети у Вінницькій області, ще молодому й енергійному, талановитому журналістові Віктору Скрипнику сьогодні — 50!

Щиро вітаємо тебе, Вікторе, з цим ювілеєм! Бажаємо тобі й надалі такої самої творчої наснаги, нових цікавих публікацій, козацького здоров'я, благополуччя, сімейного щастя!

Твої колеги з «Голосу України».

Бабусю, де у вас гроші лежать?

ОБЕРЕЖНО, АФЕРА!

У Києві з'явилася група шахрайок, яка спеціалізується на крадіжках у людей похилого віку. Особливий цинізм полягає в тому, що злодійки забирають у бабусь та дідусів останні гроші. Які ті протягом довгих років збирали собі на похорон...

Схема має такий вигляд. Дзвінок у двері. Люб'язна, добре одягнена жінка десь років сорока пояснює пенсіонерові, що вона з Ради ветеранів. Мовляв, обходить усіх, дізнається, хто чого потребує, пропонує свою допомогу в розв'язанні всіляких дрібниць, що можуть зіпсувати настрій ветеранові. Спочатку вона розмовляє за дверима, але оскільки потік її ласкавих слів не припиняється, жертва вирішує відчинити. Ще кілька хвилин на порозі, а потім самотня людина каже: «Та що ж ми тут стоїмо, проходьте!» В цей момент з'являється ще одна не менш люб'язна жіночка, яка нібито десь уже поспілкувалася з ветераном і приєдналася в цій квартирі до своєї колеги. Слово за словом, і добродушні гості повідомляють жахливу новину: «Незабаром в Україні проводитимуть обмін старих грошових купюр на нові!» Пенсіонера охоплює страх за свої копійки, котрі доведеться, вистоюючи в чергах, обмінювати. І от тут лунає пропозиція: «У вас є якісь гроші? Покажіть, і ми скажемо, чи будуть їх обмінювати. Якщо так, то ми вам допоможемо зробити це без черг». Жертва веде жінок до схованки. Вони разом розглядають гроші, а потім, поклавши накопичене на місце, знову йдуть на кухню допивати чай. Під час ходіння відчиняються двері, і до квартири проникає одна або кілька шахрайок, які дістають гроші та заразом перевертають квартиру в пошуках антикваріату. Потім вони виходять, а слідом за ними помешкання залишають і представниці «Ради ветеранів».

Одна з потерпілих бабусь, напевно, і не помітила б крадіжки, якби сусідка не сказала: «Що це від тебе ціла делегація вийшла? Спочатку три жінки, а потім ще дві». Дільничний, до якого із заявою про пограбування звернулася жінка, заявив: «Ви сьогодні на Нивках третя!».

Яна СТАДІЛЬНА.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

НОВИНИ

Старожил самоврядування

За інформацією управління справами Верховної Ради України, найстаріший сільський голова держави живе у Красношорі Сторожинецького району на Буковині. Іван Панчишин нещодавно відсвяткував своє 76-річчя. Родом він із сусідньої Тернопільщини — з Могильниці Теребовлянського району. Закінчив районне культосвітнє училище і в 1957 році за розподілом прибув до Старої Красношори. Працював тут учителем та директором школи. Потім люди довірили головувати. Вірять йому й дотепер, бо залишається добрим порадником, принциповим керівником.

Сергій СУЛИМА.
Чернівецька область.

Понадпланове вугілля на-гора

Шахтарі Луганщини готуються зустріти своє професійне свято високими показниками в праці. З початку року вони видобули майже 16 мільйонів тонн вугілля. З перевиконанням завдання сьогодні працюють державні підприємства «Краснодонвугілля», «Ровенькиантрацит» і «Свердлованрацит». Загалом додатково до місячного плану серпня на-гора видано 57,5 тисячі тонн.

Алла АНТИПОВА.
Луганська область.

Операція «Мак»

Сіяти мак — справа невигідна й небезпечна. Або наркомани зріжуть зелені головки, або працівники міліції винищать посіви. Знають про це тернопільські селяни, але сіють... І не лише задля того, щоб узимку їсти пиріжки з маком. Багато хто промишляє продажем макової соломки. Це добре відомо наркоманам Донеччини, Дніпропетровщини, яких часто затримують на тернопільському вокзалі з небезпечним вантажем. Зрештою, місцевих наркоманів також вистачає.

До середини вересня в області триватиме операція «Мак». Вона проходить у два етапи. На першому працівники обласного відділу боротьби з незаконним обігом наркотиків роз'яснюють законодавство: для посіву маку потрібно мати відповідну ліцензію. На другому етапі незаконні посіви знищуються. Не проходить дня, щоб обійшлося без цього. Скажімо, на одній з присадибних ділянок села Старий Кокорів Кременецького району знешкоджено п'ять тисяч рослин. Шастають по городах і наркомани, оскільки саме тепер мак дозріває.

Марта ЛІТИНСЬКА.
Тернопільська область.

Жива вода

У Криму понад сто джерел унікальних лікувальних вод, які за мінералізацією, насиченістю газом і вмістом мікроелементів не поступаються кращим кавказьким, і ще до революції отримували золоті медалі на найпрестижніших міжнародних виставках Європи. Багато шанувальників у відомих рівно сто років мінеральної «Феодосійська», столової «Айвазовська» і цілющих вод з підвищеним вмістом іонів срібла і бактерицидним ефектом Алуштинської харчосмакової фабрики: «Алуштинська» — з джерела Хачі гори Чатир-Даг і «Монастирська» — з гірського джерела «Савлух-Су» (у перекладі з татарської «Здорова вода»).

Виходить ця жива вода на поверхню з глибин кримських гір. А саме з каплиці прадавнього монастиря святих Косьми і Даміана. Їх вислали в гори Тавріки ще в III столітті нашої ери під час жорстоких гонінь на молоду християнську віру. Поселилися монахи біля джерела, водою якого невдовзі зцілилися від недуг і якою почали лікувати місцевих жителів. Слава про Косьму і Даміана та освячену ними воду вийшла далеко за межі Таврики.

А в наступні віки, керуючись заповітам святителів, монахи монастиря, що тут виник, і в наші дні дарують людям віру, здоров`я і довголіття. В кінці минулого століття науковці довели незвичну оздоровлювальну силу святої води і відродили до життя славне джерело. Вода «Савлух-Су» знову служить людям. Бювет води джерела «Савлух-Су» відкрили і в сусідньому санаторії «Скеля».

Кожен ковток її цілющий, твердять фахівці, вона позбавляє від багатьох хвороб, продовжує молодість і життя. За висновком лабораторії підземних мінеральних і лікувальних вод Інституту геології НАНУ, води, як у джерелі «Савлух-Су», такі рідкісні, що навіть не занесені до класифікації мінеральних вод.

Потужну силу в широкому бальнеологічному спектрі надають їй іони срібла в бальнеологічно активній концентрації. Хоч як дивно, але й після багатомісячного зберігання в закритому вигляді ця вода не лише не втрачає своєї активності, за деякими показниками її лікувальні властивості навіть поліпшуються. Учені нині вивчають цей феномен рідкісної води, яку на Водохреще саме звідси беруть церкви для православних усього півострова.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести зміни до Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 24, ст. 183; 2001 р., № 4, ст. 12), виклавши його в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Цей Закон визначає правові основи розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних і спрямований на захист інтересів суб'єктів авторського права і суміжних прав та захист прав споживачів.

Стаття 1. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають у процесі розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Стаття 2. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

аудіовізуальний твір — твір, що фіксується на певному матеріальному носії (кіноплівці, магнітній плівці чи магнітному диску, диску для лазерних систем зчитування тощо) у вигляді серії послідовних кадрів (зображень) чи аналогових або дискретних сигналів, які відображають (закодовують) рухомі зображення (як із звуковим супроводом, так і без нього), і сприйняття якого є можливим виключно за допомогою того чи іншого виду екрана (кіноекрана, телевізійного екрана тощо), на якому рухомі зображення візуально відображаються за допомогою певних технічних засобів. Видами аудіовізуального твору є кінофільми, телефільми, відеофільми, діафільми, слайдофільми тощо, які можуть бути ігровими, анімаційними (мультиплікаційними), неігровими чи іншими;

база даних (компіляція даних) — сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації в довільній формі, у тому числі електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;

відеограма — відеозапис на відповідному матеріальному носії (магнітній стрічці, магнітному диску, диску для лазерних систем зчитування тощо) виконання або будь-яких рухомих зображень (із звуковим супроводом чи без нього), крім зображень у формі запису, що є складовою частиною аудіовізуального твору. Відеограма є вихідним матеріалом для виготовлення її копій;

відтворення примірників — виготовлення одного або більше примірників аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних у будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати машина;

відтворювач — юридична чи фізична особа, яка замовила відтворення або самостійно здійснила таке відтворення на обладнанні, що є її власністю або перебуває в її володінні чи користуванні;

вініловий диск — диск, який виробляється з синтетичних матеріалів і на поверхні якого по спіралі розташовані канавки (доріжки) із записом звуку;

імпортер примірників — український суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснив купівлю (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) в іноземного суб'єкта підприємницької діяльності примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних із ввезенням або без ввезення їх на митну територію України;

експортер примірників — український суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснив продаж (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) іноземному суб'єкту підприємницької діяльності примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних із вивезенням або без вивезення їх з митної території України;

комп'ютерна програма — набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах);

контрольна марка — спеціальний знак, що засвідчує дотримання авторських і (або) суміжних прав і надає право на розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних. Контрольна марка є самоклеїмним знаком одноразового використання, зовнішній бік якого має спеціальний голографічний захист;

маркування контрольними марками — позначення шляхом наклеювання контрольних марок на упаковку примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних;

примірник аудіовізуального твору, комп'ютерної програми, бази даних — копія аудіовізуального твору, комп'ютерної програми або бази даних на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано із цього аудіовізуального твору, комп'ютерної програми або бази даних і містить усі зафіксовані в аудіовізуальному творі, комп'ютерній програмі або базі даних рухомі зображення чи їх частину (як із звуковим супроводом, так і без нього);

примірник фонограми — копія фонограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано з цієї фонограми і містить усі зафіксовані на ній звуки чи їх частину;

примірник відеограми — копія відеограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано з цієї відеограми і містить усі зафіксовані на ній рухомі зображення чи їх частину (як із звуковим супроводом, так і без нього);

розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних — введення в обіг примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних шляхом їх продажу чи іншої передачі права власності;

суб'єкт майнових авторських і (або) суміжних прав — фізична або юридична особа, якій на законних підставах належать майнові авторські і (або) суміжні права на аудіовізуальні твори, фонограми, відеограми, комп'ютерні програми, бази даних;

Установа — центральний орган виконавчої влади у сфері інтелектуальної власності;

фонограма — звукозапис на відповідному носії (магнітній стрічці чи магнітному диску, грамофонній платівці, диску для лазерних систем зчитування тощо) виконання або будь-яких звуків, крім звуків у формі запису, що є складовою частиною аудіовізуального твору. Фонограма є вихідним матеріалом для виготовлення її примірників (копій).

Стаття 3. Умови розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Розповсюдження на території України примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та баз даних, а також їх прокат дозволяються лише за умови їх маркування контрольними марками.

Стаття 4. Право на одержання контрольних марок

1. Право на одержання контрольних марок мають імпортери, експортери та відтворювачі примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

2. Контрольні марки видаються Установою. Будь-яка посередницька діяльність щодо одержання та розповсюдження контрольних марок забороняється.

Стаття 5. Порядок одержання контрольних марок

1. Для одержання контрольних марок особи, зазначені в частині першій статті 4 цього Закону (далі — заявники), подають до Установи:

а) заяву встановленого зразка;

б) копію статуту, установчого договору (у випадках, передбачених законодавством) — для юридичних осіб;

в) копію свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;

г) копію довідки про включення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (для юридичних осіб) або про присвоєння ідентифікаційного коду (для фізичних осіб);

ґ) перелік найменувань примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних встановленого зразка із зазначенням творів, зафіксованих на цих примірниках (мовою, що використовується для оригіналу відповідного примірника);

д) копію державного посвідчення на право розповсюдження та демонстрування аудіовізуальних творів — фільмів;

е) копію договору про передачу (відчуження) майнових прав авторів і (або) суб'єктів суміжних прав або договори про передачу прав на використання аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних шляхом їх відтворення та розповсюдження примірників, починаючи з договору, за яким майнові права авторів і (або) суб'єктів суміжних прав або права на використання передаються на територію України, або починаючи з договору, за яким майнові права авторів і (або) суб'єктів суміжних прав або права на використання передаються від первинних суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав (у разі виникнення цих прав на території України). Заявник подає копії зазначених договорів, а також оригінал договору, за яким безпосередньо заявникові передаються майнові права авторів і (або) суб'єктів суміжних прав або права на використання аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних. До договорів, складених іноземною мовою, додаються їх переклади українською мовою, посвідчені в установленому порядку;

є) копію ліцензії на здійснення господарської діяльності з впровадження голографічних захисних елементів.

2. Заява та копії документів, зазначені в частині першій цієї статті, посвідчуються: від юридичних осіб — підписом посадової особи заявника, який скріплюється печаткою, від фізичних осіб — особистим підписом заявника.

3. Оригінал договору, зазначений в пункті «е» частини першої цієї статті, повертається заявнику разом з письмовим рішенням про видачу або відмову у видачі контрольних марок.

Забороняється вимагати від заявника документи та відомості, не передбачені частиною першою цієї статті.

4. Відповідальність за достовірність документів, поданих для одержання контрольних марок, несе заявник.

5. У заяві на одержання контрольних марок обов'язково зазначаються: дата звернення, кількість примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, право на відтворення та розповсюдження яких передано за договорами, кількість контрольних марок, необхідних заявнику для маркування примірників.

6. Установа протягом трьох робочих днів з дня прийняття заяви зобов'язана видати заявнику письмове рішення про видачу контрольних марок або відмову в їх видачі.

У разі виникнення необхідності у перевірці інформації, зазначеної в документах на одержання контрольних марок, строк розгляду заяви може бути продовжений, але не більше ніж на 10 робочих днів, про що заявник повідомляється в письмовій формі.

7. Підставами для прийняття рішення про відмову у видачі контрольних марок є:

подання заявником неповного переліку документів, зазначених у частині першій цієї статті;

подання заявником документів для одержання контрольних марок, оформлення яких не відповідає вимогам цього Закону;

подання заявником документів для одержання контрольних марок, що містять недостовірні відомості;

недодержання заявником прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

Рішення про відмову у видачі контрольних марок може бути оскаржено до суду в порядку, встановленому законом.

8. На підставі рішення про видачу контрольних марок та за умови подання заявником копії платіжного документа з відміткою банківської установи про перерахування вартості контрольних марок до Державного бюджету України Установа протягом двох робочих днів забезпечує п виготовлення та видачу контрольних марок заявникові.

У разі неподання заявником копії платіжного документа з відміткою банківської установи про перерахування вартості контрольних марок до Державного бюджету України протягом одного календарного місяця з дня подання заяви Установа анулює рішення про видачу контрольних марок, про що письмово повідомляє заявника.

9. Дані про заявника, який вперше звернувся за одержанням контрольних марок і стосовно якого прийнято рішення про видачу контрольних марок, вносяться Установою до Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок (далі — Реєстр) із зазначенням: номера заяви на одержання контрольних марок, кількості виданих марок, їх серій, номерів і дати одержання, а також для юридичної особи — повної назви, юридичної та поштової адреси, номера і дати видачі свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності — юридичної особи, коду Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України; для фізичної особи —прізвища, імені та по батькові, домашньої адреси, номера і дати видачі свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності —фізичної особи, ідентифікаційного номера. У рішенні про видачу контрольних марок зазначаються дата внесення до Реєстру даних про заявника та його реєстраційний номер.

У разі звернення у подальшому заявника до Установи з питань одержання контрольних марок документи, передбачені в пунктах «б», «в», «г», «є» частини першої цієї статті, не вимагаються.

У разі внесення змін до зазначених документів заявник зобов'язаний подати ці документи до Установи.

Порядок ведення Реєстру та надання інформації про видачу контрольних марок визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 6. Серії контрольних марок та порядок їх виготовлення

Кожна контрольна марка має власні серію і номер.

Встановлюються такі серії контрольних марок:

А — для примірників фонограм у формі магнітних носіїв та вінілових дисків;

В — для примірників аудіовізуальних творів та відеограм у формі магнітних носіїв та кіноплівки;

К — для примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних у формі оптичних носіїв.

Контрольні марки виготовляються на замовлення Установи в порядку, встановленому законодавством.

На кожну контрольну марку наноситься інформація, яка ідентифікує її з відповідним примірником аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) такі зміни:

1) доповнити статтею 188^{19} такого змісту:

«Стаття 188^{19}. Невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Рахункової палати, народного депутата України

Невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини чи Рахункової палати або створення перешкод у їх роботі, або надання їм завідомо неправдивої інформації, а так само недодержання встановлених законодавством строків надання інформації народному депутату України, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини чи Рахунковій палаті — тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від десяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

2) статтю 221 після цифр «188^{17}»доповнити цифрами «188^{19}»;

3) у пункті 1 частини першої статті 255:

в абзаці «Рахункової палати (стаття 164^{12})» слово і цифри «стаття 164^{12}» замінити словом і цифрами «статті 164^{12}, 188^{19}»;

доповнити пункт двома абзацами такого змісту:

«секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (стаття 188^{19});

відділу контролю Апарату Верховної Ради України (стаття 188^{19})»;

4) частину першу статті 294 після цифр «188^{17}» доповнити цифрами «188^{19}».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 липня 2003 року.
№ 1128-IV.

Стаття 7. Плата за одержання контрольних марок

За кожну контрольну марку заявник сплачує суму в розмірі одного відсотка неоподатковуваного мінімуму доходів громадян.

Забороняється встановлення та справляння із заявників будь-яких інших платежів за одержання та використання контрольних марок.

Кошти, одержані від продажу контрольних марок, зараховуються до спеціального фонду Державного бюджету України і використовуються за цільовим призначенням для виготовлення контрольних марок та здійснення заходів щодо забезпечення їх видачі.

Стаття 8. Маркування контрольними марками

1. Маркування примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних контрольними марками здійснюють імпортери, експортери та відтворювачі цих примірників перед їх розповсюдженням.

2. Імпортовані примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних маркуються після митного оформлення на території України.

Примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, що експортуються, маркуються перед їх митним оформленням для перевезення через митний кордон України чи передачі іноземному контрагенту на митній території України.

3. Кожна упаковка примірника аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних маркується однією контрольною маркою.

Упаковка, яка є невід'ємною частиною декількох різних за змістом примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних або розміщених на декількох носіях частин одного аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних, маркується однією контрольною маркою.

4. Придбання примірника аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних, маркованого контрольною маркою, не є набуттям прав на публічне виконання, публічний показ, публічну демонстрацію, публічне сповіщення, майновий найм, побутовий чи комерційний прокат записаного на цьому примірнику аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних.

5. Маркуванню контрольними марками не підлягають:

1) примірники, на яких здійснено запис уривків аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, демонстраційні версії комп'ютерних програм та баз даних або уривків кількох аудіовізуальних творів, фонограм та відеограм, якщо такий запис зроблено з метою реклами цих аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та баз даних, які розповсюджуються на безоплатній основі;

2) твори із звуко- або відеозаписом подій, що мають особистий характер (сімейних свят тощо), якщо таке відтворення здійснено з метою їх розповсюдження серед учасників цих подій;

3) примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, що перевозяться транзитом через митну територію України;

4) примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, якщо їх виготовлено на замовлення юридичної чи фізичної особи (далі — замовник) суб'єктом підприємницької діяльності, який самостійно здійснює процес відтворення на обладнанні, що є його власністю або перебуває в його володінні чи користуванні (далі —виробник), і передача виготовлених виробником цих примірників замовнику відбувається лише з додержанням таких умов:

замовлення виконується на підставі договору підряду з первинних матеріалів, їх компонентів або сировини, що належать замовнику або повністю оплачені замовником;

матриці та інші первинні матеріали, у тому числі ті, що передаються електронним способом, які використовуються для виготовлення примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, є власністю замовника незалежно від того, передано такі матриці або інші первинні матеріали замовником чи виготовлено виробником у межах замовлення;

виготовлені на замовлення примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних передаються виробником замовнику в повному обсязі і не використовуються виробником для продажу як продукція його власного виробництва;

майнові права суб'єктів авторського права та суміжних прав на аудіовізуальні твори, фонограми, відеограми, комп'ютерні програми, бази даних належать замовнику і не переходять до виробника;

право власності на примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та баз даних належить замовнику, який несе відповідальність за дотримання авторського права і суміжних прав на зазначені об'єкти права власності;

виготовлені на замовлення примірники аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних за наявності законних підстав (зовнішньоекономічних договорів, контрактів тощо) вивозяться за межі митної території України і без їх розповсюдження в Україні;

вивезення з митної території України примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, виготовлених згідно з договором підряду, здійснюється безпосередньо виробником без передачі прав володіння, користування цими примірниками третім особам (крім тимчасової передачі таких прав транспортно-експедиторським організаціям для перевезення);

5) примірники комп'ютерних програм та баз даних, що є невід'ємною частиною періодичних друкованих видань, які містять в собі демонстраційні версії цих програм та баз даних, за умови обов'язкового посилання на право власника;

6) примірники комп'ютерних програм та баз даних, що є невід'ємною частиною обладнання, яке виготовлене або ввозиться на митну територію України.

Стаття 9. Зберігання та перевезення території України не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Зберігання не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних здійснюється виключно відтворювачами або імпортерами цих примірників.

Перевезення територією України не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних дозволяється лише у разі, якщо такі примірники доставляються для зберігання у складських приміщеннях, що належать особам, зазначеним у частині першій статті 4 цього Закону, а також якщо такі примірники не підлягають маркуванню відповідно до частини п'ятої статті 8 цього Закону.

Перевезення територією України не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних з іншою метою забороняється.

Стаття 10. Роздрібна торгівля примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Роздрібна торгівля примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних здійснюється тільки в місцях спеціалізованої роздрібної торгівлі. Вимоги до місць спеціалізованої роздрібної торгівлі примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних та правила такої торгівлі встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Роздрібна торгівля примірниками аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, не маркованих контрольною маркою, забороняється.

Стаття 11. Відповідальність за порушення цього Закону

Особи, винні у незаконному виготовленні, підробці, використанні або збуті незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених контрольних марок для маркування примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, притягаються до адміністративної та кримінальної відповідальності відповідно до закону.

Особи, винні у незаконному розповсюдженні примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, притягаються до цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності відповідно до закону.

Стаття 12. Контроль за виконанням цього Закону

Установа здійснює контроль за виконанням цього Закону шляхом проведення планових і позапланових перевірок державними інспекторами з питань інтелектуальної власності осіб, що здійснюють розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних. Контроль здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

У разі виявлення розповсюдження не маркованих контрольними марками примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних або маркованих контрольними марками, що мають серію і (або) номер, які не відповідають даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок, або на них нанесено інформацію, яка не відповідає назві відповідного примірника, державні інспектори з питань інтелектуальної власності вилучають такі примірники.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, а зміни, внесені згідно з цим Законом до Кодексу України про адміністративні правопорушення та до Кримінального кодексу України, — після закінчення терміну в 90 днів з дня набрання чинності цим Законом.

2. Імпорт, експорт, оптова та роздрібна торгівля примірниками комп'ютерних програм, баз даних протягом 180 днів з дня набрання чинності цим Законом можуть здійснюватися без отримання контрольної марки встановленого зразка.

З дати закінчення терміну у 180 днів з дня набрання чинності цим Законом імпорт, експорт, оптова та роздрібна торгівля примірниками комп'ютерних програм, баз даних здійснюються виключно за умови їх маркування контрольними марками.

Контрольні марки, видані до набрання чинності цим Законом, є дійсними.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

привести у відповідність із цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) статтю 164^{9} Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) викласти в такій редакції:

«Стаття 164^{9}. Незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних

Розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, упаковки яких не марковані контрольними марками або марковані контрольними марками, що мають серію чи містять інформацію, які не відповідають носію цього примірника, або номер, який не відповідає даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок,

— тягне за собою накладення штрафу від десяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією цих примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних.

Та сама дія, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті,

— тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією цих примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних»;

2) частину третю статті 264 Кодексу України про адміністративні правопорушення після слів «природоохоронними органами» доповнити словами «державними інспекторами з питань інтелектуальної власності»;

3) статтю 216 Кримінального кодексу України викласти в такій редакції:

«Стаття 216. Незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених марок акцизного збору чи контрольних марок

1. Незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених марок акцизного збору або контрольних марок для маркування упаковок примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних чи голографічних захисних елементів

— караються штрафом від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до чотирьох років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб,

— караються штрафом від трьохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією товарів, промаркованих підробленими марками чи голографічними захисними елементами».

**Президент України
Л. КУЧМА.**

м. Київ,
10 липня 2003 року.
№ 1098-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 34-35, ст.187) Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Абзац другий пункту 21 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Кримінального кодексу України викласти в такій редакції:

«Ухвалу (постанову) суду з цих питань може бути оскаржено засудженим чи його захисником або внесено на неї відповідне подання прокурора в порядку, передбаченому Кримінально-процесуальним кодексом України».

2. Статтю 36 Закону України «Про прокуратуру» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 53, ст. 793) доповнити частиною третьою такого змісту:

«Під час судового розгляду до закінчення судового слідства прокурор вправі змінити пред'явлене особі обвинувачення».

3. У пункті 7 частини першої статті 8, частинах п'ятій та чотирнадцятій статті 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 22, ст. 303; 2000 р., № 10, ст. 79; 2001 р., № 14, ст. 72) слова «тяжкого злочину» в усіх відмінках замінити словами «тяжкого або особливо тяжкого злочину» у відповідному відмінку.

4. У Законі України «Про адвокатуру» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 9, ст. 62):

1) абзац шостий статті 6 доповнити словами «опитувати громадян»;

2) частину другу статті 7 викласти в такій редакції:

«Адвокат не має права прийняти доручення про подання юридичної допомоги у випадках, коли він у даній справі подає або раніше подавав юридичну допомогу особам, інтереси яких суперечать інтересам особи, що звернулася з проханням про ведення справи, або брав участь як слідчий, особа, що провадила дізнання, прокурор, суддя, секретар судового засідання, експерт, спеціаліст, представник потерпілого, цивільний позивач, цивільний відповідач, свідок, перекладач, понятий, у випадках, коли він є родичем особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора, будь-кого із складу суду, потерпілого, цивільного позивача, а також в інших випадках, передбачених статтею 61 Кримінально-процесуального кодексу України».

5. У статті 20 Закону України «Про попереднє ув'язнення» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 35, ст. 360; 2003 р., № 15, ст. 109):

1) абзац четвертий частини першої викласти в такій редакції:

«закінчення передбаченого законом строку тримання під вартою як запобіжного заходу, якщо цей строк не продовжено в установленому законом порядку. Начальник установи попереднього ув'язнення зобов'язаний негайно звільнити з-під варти обвинуваченого, щодо якого постанова судді про продовження строку тримання під вартою на день закінчення строку тримання під вартою, передбаченого статтею 156 Кримінально-процесуального кодексу України, не надійшла. При цьому він надсилає повідомлення особі чи органу, у провадженні яких перебуває справа, та відповідному прокурору, який здійснює нагляд за розслідуванням»;

2) частину другу викласти в такій редакції:

«Звільнення осіб з-під варти у разі скасування або зміни цього запобіжного заходу провадить начальник установи попереднього ув'язнення на підставі постанови судді, вироку чи ухвали суду»;

3) частину третю виключити.

6. У Законі України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 1, ст. 1):

1) у назві та тексті слова «попереднього слідства» замінити словами «досудового слідства»;

2) у статті 12:

у частині першій слова «в касаційному порядку або в порядку нагляду» замінити словами «в апеляційному або касаційному порядку»;

у частині другій слово «касаційному» замінити словом «апеляційному».

7. У Законі України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 10, ст. 62):

1) у частині шостій статті 17 слова «касаційну скаргу чи внесено касаційне подання прокурора в загальному порядку» замінити словами «апеляцію до апеляційного суду»;

2) у статті 19:

у частині другій слово «адвоката» замінити словом «захисника»;

у частині третій слова «касаційну скаргу чи внесено касаційне подання прокурором в загальному порядку» замінити словами «апеляцію до апеляційного суду».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

**Президент України
Л. КУЧМА.**

м. Київ, 11 липня 2003 року.
№ 1130-IV.

Умирає мова — умирає нація

Ми звертаємося до освітян, що завжди були з народом, жили його турботами, були його просвітителем, порадником і проповідником прогресивних ідей. Після Лютневої демократичної революції 1917 року патріотично налаштована інтелігенція, відчувши «дух» демократичної свободи, почала активну діяльність з відродження, передусім, української мови як основного носія національної приналежності.

Це був початок дерусифікації, інтелектуального формування нації, відродження національної патріотичної свідомості й громадських демократичних позицій.

Уперше за трьохсотрічну історію України в 20-х роках минулого століття було створено досить сприятливі демократичні умови для відродження українства у всіх сферах життя.

Спільними силами «Товариства шкільної освіти», скажімо, письменництва, демократичного православного духовенства було засновано «Видавництво української школи», яке в 1917—1918 роках видало 154 назви книжок українською мовою загальним накладом 3 мільйони 800 тисяч примірників.

А потім влада пішла в наступ.

Наприкінці 20-х років було сфабриковано першу гучну політичну справу проти еліти української інтелігенції, відкритий суд над якою відбувся у 1930 році. Під цю гучну справу, крім засуджених у залі суду, були репресовані тисячі і тисячі представників інтелігенції.

Щоб остаточно зламати патріотичний дух народу, самобутність якого несе в собі українське селянство, у 1932—1933 рр. був організований голодомор, котрий забрав мільйони жертв.

Тоталітарний режим створив російськомовне середовище, і у 80-х роках у містах України, крім західних областей, російська мова повністю витиснула українську. У Дніпропетровську, Донецьку, Луганську, Вінниці, Чернігові, Одесі, Миколаєві, Херсоні не було жодної української школи.

На превеликий жаль, на 12-му році незалежності для значної частини інтелігенції рідна мова не стала інструментом мислення і спілкування. Навіть учителі українських шкіл на уроках спілкуються з учнями рідною мовою, а в учительській — переважно російською.

І чому ми такі безпринципні? Чому забули своє національне коріння?

«Безмовний народ — це раби народу мовного», — писав Іван Огієнко.

«Умирає мова — умирає нація», — казав Костянтин Ушинський.

Українська інтелігенція сьогодні — це радянська інтелігенція із спотвореними духовними цінностями, в чому і вбачаємо її трагедію. Але ми не звинувачуємо її в цьому, а закликаємо збагнути свій трагізм і трагізм багатостраждального народу. Ми благаємо: будьте гідними послідовниками інтелігенції 20-х років, будьте самі в перших рядах проповідників українства і розбудови вільної незалежної держави.

Ми закликаємо учительство нашої держави допомогти батькам зрозуміти, що рідна мова має генну основу. Якщо діти пізнають світ і здобувають знання через рідну мову, то вони розвиваються розумово значно швидше. Тому в сім'ях, школах повинна звучати генна мова.

У процесі розбудови держави важливу роль відіграє освітянська інтелігенція, яка має збагнути, і ми впевнені, що збагне-таки, значущість своєї просвітницької місії. І ця інтелігенція увійде в історію України як подвижник, як герой XXI століття нової вільної незалежної держави.

За дорученням ветеранів освіти — Демид ЦИБЕНКО.

Наші випускники не їдуть за тридев'ять земель...

СВІТЛИМ РЯДКОМ

З досьє «Голосу України»

Микола ЗАЖИРКО, директор Черкаського кооперативного економіко-правового коледжу. Заслужений працівник освіти України, почесний професор, член-кореспондент Міжнародної кадрової академії, голова ради ректорів і директорів вищих навчальних закладів Укоопспілки. У житті послуговується правилом: «Якщо можеш зробити добро, зроби!»

Фото автора.

— Миколо Петровичу, коледж, який ви очолюєте, — один з найстаріших кооперативних навчальних закладів в Україні. За більш як 80-річну свою історію з його стін вийшло майже 30 тисяч фахівців.

— Ми пишаємося своїми випускниками. І тими першими, хто на початку минулого століття з рахівницею і олівцем у руках організовував споживчу кооперацію, і нинішнім, комп'ютеризованим, поколінням. До речі, цікава деталь. Наш технікум, заснований в Умані, закінчив у двадцятих роках майбутній видатний поет, класик української літератури, академік Микола Бажан. Напевно, ще ним започатковані тут лірико-поетичні, пісенні традиції. Вони допомагають виховувати не лише економічно грамотних кооператорів, а й культурних людей.

— Ваш коледж визнано одним з кращих у системі навчальних закладів Укоопспілки.

— У нас чудовий колектив. Чимало обдарованих викладачів — наші випускники. Усе, що є передового, нового в освіті, навчальному процесі, ми прагнемо запровадити в себе.

— Миколо Петровичу, коледж став базою Полтавського університету споживчої кооперації і не менш престижної МАУП. У вас відкрито представництво Міжнародної кадрової академії. А чи не час коледжу самому скласти іспит на третій-четвертий освітній рівень акредитації?

— Ми про це не лише мріємо, а й активно наближаємо той час, коли Черкаський кооперативний увіллється в сім'ю вищих навчальних закладів країни. У цьому нас активно підтримують голова правління Укоопспілки Станіслав Бабенко і керівник облспоживспілки Віктор Боїн. Досвід роботи нашого коледжу Укоопспілка рекомендувала для застосування в інших кооперативних навчальних закладах України. Щоб викладати на рівні інституту, ми створили відповідну сучасну матеріально-технічну базу. Щоб відпрацювати спеціальність «правознавство» на рівні бакалаврату, наприклад, відкрили навчальний зал судових засідань.

Ми підтримуємо прагнення переважної частини юнаків і дівчат не лише здобути освіту, а й стати розвиненими, духовно багатими людьми. У коледжі багато років працює народний ансамбль театралізованої пісні «Березіль». Створив його заслужений діяч мистецтв України, колишній художній керівник уславленого Черкаського заслуженого народного хору Олександр Стадник. Побував ансамбль на багатьох мистецьких фестивалях, зокрема й за кордоном, де мав великий успіх.

— Не випадково зустрічати хлібом-сіллю високих гостей Черкащини запрошують дівчат лише з вашого коледжу. Зокрема, і з «Березілі»...

— Бо наші дівчата вміють не лише гарно усміхатися, а й слово до ладу сказати і заспівати. Добре володіють англійською мовою. Не боюся повторитися: ми горді за багатьох своїх випускників. Їм не потрібно їхати за тридев'ять земель, щоб знайти роботу. На керівних посадах лише у структурі Черкаської облспоживспілки, котра є однією з кращих в Україні, працюють понад 250 колишніх вихованців коледжу. Багато випускників стали визнаними організаторами приватних підприємств торгівлі та громадського харчування.

— Успіхів вам у подальшій роботі!

Лідія ТИТАРЕНКО.

На знімку: Микола Зажирко бесідує з випускницями.

І в Низах має бути школа!

ПРОШУ СЛОВА

Спасибі за публікацію «Давайте знімемо «рожеві окуляри», що ми найосвіченіша нація».

Сам Бог її послав у скрутний для нашої школи час, бо надав сили і сміливості звернутися до вас. Викладене у моєму листі — це думка більшості селян.

Низи — мікрорайон Комсомольська. У селі є школа, якій 90 років. Нині стоїть питання про її закриття. Ініціатори — міський голова Попов та начальник міськвно Шашина — наводять такі аргументи: школа малокомплектна і її утримувати надто дорого; приміщення аварійні, а грошей на ремонт немає; низька якість викладання і бракує дітей для набору в перший клас.

На перший погляд, аргументи серйозні. Але це тільки на перший.

Починаючи з 90-х років у Комсомольську почали закривати дитячі садки. На сьогодні їх залишилося менше половини. Тепер взялися за школи. Чия «розумна» голова додумалася економити на дітях? Адже що посіємо, те й пожнемо...

Сьогодні дуже часто чуємо: «Немає коштів». А може, є, та не для всіх? У міському відділі освіти Комсомольська, вважаю, їх можуть знайти компетентні перевіряючі... За останні 12 років у школі с. Низи не було жодного пристойного ремонту за рахунок бюджету. Все робилося на ентузіазмі педагогічного колективу і батьків. Цікаво було б знати, скільки виділялося коштів на ремонт за цей період і кожного року окремо.

Кампанія із закриття школи триває не один рік. Улітку 2002 року на зустрічі з батьками міський голова пообіцяв, що заклад існуватиме гарантовано три роки. Але про підготовку установи до навчального року ніхто не дбав. Їдальню представили як аварійну, ремонт не зробили, діти не харчувалися. Систему водопостачання і опалення «відремонтували» так, що новорічні свята проходили при температурі —2 С.

Але школа вижила. А майже через рік після обіцянок влада знову заговорила про закриття закладу. Громада з обуренням і осудом сказала: «Ні!»

Діти не повинні мерзнути взимку на зупинках і рейсовим автобусом їздити в школи Комсомольська за шість кілометрів.

Сесія міської ради свого часу вирішила: школі бути! Але знову саботаж. Не зроблено абсолютно нічого з підготовки закладу до нового навчального року. Місцеві чиновники намагаються її додушити тихцем?

1 вересня 2003 року колектив Низянської школи відзначатиме (якщо будуть і колектив, і школа) її 90-річчя. Здавалося б, це має стати знаковою подією в місті, адже діти першопрохідників, які в 60-ті роки на кучугурах дніпровських берегів зводили місто, починали вчитися саме тут.

30 років у приміщенні школи міститься бібліотека (тепер це філіал міської), яка обслуговує три мікрорайони. Не з міста, а з Низів ідуть до людей книги, газети, журнали. Закриється школа — не буде і бібліотеки.

60 років учні школи доглядають братську могилу, що знаходиться через дорогу. Саме школа, як могла, завжди прикрашала могилу деревами, кущами, квітами, збирала матеріали і оформила Книгу Вічної слави.

Якщо школи не буде, на який смітник все це викинуть? Хто і з якими очима повертатиме безцінні архівні матеріали рідним?

Схоже, не до душі місцевим начальникам наша школа, що живе святими традиціями: учителі не беруть хабарів, безплатно додатково допомагають відстаючим, турбуються про благополуччя кожної дитини, підтримують знедолених.

Якщо міський учитель вимагає принести на екзамен по 20 гривень «на водічку і бутербродіки учителям» (а в класі 30 осіб), замовляє шоколадку за кращу оцінку чи золоту річ на подарунок до свята (про це "Голос України" писав), то він не виховує, а розбещує...

У сільській школі такого немає. Навіщо ж рубати коріння?

Раїса АЛЕКСЄЄНКО, вчителька з 40-річним стажем.

ВІД ВЕДУЧОГО

Коли матеріал було підготовлено до друку, наш власний кореспондент в Полтавській області Григорій Гринь, розібравшись в ситуації, інформував редакцію:

— З управління освіти і науки облдержадміністрації мені повідомили, що Низянська школа належить до комунальної власності виконкому міста Комсомольська. Згідно із законом управління такими закладами освіти, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення — компетенція місцевих органів виконавчої влади.

Приміщення потребує капітального ремонту. Відсутні умови для організації гарячого харчування дітей. В аварійному стані перебувають шкільні майстерні. В лютому 2003 року міська санепідемстанція видала припис про закриття школи.

Головний спеціаліст міського відділу освіти Комсомольська Петро Хохуля у телефонній розмові повідомив, що 14 серпня ц. р. на сесії міськради вирішено закрити школу. У зв'язку з недостатнім фінансуванням, з метою раціонального використання бюджетних коштів, приведення навчальної мережі до оптимальної кількості.

Без коментарів. Запрошую читачів до обговорення болючої проблеми закриття шкіл.

Ведучий рубрики Іван ІЛЛЯШ. Тел. (044) 454-88-52

ФОТОФАКТ

Шкільний базар на Хрещатику.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Об'єднання хочуть усі православні

ДУХОВНІСТЬ

Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації», ухвалений 1991 року, на думку фахівців, є одним з найтолерантніших у світі. Він жодного разу не змінювався, як це робилося в багатьох країнах СНД. Однак і в нас визріли умови, щоб внести зміни до чинного закону. Такий законопроект уже розроблено, він перебуває на розгляді у комітетах Верховної Ради України.
З цього приводу наш кореспондент розмовляв з головою Державного комітету у справах релігій, доктором філософських наук професором ***Віктором БОНДАРЕНКОМ.***

— Вікторе Дмитровичу, чим зумовлена потреба у прийнятті нового закону?

— Наведу лише кілька прикладів, і все стане зрозуміло. Україна за кількістю релігійних організацій посідає одне з перших місць не лише в Європі, але й у світі. Нині їх чисельність становить понад 28 тисяч. Щороку реєструється до 1,5 тисячі нових організацій. Діють сотні закордонних місій, десятки братств, 340 монастирів (у 1913 році їх було 83).

Багатьох це тішить, а декого й тривожить, бо, мовляв, незабаром у нас через ліберальне законодавство релігійних організацій (навіть маловідомих у світі) та споруд, що їм належать, буде більше, ніж віруючих.

— Чим пояснити такий релігійний сплеск?

— Відповісти на це запитання непросто. Нинішня релігійна ситуація значною мірою відповідає потребам людини, яка прагне реалізувати свої духовні переконання. Свідченням того можуть бути цифри і факти. За роки незалежності у нас почала реально утверджуватися свобода совісті. А відтак релігійне середовище стало жити за власними законами. Погляньмо лишень на духовну освіту. Якщо за радянських часів в Україні була лише православна Одеська духовна семінарія, то нині маємо 156 духовних навчальних закладів, в яких навчається майже 18 тисяч слухачів. А ще маємо близько 10 тисяч недільних релігійних шкіл, про які в часи СРСР можна було лише мріяти.

Цьому, звичайно, сприяв наш демократичний закон про релігію. Нагадаю, що за сприяння держави збудовано 3,5 тисячі культових споруд і майже 2 тисячі зводиться.

— В окремих засобах масової інформації стверджується, що виникненню багатьох релігійних конфесій, течій і відгалужень сприяють іноземний капітал, місіонерство та наше законодавство. Чи так це?

— В Україні діють релігійні організації 54 конфесій. І ми тут не виділяємося з-поміж інших країн, бо людині притаманно шукати свій власний шлях до Бога. Радянський період, здається, усіх переконав у тому, що релігія незборима. Ні політика «державного атеїзму», ні найжорстокіші репресії, ні планомірне звуження поля діяльності релігійних організацій не дали очікуваного ефекту. Релігія відродила свою діяльність за найпершої можливості.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Свято Маковея в Києві.

— Чи всі конфесії дотримуються нашого законодавства?

— Релігійне середовище надзвичайно законослухняне. Однак усім нам треба прагнути до того, щоб правопорушень не було зовсім. Насамперед слід неухильно керуватися принципом відокремленості церкви від держави. Лише так зможемо будувати політику, щоб не втручатися туди, куди ніхто, крім віруючих, не може втрутися. По-друге, церква, як звичайний суб'єкт правовідносин, має чітко дотримуватися чинного законодавства та договірних засад у взаєминах з тими, з ким їй доводиться спілкуватися, особливо з питань власності.

— Як ви ставитеся до вивчення християнської етики у школах та основ богослов'я у вузах, про що нині не вщухає полеміка?

— Моє ставлення до цього винятково позитивне. Адже незаперечним є те, що наша суспільна мораль базується на християнських принципах і цінностях, а церква вчить лише добру. Крім того, добре знаємо про недосконалу систему виховання в сучасних загальноосвітніх навчальних закладах. Про те, що з предметів шкільного курсу вимито величезний пласт знань, пов'язаних із християнською традицією та культурою. Все це слід виправляти, зберігаючи світськість школи.

У деяких областях у школах уже введено курс «Основи християнської етики». Цей процес розвивається небезпроблемно. Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій спільно з Міністерством освіти і науки та нашим комітетом працюють над тим, щоб курс вивчали у школах. Але розв'язати це питання непросто. Основна проблема тут — у гарантіях збереження світського характеру школи. Це розуміють сьогодні і освітяни, і представники церков.

Щодо спеціальності «богослов'я» у вищих навчальних закладах, то світова практика переконує: базою має бути широкий спектр дисциплін соціогуманітарного блоку разом з фундаментальними богословськими дисциплінами на добротній мовній підготовці.

— У деяких військових частинах є вже капелани. Що можна сказати про таку службу?

— Можна констатувати одне: слова духовного пастиря у військових колективах чи в міліцейських формуваннях чекають не менше, ніж цивільні люди. Церква, зі свого боку, висловлює бажання та готовність іти до «людини з рушницею». Мабуть, з цих причин низка силових міністерств і відомств уклали спеціальні угоди про співпрацю з церквами, а останні у структурі своїх керівних органів створили відповідні підрозділи, які відповідають за взаємодію з армією, міліцією та іншими відомствами. І в цьому немає нічого незвичайного. Адже йдеться про задоволення релігійних потреб людей у специфічних умовах.

Найбільшими проблемами у такій співпраці є пошук форм присутності церкви у військових колективах. Я переконаний, що життя знайде такі легітимні форми роботи церкви в армії, які влаштують обидві сторони і суспільство загалом.

— Нині чимало культових споруд, як і земля, на якій їх збудовано, належать державі. Чи не варто все це передати релігійним конфесіям?

— Релігійним організаціям уже повернуто понад 3,5 тисячі колишніх культових споруд, які використовувалися не за призначенням, величезну кількість церковного начиння та інших цінностей, що свого часу насильницьким способом були вилучені в церкви. Цей процес буде доведено до логічного завершення, хоча й виникає чимало перепон.

Комітет вважає, що майно варто передавати церкві у власність, зберігаючи лише ту частину, яка становить визначну історичну чи культурну цінність. Саме ці положення і передбачено в проекті нової редакції закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», що готується до розгляду Верховною Радою України.

— Чи буде створена єдина Українська Помісна Православна Церква?

— Відсутність єдності православних в Україні — основна проблема духовно-релігійного життя нашого суспільства. Православні, як відомо, становлять більшу частину віруючих серед українців. На засадах православ'я сформовано ментальність українців. Їхнє історичне буття впродовж понад тисячу років нерозривно пов'язане з православ'ям. І от сьогодні ця грандіозна сила роз'єднана. Це трагедія нації.

У суспільства і в церкви є розуміння необхідності подолання суперечностей, які не існують, й утворення єдиної Православної Церкви в Україні. Про це постійно кажуть і державні, і церковні лідери країни. Твердять стомлені від нескінченного протистояння єпископи, священики і віруючі. Цього хоче весь народ. У Верховній Раді створено об'єднання народних депутатів України «За єдину Помісну Православну Церкву».

Вже тривалий час ведуться переговори між Вселенським та Московським патріархатами за участю української сторони. Є поступ до цієї мети. Її досягнення залежить від доброї волі тих, від кого залежить об'єднавчий процес, їхньої любові до України та її народу.

— Примирити конфесії комітет не може. А чи потрібен в Україні такий орган, часто ставлять запитання церковники?

— У переважній більшості країн схожі органи є, хоча там і немає таких гострих проблем у релігійному житті, як у нас. Це, м'яко кажучи, спекулятивні розмови, які пов'язані з намаганням домогтися безконтрольності над процесами в релігійному середовищі.

Дехто вважає, що чимало питань, які накопичилися у сфері релігійного життя, з часом якось розв'яжуться. Однак це утопія. Держава завжди повинна мати орган, який за своїми функціями постійно перебував би у робочих взаєминах з церквою, забезпечував її контактність із «світом».

— Дякую за розмову.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

СПАДЩИНА

Храм, до якого привела дорога

Нещодавно виповнилося 350 років Іллінській церкві. Її побудували у знаменитому селі Суботові, що неподалік від гетьманської столиці — Чигирина, за власним проектом і на власні кошти Богдана Хмельницького. Відомо, що тут, у храмі, 1657 року і поховали великого гетьмана.

Проте ні церкві, ні останкам її фундатора не судилося спокійно перепливати вічність. Після смерті Богдана Хмельницького настала велика Руїна, яку описують не лише дослідники української історії, а й Тарас Шевченко в полум'яних рядках «Кобзаря».

Співробітники історико-культурного заповідника «Чигирин» розповідають, що останки гетьмана спочивали в Іллінській церкві лише сім років, а потім безслідно зникли. Залишилися лише туманні, суперечливі легенди. Якщо вірити одним, то козаки, щоб не допустити святотатства над тлінними рештками свого полководця, перепоховали однієї ночі домовину в іншому місці. Найвірогідніше, стверджують історики, десь у підземних ходах Суботова. А якщо прислухатися до інших, то козаків випередили поляки: вони спалили останки «бунтівника-самозванця» і пострілом з гармати розвіяли попіл за вітром. Дійшла до нас із XVII століття й іще одна символічна легенда: прах гетьмана повернеться у стіни храму, коли в Україні настане вільний час. Судячи з «вакансії» в Іллінській гробниці, дух Богдана ще не відчув солодкого подиху волі.

Удар за ударом — у прямому і переносному значенні — сипався і на гетьманський храм. Він почав руйнуватися. У першій половині позаминулого століття земський уряд прийняв постанову про знищення церкви-домовини. Було вирішено розібрати її на камінь і цеглу. Врятував храм автор рядків «Стоїть в селі Суботові...» — Тарас Шевченко. Саме Кобзар домігся скасування постанови і почав «ходіння колами» для виділення коштів на реставрацію церкви.

Наміри царських часів майже вдалося здійснити в епоху більшовицьку. В 1929 році правління колгоспу постановило розібрати історичну реліквію для зведення «грандіознішої» споруди — корівника. Але Богдан Хмельницький знав, що залишити у спадок «правнукам поганим»: товщина стін у деяких місцях мала майже три метри. З такою архітектурою не змогли впоратися навіть войовничі безбожники і тому здалися в полон звичній на той час логіці: колгоспну комору влаштували всередині храму. Пізніше, вже в 60-ті роки, церкву «повернули народові» як... музей «возз'єднання України з Росією». І тільки в 1990-му древні стіни знову почули молитву...

Храм належить до УПЦ Київського патріархату. Його настоятель отець Володимир Давоцький вірить, що трагічна історія вже не відлунюватиме тривогою на тутешній дзвіниці. Що земляки великого гетьмана сприйматимуть збудовану ним святиню не просто як ілюстрацію на п'ятигривневій купюрі, а як Храм, до якого привела дорога. Наша з вами дорога.

Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

▼

Незабаром у нас через ліберальне законодавство релігійних організацій та споруд, що їм належать, буде більше, ніж віруючих

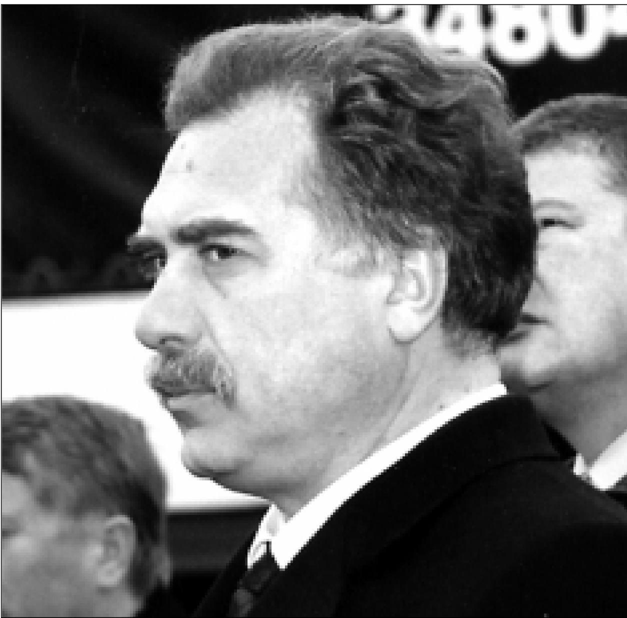
СУСПІЛЬСТВО

Ліски? Це поблизу Києва!

Комбіновані (контейнерно-контрейлерні) перевезення світ і Європа здійснюють давно. Україна, запровадивши нові технології, лише започаткувала їх. Але це крок до того, що вона буде транзитною державою, заявка на створення коридору Європа—Кавказ—Азія. Перший комбінований потяг «Вікінг», який вирушив за маршрутом Іллічівськ—Клайпеда півроку тому, а також другий — «Ярослав», котрий у квітні розпочав регулярний рух з Українського державного центру транспортного сервісу «Ліски» — першого такого підприємства в країнах СНД і найбільшого в Європі — до Славкува, що в Польщі, стали полігоном для випробування і відпрацювання технологій, схеми відносин залізничників, автомобілістів, портовиків, прикордонників, митників. Організатори сполучення вважають, що контрейлерні перевезення вантажів на відстань понад 300 кілометрів є найекономічнішими. Приміром, залізниця доправлятиме автопотяги та контейнери з вантажами до Польщі, а звідти без перешкод до Німеччини, Чехії, Португалії, інших країн Західної Європи — за призначенням.

Комбіноване сполучення — своєрідне ноу-хау «Укрзалізниці», реалізація програми Міністерства транспорту України, спрямованої на входження в європейські інституції. Зокрема, освоєння нових транспортних коридорів, які з'єднають нашу країну з державами Старого Світу.

*Про те, як програму реалізують її безпосередні виконавці, інтерв'ю з директором транспортного центру «Ліски» **Віктором КУШНІРЧУКОМ**.*

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

— Вікторе Григоровичу, «Ліски» впродовж кількох місяців контрейлерним способом доправляють вантажі до Клайпеди та Славкува. Чи здійснилися ваші розрахунки щодо потреби такого маршруту?

— Два проекти, які за ініціативи Міністра транспорту України Георгія Кірпи з'єднали Чорне море з Балтійським, Польщу з Україною контрейлерним сполученням, успішно реалізуються. Україна перша серед держав СНД зорганізувала маршрути, які є не лише на карті, а й функціонують насправді. Ми відпрацьовуємо на них технологічні й інформаційні схеми, набуваємо досвіду, адже це не рейс, то є якісь сюрпризи. З часу пуску потягу «Вікінг» перевезено 210 автомобілів і 500 контейнерів. Цей транспортний продукт забезпечується також середземноморськими партнерами, зокрема турецькими. Разом з колегами з клайпедського морського порту ми вивчали інтерес до нашого маршруту в Бельгії, Фінляндії, Швеції, Норвегії. Він, як і попит, зростає дедалі більше: укладено довгострокові угоди з перевізниками вантажів і їх одержувачами. Звичайно, потрібен час, щоб маршрут себе добре зарекомендував.

Стосовно другого потягу комбінованого транспорту — «Ярослав», то він спочатку курсував один раз на тиждень, тепер — двічі. А складається з 30 платформ — саме стільки можуть прийняти колеги в Славкуві. Завантаження потягу різне, бо технологія ще відпрацьовується тож буває, що автомобілі через неправильне оформлення документів затримує митниця. За ті чотири місяці, що здійснюються перевезення, відправлено 710 автофур. Нині завантаженість потягів на цих напрямках становить 90—100 відсотків.

— Тож можна казати про рентабельність таких перевезень?

— Як і плановано, рентабельність поки що нульова. Сьогодні на таких перевезеннях заробляти не можна. Треба завойовувати ринок, показати себе на ньому, а вже потім говорити про рентабельність. Тим паче що ми працюємо з автомобілістами, які до 31 грудня мають знижки на цих маршрутах. Цінову політику «Укрзалізниця» до кінця року переглядати не буде. Поки такі тарифи влаштовують і нас, і наших партнерів, вони платять: 290 умовних одиниць за доправлення до Славкува й 366 — до Клайпеди. А далі сідатимемо за стіл переговорів з нашими партнерами-автомобілістами й будемо домовлятися — змінювати чи не змінювати тарифи. Вони мають бути гнучкі й прийнятні. З нашими автомобілістами ми домовилися. На жаль, складніше з польськими: вони до цього підходять трохи поіншому. Але всі розуміють, що справа перспективна.

— Коли все так успішно складається, то, мабуть, ви будете нарощувати обсяги перевезень?

— Потрібен час. Адже нині приймати й відправляти вантажі поки що можна лише з Києва. Ми звернулися з листом до Міністерства транспорту з пропозицією, щоб такі вантажно-митні термінали, як у Лісках, були створені в Луганську, Дніпропетровську, Харкові, де зароджуються вантажопотоки, котрі можна перевезти на контрейлерні потяги. Адже ці регіони мають можливості принаймні один раз на тиждень складати такі састави. Звичайно, не всі проблеми розв'язано. Приміром, для комбінованих перевезень маємо лише 80 спеціальних платформ, без яких не повезеш автофури. Але триває підготовка до нарощування їх випуску на Дніпропетровському вагонобудівному заводі.

Триває робота й на інших напрямах. Ми прагнемо організувати в Україні системні перевезення, для чого слід створити сучасні центри на зразок «Лісків». Нині ведемо переговори зі словацькими колегами: вони хотіли б, щоб комбіноване сполучення діяло також і з Братиславою. Про пуск комбінованого потягу до Будапешта й далі досягнуто домовленостей з угорцями. Адже автомобілісти зацікавлені в тому, щоб доїжджати до Німеччини та Італії. Про свою готовність брати участь у таких маршрутах заявляють румунські транспортники. На все потрібен час. Але вже сьогодні можна сказати, що комбіноване сполучення — це злагоджена й успішна співпраця автомобілістів, залізничників, портовиків, контролюючих органів, які досягли того, що потяги без затримок і перешкод курсують за графіком до пунктів призначення. На очах наша держава стає транзитною.

— Чи позначається на популярності комбінованого сполучення те, що дедалі більше країн Європейського союзу запроваджують плату за проїзд їхніми автомагістралями?

— На мій погляд, поки ще не всі перевізники це усвідомлюють, але я не сумніваюся, що комбіноване сполучення буде пріоритетним для вантажних перевезень. Почнемо з того, що світ і Європа зокрема, дедалі більше піклуються про екологію. Не треба забувати також про безпеку руху: аварії на дорогах — не таке вже й рідкісне явище. Плата за проїзд на європейських автомагістралях для того і встановлюється, щоб перевізники шукали інші можливості й маршрути, котрі убезпечили б від ризиків, зменшили навантаження на дороги й природу загалом. Дедалі частіше підвищуються вимоги до технічного стану автомобілів. Тож залізниця стає найекологічнішим та найекономічнішим видом транспорту. Але для цього ще потрібно створювати систему терміналів і центрів логістики, які формували б вантажі й саме до них вони надходили б з інших регіонів і країн.

— Про центри логістики, які звичні в Європі, в Україні вже теж ведуть мову. Власне, на якій стадії щодо їх створення ми перебуваємо?

— На стадії розробки проектів і планів. Це буде підрозділ «Укрзалізниці», але розроблюємо центр логістики ми й працюватиме він у системі підприємства «Ліски». Він матиме вантажно-митні комплекси як основу таких терміналів, великі складські приміщення, залізничні колії, висококопрофесійний персонал, який спроможний буде все це обслуговувати так, щоб клієнт не мав жодних проблем з оформленням, відправленням і отриманням вантажу. Так, як це робиться в «Лісках». Але ми працюємо як один термінал, а має бути їх мережа. Тому запропонували створити систему терміналів, які розташувалися б у зручних для під'їзду місцях у Харкові, Луганську, Дніпропетровську, Одесі, Києві, Ковелі, Львові, Мукачевому. Ми хочемо співпрацювати з усіма, хто може надати послуги, яких поки що не надаємо ми. На жаль, фахівців у цій сфері обмаль. Ми б із задоволенням брали таких на роботу. А поки що доводиться навчати власних — недавніх випускників вузів.

— Судячи із задуманого — це має бути великий проект. «Ліски» — державне підприємство, а в держави завжди немає коштів. Де братимете їх ви?

— Як свідчать результати роботи нашого центру, державні підприємства можуть теж успішно працювати й заробляти гроші. Загалом слід сказати, що термінали, а вони належать «Укрзалізниці», є. Під них відведено землю, залізничні колії, складські приміщення. На жаль, вони в занедбаному стані, тому туди потрібно вкладати великі кошти. Ми тепер підраховуємо, куди, скільки й хто це може робити, щоб віддача була такою, на яку розраховуємо. До нашого проекту виявили інтерес також комерційні структури.

— Інвестори не поспішають вкладати гроші в українські державні підприємства...

— Ваша правда, не поспішають. Тобто поки що. Але такий проект, як наш, для них надзвичайно цікавий. Хто хоч трохи цікавився такими перевезеннями, той розуміє, що вкладені в них гроші дуже швидко дадуть віддачу. Принаймні в країнах СНД нічого схожого ще немає. Міністерство транспорту вирішуватиме, які інвестори братимуть участь у його реалізації. Але контрольний пакет акцій, звичайно, буде в держави.

— Як швидко проект буде реалізований?

— Плановано, що 2004 року. Це здається надто коротким строком, але ми не можемо чекати, та й досвід створення терміналів уже маємо. Ще донедавна ніхто не знав, що таке «Ліски», а нині це одне з найсучасніших підприємств з добре навченим персоналом. Ми переконалися, що коли менеджмент організований на сучасному рівні, то й державне підприємство може працювати не гірше, а часом і краще, ніж комерційні структури.

— Здається, з квітня, з часу пуску «Ярослава», на вашому підприємстві було затишшя...

— Скажете таке! «Укрзалізниця» і «Ліски» як її підрозділ нині ведуть переговори з росіянами, адже незабаром плановано пустити контрейлерний потяг до Санкт-Петербурга. Ситуація ускладнилася, тому що російське міністерство шляхів сполучення реорганізовується. Але ми все-таки досягли певних домовленостей. На дев'яте вересня також плановано пуск контрейлерного потягу до Будапешта, де в жовтні буде здано в експлуатацію перший інтермодальний логістичний комплекс. Це дасть змогу перевантажувати вантажі зі столиці Угорщини на лінію, котра веде до Австрії, а звідти до Німеччини, яка має інтерес до співпраці з Україною. У нас є напрацювання з великим німецьким експедитором у Гьорсті, що за 16 кілометрів від польського кордону. Тут розташований термінал, з якого Німеччина може відвантажувати щомісяця 1300 автофур. А це вже питання транзиту через Польщу не лише від Славкува. Тож слід напрацьовувати технології перевезень.

Крім того, 26—27 серпня має відбутися зустріч російських, казахстанських, українських і китайських партнерів в Алмати. Мова на ній йтиме про контрейлерне сполучення Пекін—Львів, а далі в Угорщину та Європу. Перша поставка 10—40-футових платформ з вантажами відбудеться уже у вересні. Великий Шовковий Шлях відновлюється...

— Так швидко?

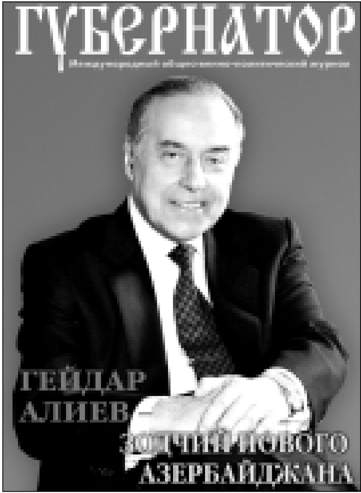
— А ми ж хочемо в Європу, про що заявляємо на кожному форумі. А відтак маємо виконувати вимоги спільноти, зокрема, запровадження контрейлерних перевезень, які функціонують на заході.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

ВИДАННЯ

На сторінках «Губернатора» — Азербайджан

Вийшов вісімнадцятий номер міжнародного громадсько-політичного журналу «Губернатор». Присвячений він Азербайджану.

Про Баку, як і про весь Азербайджан, важко розповідати — потрібно бачити. І все-таки журналісти «Губернатора» взяли на себе сміливість розповісти про нинішній Азербайджан, про главу держави Гейдара АЛІЄВА, якому нещодавно виповнилося 80 років.

«Гейдар Алієв, за підтримки своїх сподвижників, у 1993—1994 роках, по суті, врятував країну від сповзання у прірву, захистив її державність», — наголошує головний редактор журналу, заслужений журналіст України Богдан БІЛЕЙЧУК.

«Єні Азербайджан» — тобто «Новий Азербайджан» — таку назву має партія, створена понад десять років тому Гейдаром Алієвим і очолювана ним. Це не просто вдала передвиборна гра слів, це насамперед — суть нової державної політики, запропонованої нинішнім главою держави.

Новий Азербайджан — це передусім перехід економіки на ринкову основу, нові ринки збуту каспійської нафти і мільярдні (звичайно ж, в американських доларах) іноземні інвестиції в економіку країни. А також ліквідація неефективної колгоспної системи і передання землі селянам у приватну власність. Нові сучасні виробники, додаткові робочі місця, комфортабельне житло, нормальна зарплата... Отже, те, що робить життя людини гідним і повноцінним.

У цьому номері «Губернатора» зроблено спробу розповісти про новий, сучасний Азербайджан, його талановитих і працьовитих людей, про його красу і перспективи.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (Україна, 01001, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6) повідомляє про втрату двох належних Компанії векселів з наступними реквізитами.

Переказний вексель № 3208433393

Номінальна вартість векселя — 170 000 000 (сто сімдесят мільйонів) грн. 00 коп. Дата складання векселя — 26 серпня 1998 року.

Місце складання векселя — місто Київ.

Підлягає сплаті в місті Києві.

Строк платежу — 26 серпня 2003 року.

Трасант (особа, яка видала вексель) — дочірнє підприємство «Київтрансгаз» акціонерного товариства «Укргазпром».

Особа, якій або наказу якої повинен бути здійснений платіж — дочірнє підприємство «Шебелинкагазпром» акціонерного товариства «Укргазпром».

Акцептант — акціонерне товариство «Укргазпром».

Простий вексель № 3208431101

Номінальна вартість векселя — 36 532 449 (тридцять шість мільйонів п'ятсот тридцять дві тисячі чотириста сорок дев'ять) грн. 97 коп.

Дата складання векселя 19 серпня 1998 року.

Місце складання векселя — місто Київ.

Строк платежу — 01 січня 2004 року.

Трасант (особа, яка видала вексель) — акціонерне товариство «Укргазпром».

Особа, якій або наказу якої повинен бути здійснений платіж — дочірнє підприємство «Шебелинкагазпром» акціонерного товариства «Укргазпром».

Застерігаємо усіх, хто має намір зазначені векселі придбати, а також тих, у кого вони знаходяться, що лише НАК «Нафтогаз Україна» є законним власником цих векселів. Усі інші особи, у яких векселі знаходяться, є їх незаконними векселедержателями.

ООО «Луганская фирма «Силуэт»

сообщает о проведении общего собрания общества, которое состоится 24 сентября 2003 г. в 15.00 по адресу: г. Луганск, ул. Советская, 73.

Регистрация участников с 14.30.

Повестка дня:

1. О выходе участников из общества и приобретении долей участников обществом.
2. Об определении источника выплаты средств для покупки долей обществом.
3. О внесении изменений в учредительные документы.
4. Разное.

Для регистрации необходимо иметь документ, удостоверяющий личность, свидетельство участника общества, документ, подтверждающий полномочия представителя участника.

Телефон для справок: 53-02-73.

Приватне підприємтсво «ФОРТУНА-ТЕКСТИЛЬ»
повідомляє про свою ліквідацію
Код ЄДРПОУ — 31744150.
Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців.
Адреса: м. Київ, вул. Нар. Ополчення, 1.
Телефон: 450-41-65.

Луганское областное акционерное общество закрытого типа «Втормет»

сообщает о проведении очередного общего собрания акционеров, которое состоится 10 октября 2003 года, в 12.00 ч. по адресу: г. Днепропетровск, ул. Столярова, 3А

с такой повесткой дня:

1. Отчет Правления общества о производственной деятельности; финансовой работе Общества за первое полугодие 2003 г.
2. Отчет комиссии о выдаче сертификатов простых именных акций Общества Акционерам.
3. Дата и время проведения общего собрания акционеров Общества с вопросом об отчете Председателя правления за 2003 г.

Регистрация участников собрания осуществляется с 11.00 по месту проведения собрания.

Для регистрации необходимо иметь документ, удостоверяющий личность, или в надлежащем порядке оформленную доверенность.

Справки по телефонам: (0642) 95-23-16, (056) 370-57-26.

Шановний акціонере!

Повідомляємо, що позачергові загальні збори акціонерів відбудуться 16 жовтня 2003 року об 11-й годині за адресою: м. Київ, вул. Турівська, 13.

Реєстрація акціонерів (або представників) проводиться з 10.15 до 10.45 за місцем проведення зборів.

Для участі у зборах при собі необхідно мати:

- документ, що посвідчує особу;
- документ, що посвідчує право власності на акції;
- довіреність на представника.

Порядок денний:

1. Затвердження результатів підписки на акції ВАТ РЕАЛ БАНК 15-го випуску.
2. Затвердження змін до Статуту ВАТ РЕАЛ БАНК.

Довідки за телефоном (0572) 14-20-81.

Спостережна Рада ВАТ РЕАЛ БАНК **Правління ВАТ РЕАЛ БАНК.**

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та ліквідатор ТзОВ «Будівельник»

22.09.2003 р. о 10 год. 00 хв. проводить публічні торги з продажу майна банкрута, яке знаходиться за адресою: Львівська обл., м. Самбір, вул. Енергетична, 153, а саме верстати: точильний — 435,00 грн., слюсарний —110,00 грн., токарний — 2200,00 грн., слюсарний — 110,00 грн.,, свердлильний — 272,00 грн., фуговальний —860,00 грн., круглопильний — 1220,00 грн., фуговальний СФ-301 — 2000,00 грн., круглопильний поперечний — 915,00 грн., наждачний — 620,00 грн. Кожний верстат являє собою окремий лот. Ціни подаються з врахуванням ПДВ.

Гарантійний внесок в розмірі 5% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір в розмірі 17 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ — 26254583 не пізніше ніж за три календарні дні до початку проведення торгів.

Заявки на участь у аукціоні приймаються за адресою: м. Львів, вул. Гайдамацька, 11, з 9.00 до 18.00 год. Кінцевий термін подачі заявок за три календарні дні до початку проведення торгів. Торги будуть проводитись за адресою: м. Львів, вул. Гайдамацька, 11.

Додаткова інформація за тел. факс: (0322) 52-45-09.

Господарським судом Чернігівської області (м. Чернігів, Проспект Миру, 20) порушено справу № 9/124б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Новий шлях» (Чернігівська обл., Чернігівський р-н, с. Піски, вул. Нова, 2). Відкрито процедуру розпорядження майном боржника. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Стук Ірину Михайлівну (ліцензія мінекономіки № 485235 від 14.03.2003 року, м. Чернігів, пров. Нахімова, 50, тел. 152-988).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Господарський суд Чернігівської області, 14000, м. Чернігів, пр. Миру, 20, постановою по справі № 4/112Б від 01.07.2003 р. визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Берест» (м. Чернігів, вул. Щорса, 66, код ЄДРПОУ 19281906, р/рах 26005300000124 в КАБ «Демарк», м. Чернігів, МФО 353575) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Горбача Сергія Федоровича, ліцензія № 250130 від 29.11.2001 р., адреса: 08720, м. Українка, Київської обл. , а/с № 45.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації цього оголошення.

Спільне підприємство «Арена», зареєстроване Міністерством фінансів УРСР м. Києва від 11.04.1991 р. (ідентиф. код 14274868) припиняє свою діяльність на підставі протоколу від 07.08.2003 р. у зв'язку з ліквідацією. Претензії приймаються протягом одного місяця за адресою: м. Київ, бул. Івана Лепсе, 6, корп. 17, приймальна.

ПП «МЕТА»

свідоцтво № 07477 від 19.02.2001 р. зареєстроване Московською РДА, код 24263371, Постановою Господарського суду м. Києва від 29.05.2003 р. по справі № 23/425-Б визнано банкрутом та відкрито процедуру банкрутства. Претензії приймаються протягом місяця за адресою: м. Київ-150, а/с 127.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Промислово-енергетична компанія «Укрресурс»,

код 30185408, оголошує про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня публікації по телефону: 252-87-28.

Державна податкова інспекція у м. Торезі (86600, м. Торез, вул. Миколаєва, 40) повідомляє, що господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушена справа про банкрутство № 5/141Б від 07.07.2003 р. Кооперативу «Зодчіє» (86600, м. Торез Донецької області, вул. Промплощадка, 8; код ЄДРПОУ 20358264, п/р 26007301460070, 26027303460070 у філії «Відділення Промінвестбанку України у м. Торезі», МФО 334282).

Дата введення мораторію на задоволення вимог кредиторів — 07.07.2003 р.

Розпорядник майна — Опихайленко Е. А., ліцензія № 520113.

Господарським Судом Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушено справу № 12/131б про банкрутство ВАТ «Антрацитівський завод «Кристал» (94608, м. Антрацит-8, вул. 7 Ноября, 2а; код 14310448, р/р — 26004301150058 в Антрацитівському відділенні АКБ «Промінвестбанк», МФО — 304331).

Розпорядником майна призначено Чугунову Віру Олексіївну (ліцензія АА № 487830 від 22.05.2003 р.; 91000, м. Луганськ, вул. Лутугінська, б. 123, кв. 6).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Урядовий орган державного управління Державна служба заповідної справи

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

- Начальника відділу бухгалтерського обліку та звітності — головний бухгалтер;
- Провідного спеціаліста відділу бухгалтерського обліку та звітності;
- Головного спеціаліста відділу економіки та планування;
- Головного спеціаліста відділу наукової діяльності та зв'язків з громадськістю;
- Завідувача сектору служби державної охорони природно-заповідного фонду;
- Головного спеціаліста — юристконсульта.

З умовами конкурсу та вимогами до конкурсантів можна ознайомитись під час подання документів до Державної служби заповідної справи.

Документи на конкурс приймаються протягом місяця з дати опублікування оголошення.

Документи подаються за адресою: 01014, м. Київ, вул. Тимірязєвська, 1.

Довідки за телефоном: (044) 295-35-72.

Конкурсна комісія.

22 вересня 2003 р. о 14 год. 00 хв. за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/508 відбудеться аукціон з продажу за грошові кошти наступного майна СП ТОВ «Новотекс Груп».

1. Будівля цеху забою і переробки м'яса — 225200,40 грн. в тому числі ПДВ.
2. Будівля котельні — 34363,20 грн. в тому числі ПДВ.
3. Будівля сторожки — 3465,60 грн. в тому числі ПДВ.
4. Споруда теплиці — 51619,20 грн. в тому числі ПДВ.
5. Споруда теплиці — 51619,20 грн. в тому числі ПДВ.
6. Споруда теплиці — 42510,00 грн. в тому числі ПДВ.

Місцезнаходження: Закарпатська область, Берегівський р-н., с. В. Береги, вул. Нова, 32.

З усіх питань організації та проведення аукціону слід звертатися до організатора торгів — Філії Агентства з питань банкрутства в Закарпатській області — за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/508, тел. (03122) 3-59-37.

Доповнення до об'яви надрукованої у газеті «Голос України» № 121 від 03.07.03 р.

Порядок денний:

2. Затвердження акту ліквідаційної комісії та ліквідаційного балансу дочірнього підприємства «Механік».

Спостережна рада.

Ликвидируется ООО ПКФ «Укркривбассавтоматика»

зарегистрировано в Терновском районе г. Кривого Рога. Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования объявления. Обращаться по телефону (0564) 397-705.

Закрите акціонерне товариство «Родник здоровья»

(м. Київ, вул. Борщагівська, 182 В, кв.16). Код ЄДРПОУ 23722581, повідомляє:

1. Про зміну форми власності з закритого акціонерного товариства «Родник здоровья» на товариство з обмеженою відповідальністю «Родник здоровья»;
2. Втрачене Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності за № 23722581 від 15 грудня 1995 року видане Жовтневою районною державною адміністрацією м. Києва вважати недійсним.

Постановлением Хозяйственного суда Запорожской обл. (69001, г. Запорожье, ул. Шаумяна, 4) от 13.08.2003 г. по делу № 19/100 признано банкротом по ст. 52 Закона Украины «О восстановлении платежеспособности должника или признании его банкротом» дочернее предприятие «Запорожское специализированное управление № 546 «ОАО «Запорожсантехмонтаж» (69037, г. Запорожье, ул. 40 лет Советской Украины, 42-а, ОКПО 01415565, р/с № 26007301155753 в ЗЦО ПИБ г. Запорожье, МФО 313355). Открыта ликвидационная процедура. Ликвидатор —арбитражный управляющий Житник Владимир Петрович (лицензия № 047630), 69001, г. Запорожье, б-р Гвардейский, 30/85 (0612-12-58-13).

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалко, 2) за заявою ДП «Райз-Інвест» ЗАТ компанії «Райз» порушив справу № 12/77 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Відродження» (41857, с. Курасово, Білопільський район, код ЄДРПОУ 22982311, р/р 389910 в АКБ «Україна», МФО 337234).

Згідно ухвали суду розпорядником майна призначено Пономаренка Григорія Миколайовича (40011, м. Суми, площа Привокзальна, буд. 9, оф. 6, тел. 25-13-11. Ліцензія АА № 485247 від 31.03.03 р.).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) 11.07.03 порушив справу № 12/128б про банкрутство Дочірнього підприємства «Луганська фабрика литтьового взуття» Акціонерного товариства закритого типу «Лугань» (91000, м. Луганськ, вул. Слов'янська, 2; р/р 26007194230001 в ЛФ «Приватбанка», МФО 304795, код 21841637).

Розпорядником майна призначено Сиротіна Володимира Геннадійовича (ліцензія № 047886 від 19.10.2001 р., м. Луганськ, вул. Оборонна, буд. 1, кв. 180).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Филиал ГХУ Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области и ликвидатор ОАО «Добропольское АТП 11486»,

сообщают о проведении аукциона по продаже активов. На аукцион выставляются: здания, сооружения, оборудование и другие активы, находящиеся по адресу: г. Доброполье, ул. Чехова, 1, начальная цена продажи — 241 300,00 грн., в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 12 065,00 грн.

Гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены реализуемого имущества и регистрационный сбор для регистрации участников аукциона — 17 грн. перечисляются на р/сч. 26008274107001 в ФКБ «Приватбанк», г. Краматорска, МФО 335548, ОКПО 25340553, Универсальной бирже «Примус».

Для участия в аукционе необходимо подать письменную заявку организатору торгов Филиалу ГХУ Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области, по адресу: г. Донецк, пр-т Комсомольский, 8, 4-й этаж. Срок подачи заявок 27 календарных дней со дня публикации в газете по 16 сентября 2003 г. включительно. Аукцион состоится после 30 календарных дней со дня публикации информации 22 сентября 2003 г., в 11-00 по адресу: г. Донецк. пр-т Титова, 15, на Универсальной бирже «Примус».

Справки по телефонам: 381-76-17/14.

ДАЛІ БУДЕ

Чому зняли тільки чотирьох?

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Написати до газети спонукала мене телепередача «Контролер» на УТ-1. У ній ішлося про старі та нові ціни на хлібобулочні вироби, крупи і цукор на Полтавщині. Оскільки Полтавщина наш сусід, я порівняла тамтешні ціни з нашими, сумськими, а точніше — з шосткинськими. Порівняння, на жаль, не на нашу користь.

У Полтаві, з'ясовується, 700-грамова буханка чорного хліба до подорожчання коштувала 90 копійок, а після нього — 1 гривню 5 копійок (біла хлібина — на копійку більше). За кілограм гречаних крупів до ажіотажу полтавці платили півтори гривні, а під час сплеску цін — 3,5 — 3,8 гривні. За це та інші недоліки в роботі Президент України звільнив голову облдержадміністрації.

Дивилася я телепередачу й ледве стримувала обурення. І не тільки я, але й, мабуть, усі мешканці Шостки. Виходило, у Полтаві ціни на найважливіші продукти харчування вищі, ніж в інших містах. А насправді навпаки.

Скільки пам'ятаю, в роки незалежності у нас 680-грамова буханка (не 700-грамова!) чорного хліба коштувала гривню. А гречаних крупів за півтори гривні ми ніколи і не бачили; нині ж кілограмовий пакет цих крупів у нас коштує 4,2 — 4,3 гривні, а в час ажіотажу ціна підстрибнула до 4,8 — 5,2 гривні! Хіба цього не знають у Кабміні? Й уявіть собі, ніхто не пропонує зняти з роботи нашого голову міста чи голову облдержадміністрації.

У нас подібна цінова анархія коїться не лише з хлібом. Кілограм цукру в Шостці коштує в межах 3 гривень, муки — 1,8, манки — 2,5, перловки — 1,5 (була — 0,8), пшона — 2,6 — 2,8 гривні (1 — 1,2 гривні).

А як обслуговують нас комунальники? Холодна вода вночі з крана взагалі не тече. Те саме вдень: кілька разів на дві—три години водопостачання припиняють. Ще гірше, коли стається аварія — тоді весь мікрорайон по чотири—п'ять діб без води, бо навіть у цистернах її не розвозять. Про гарячу — я вже мовчу. Торік і позаторік, наприклад, її не було по 8—9 місяців, а нині припинили подавання аж до початку опалювального сезону.

У згаданій передачі показували не тільки полтавські ціни, а й руїни Пирятина. Та хіба вони тільки там? Уся Україна в руїнах! Ви подивіться, скільки у нашій області запущених, кинутих напризволяще ферм, будинків культури, шкіл, дитячих садків, магазинів, фельдшерських пунктів, будинків побуту, музеїв, лазень, їдалень! У Шостці безліч порожніх гуртожитків, які дивляться на вас вікнами-бійницями, немов під час війни. Хіба це не знищення того, що впродовж десятиліть створено народом? Тому-то й хочеться запитати керівників нашої держави: хіба тільки чотири голови облдержадміністрацій працювали і працюють неналежним чином?

Н. ТРУБАЧОВА.

Шостка Сумської області.

Цього дня — 21 СЕРПНЯ

■ 1925 р. Помер письменник Осип Маковей. ■ 1943 р. В СРСР вийшла постанова про відбудову господарства в районах, визволених від німецької окупації, та про заснування Суворовських і Нахімовських училищ. ■ 1943 р. Розпочався III Надзвичайний збір ОУН (Бандери), який ухвалив нову програму революційно-демократичних перетворень в Україні. ■ 1968 р. На територію Чехословаччини введено війська п'яти держав — учасниць Варшавського договору. ■ 1992 р. У Києві відкрився Всесвітній форум українців. ■ 1996 р. Встановлено відзнаку Президента України орден «За мужність».

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Більш як 30 юних талантів із різних куточків України зібралися у Львові, щоб узяти участь у національному дитячому мистецькому конкурсі «Міні-міс і Міні-містер-2003».

На знімку: під час конкурсу.

ВИДАННЯ

Анонімка з XIX століття

Протягом цілого століття видаватимуть багатотомне літературно-історичне видання «Севастополь. Историческая повесть». Щороку планується випускати лише один том. Три роки тому ініціативу творчої інтелігенції з підготовки унікального видання підтримав депутатський корпус. Починаючи з минулого року, задум успішно втілюється в життя — на це у міському бюджеті передбачено 20 тисяч гривень щороку. Перший том побачив світ 2002 року.

Нещодавно відбулася презентація другого. Тут у кожному розділі найцікавіші відомості з життя Севастополя з дня його заснування, рідкісні архівні документи, забуті повісті та оповідання, свідчення очевидців історичних подій, починаючи з 1783 року. В другому томі, наприклад, опубліковано резолюції по морському відомству, власноруч написані імператором Миколою І (1796—1855). Більш як півстоліття їх було заборонено опубліковувати. Звичайно, пересічний читач навряд чи мав би змогу ознайомитися з цими по-державному мудрими і смішними на нинішній погляд документами, якби не нове видання. Саме тут під заголовком «Суд чести. Забытый спор» надруковано анонімні записки учасника першої оборони Севастополя. Військовий Анонім XIX століття запитує:

— Кого ви звели на п'єдестал? Так, Нахімов — неохайний, постійно ходить у сюртуці, що старший за Чорне море, і еполети в нього брудні...

Перепало від анонімного автора й Корнілову. Мертві сраму не йметь. Читачеві надається змога дізнатися й реакцію на анонімну публікацію сучасників адміралів. За їхню зганьблену честь, зокрема, заступився генерал Едуард Тотлебен, який керував інженерними роботами під час першої оборони Севастополя.

Одразу після виходу з друку став раритетом перший том. Така сама доля, найімовірніше, спіткає й другий. Але редколегія, очолювана письменницею Валентиною Фроловою, передбачила можливість додрукувати тираж, якщо буде потреба.

Як навчальний підручник «Историческую повесть» вже використовують у школах, де кілька років тому запроваджено незвичайний предмет — «Севастополезнавство». Перші два томи безоплатно отримали провідні бібліотеки міста-героя.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

Розгнівалася блискавка

Під час грози на відкритій місцевості не слід шукати прихистку під самотнім деревом — краще лягти на землю. Тепер про це знають жителі села Смордва Млинівського району.

Селян, які збирали солому, злива застала посеред поля. Шестеро чоловіків сховалися від стихії під причіп трактора. А метал, як відомо, притягує блискавку. Вона, зі слів очевидців, якщо не влучила в причіп, то пройшла дуже близько біля нього. Усі шестеро знепритомніли. На щастя, лихо оминуло інших учасників толоки, які сховалися від зливи в кабіні та під брезентом, — вони викликали «швидку». Млинівським лікарям уперше вдалося врятувати людей від блискавки — здебільшого зустрічі з нею закінчувалися трагічно. Нині всі шестеро вже вдома. Отож шістка із села Смордва, можна сказати, вдруге народилася.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

ТРАГЕДІЯ

Убивча сила недбальства

Вибух на Херсонському судноремонтному заводі ім. Комінтерну, в результаті якого загинуло четверо осіб, спричинило недотримання правил безпеки праці. Проведення малярних та зварювальних робіт водночас, як це було на суховантажі «Олексій Федоров», за словами фахівців, неприпустиме.

Після вибуху, на щастя, пожежа не виникла. На відновлення пошкоджених частин суховантажу знадобиться, за попередніми оцінками, не менш як два мільйони гривень.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Казкове свинство

Цю фразу у казці «Попелюшка» мачуха промовляє гнівно, але дуже смішно. Так само смішно спостерігати за маленькими поросятками, кізочками, каченятами і пташками на дитячій площадці Київського зоопарку. Тут усе зроблено так, щоб відвідувачі мали змогу зблизька поспілкуватися з тваринами, почухати їх за вушком, навіть погодувати. Вхід коштує одну гривню. Замість квитка видають вафельний стаканчик з овочевим салатом — дрібно порізані морква і капуста. Вигляд має вельми апетитний, тож маленькі звірятка із задоволенням випрошують у відвідувачів такі ласощі. Й адміністрація зоопарку спокійна, що звірів не пригощатимуть чимось неїстівним. Всі у виграші. Але фаворитами все-таки є свинка з численною чарівною малечею. Чомусь саме їм дістається найбільше салатиків, теплих слів і симпатій.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311152. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos